

Årsrapport 2021

SpareBank
LOM OG SKJÅK

Fjellbanken

Innhold

Banksjefen har ordet	side	6
Strategiplan 2020 – 2023	side	10
Økonomiske utviklingstrekk	side	11
Global økonomi	side	11
Norsk økonomi	side	11
Sparebankane i Noreg	side	13
Bedriftsmarkanden i 2021	side	13
Personkundemarknaden 2021	side	16
Samfunnsengasjement	side	17
Aktivitet gjennom året	side	17
Samfunnsregnskap	side	18
SpareBank 1 Gruppen og Banksamarbeidet	side	19
Om SpareBank 1 Gruppen	side	19
Selskap som er direkte eigd av SpareBank 1 bankane	side	20
Samspar	side	21
EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	side	21
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS	side	21
SpareBank 1 Lom og Skjåk Næringslivsfond	side	21
Nøkkeltal	side	22
Årsmelding frå styret	side	23
Generelt	side	23
Eigarstyring og selskapsleiing	side	23
Rekneskapen	side	23
Balansen	side	25
Intern kontroll og risikostyring	side	26
Arbeid mot kvitvasking, terrorfinansiering og korrupsjon	side	29
Berekraft	side	29
Menneskerettar	side	30
Korrupsjon	side	31
Personvern	side	31
Revisor	side	31
Tilsette	side	32
Det ytre miljøet	side	36
Energi- og klimarekneskap 2021	side	38
Klimarekneskap	side	38
Framtida	side	44
Takk til forretningskontaktar, tillitsvalde og tilsette	side	44
Resultat	side	45
Balanse	side	46
Kontantstrøm	side	47
Egenkapital	side	48

Noter

Note 1	GENERELL INFORMASJON	side	50
Note 2	REGNSKAPSPRINSIPPER	side	50
Note 3	KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER	side	59
Note 4	SEGMENTINFORMASJON	side	60
Note 5	KAPITALDEKNING	side	61
Note 6	FINANSIELL RISIKOSTYRING	side	62
Note 7	UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER	side	65
Note 8	OVERFØRING AV UTLÅN TIL KREDITTFORETAK	side	67
Note 9	ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN	side	68
Note 10	TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER	side	69
Note 11	MAKS KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTSTILLELSER	side	75
Note 12	KREDITTKVALITET PR. KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER	side	76
Note 13	MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO	side	77
Note 14	LIKVIDITETSRISIKO / GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FORPLIKTELSER	side	78
Note 15	FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSER	side	78
Note 16	NETTO PROVISJONSINNTEKTER	side	79
Note 17	NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ VALUTA OG FINANSIELLE INSTRUMENTER	side	79
Note 18	PERSONALKOSTNADER OG YTELSE TIL LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE	side	79
Note 19	DRIFTSKOSTNADER	side	81
Note 20	PENSJONER	side	83
Note 21	SKATT	side	83
Note 22	KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER	side	85
Note 23	VURDERING AV VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER	side	85
Note 24	VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL AMORTISERT KOST ELLER KOSTPRIS	side	87
Note 25	SERTIFIKAT, OBLIGASJONER OG RENTEFOND FORDELT PÅ UTSTEDERSEKTOR	side	87
Note 26	FINANSIELLE DERIVATER	side	88
Note 27	AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITINTERESSER	side	89
Note 28	VARIGE DRIFTSMIDLER	side	90
Note 29	LEIEAVTALER	side	90
Note 30	ANDRE EIENDELER	side	91
Note 31	INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER	side	91
Note 32	GJELD VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	side	92
Note 33	ANNEN GJELD	side	92
Note 34	AVSETNINGER	side	93
Note 35	GARANTIANSVAR	side	93
Note 36	INVESTERINGER I EIERINTERESSER	side	93
Note 37	VESENTLIGE TRANSAKSJONAR MED NÆRSTÅENDE PARTER	side	94
Note 38	HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN	side	95
Erklæring fra styret		side	96
Revisors beretning		side	97
Generalforsamling og tillitsvalde pr. 31.12.2021		side	102
Historisk rekneskap		side	104

Banksjefen har ordet

Vi har lagt bak oss nok eit spesielt år i SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken. 2021 var spesielt for det norske samfunnet og for heile verda. Vi har sidan mars 2020 levd med stor uvisse og uro rundt koronasituasjonen og framtidig utvikling. Dette gjeld både for private, bedrifter og næringsaktørar, som i noko ulik grad har vorte påverka av situasjonen vi har vore i.

I Noreg er vi godt i gang med vaksinerings, og dette vil etter kvart føre til ei normalisering av kvardagen og den økonomiske aktiviteten. Vi vil òg i framtida måtte ta omsyn til koronasituasjonen, noko som vil leggje sterke føringar for korleis vi vil leva og korleis næringslivet vil utvikle seg i framtida. Dette har vi sett gjennom spreining av omikronviruset den siste tida, og eventuelle nye mutantar som vil koma. Den utrygge situasjonen skulle vi gjerne ha vore forutan, men både som privatpersonar og næringsaktørar må vi ta omsyn og tilpasse oss. Dei siste åra har vist oss at vi er særst tilpassingsdyktige og endringsvillige, og dette gjeld òg i særst stor grad i vår bransje, bank- og finansnæringa.

I 2020 gjekk SpareBank 1 Lom og Skjåk inn i eit samarbeid med DNT Oslo og Omegn – eit viktig strategisk grep for banken. I tida framover er vi avhengige av vekst både i og utanfor heimemarknaden for å kunne halde fram som ein sjølvstendig og robust lokalbank. Mellom anna med å ta desse strategisk viktige vala ynskjer vi å sikre Fjellbanken ei positiv utvikling i åra framover. Vi fekk sist haust gjennomført eit lenge planlagt fellesarrangement i Oslo saman med DNT Oslo og Omegn. Slike arrangement ynskjer vi fleire av, både i Oslo og i Norddalen. Fellesarenaer og møteplassar er viktige både for privatkundane og bedriftskundane våre, og ikkje minst er ulike arrangement og treff viktige for banken.

I andre kvartal 2021 har vi hatt ein marknads-kampanje, «Flytt til fjells», der 11 tilflyttarar til Nord-Gudbrandsdalen har motteke kr 20 000,- kvar i flyttehjelp. Desse 11 har flytta til kommunane Vågå, Skjåk, Lom og Dovre. Gjennom slike tiltak ynskjer vi å gjera vårt for å synleggjera regionen, og på vår måte bidra til tilflytting i Nord-Gudbrandsdalen.

Vi medverkar til finansiering av lokalt næringsliv, som skaper aktivitet og arbeidsplassar. SpareBank 1 Lom og Skjåk er òg ein stor og attraktiv kompetansearbeidsplass i Gudbrandsdalen. Vi har mål for ansvarleg og berekraftig bankdrift og ynskjer å forankre ein kultur for berekraftig verksemd, både internt i banken og ut mot kundar og samarbeidspartnarar. Dette er òg noko av bakgrunnen for at vi er ein aktiv part i samarbeidsprosjektet «Krafttak for Grøn Vekst», der Fjellbanken saman med andre næringsaktørar i Gudbrandsdalen ynskjer å hjelpe til med omstilling og utvikling av næringslivet i regionen. Dette samarbeidet har skarpt fokus på ei berekraftig omstilling og utvikling innan næringslivet i Gudbrandsdalen, og berekraftsområdet er ein viktig del av den framtidige kvardagen og utviklinga i samfunnet både for privatpersonar og næringslivsaktørar. Ulike bransjar må gjera tilpassingar og endringar i tida framover, og dette vil òg gje nye moglegheiter for oss som bur og verkar i distrikta. Vi har også godt samarbeid med Skåppå og Innovasjon Norge på dette området.

I SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken vil vi framleis ha fokus på det «fygitale» – ein kombinasjon av å vera fysisk til stades og tilby gode digitale løysingar. Gjennom dette vil vi yte god service til kundar både i og utanfor heimemarknaden. I samband med koronasituasjonen har både dei tilsette og kundane våre i større grad nytta digitale verktøy og tenester. Den digitale utviklinga har teke eit stort steg dei siste to åra, og utviklinga vil fortsetja i høg fart på dette området. Vi ynskjer at kundane våre skal få god rådgjeving og gode samtaler med våre tilsette. Samstundes er det òg viktig at dei kan få oppfylt sine behov digitalt når dette er ønskeleg.

SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken har 64 dyktige og engasjerte tilsette, medrekna to vikarar. I samsvar med strategiplanen vår har vi dei siste to åra lagt vekt på kompetansekartlegging og organisasjonsutvikling. Bakgrunnen for dette er at vi vil tenkje nytt og vera ein moderne og fleksibel kompetansearbeidsplass. Dei tilsette er den viktigaste ressursen til banken. Derfor ynskjer vi å gje dei rom for utvikling og vekst. Alle tilsette har gjennomført kompetansekartlegging, og dette dannar eit godt grunnlag for vidare utvikling av den enkelte og nødvendig vidareutvikling av banken. Dette er i samsvar med vårt overordna mål for 2021 i strategiplanen: «Ein fleksibel bank i vekst og utvikling». Fleksibilitet vil vera ein suksessfaktor for oss i tida framover!

Veker og månader med arbeid på heimekontor dei siste åra har gjort oss enda meir bevisste på kor viktig gode og fleksible arbeidsplassar er, der folk kan møtast og samhandle – ikkje berre digitalt. Våren 2021 tok vi i bruk nyoppussa lokale i Skjåk. Mange dyktige lokale handverk- arar og rådgjevarar har gjort at lokala som har stått tomme i fleire år, har vorte kraftig oppgradert til flotte arenaer for kunnskapsdeling, kulturbygging og produksjon av banktenester. Osloavdelinga flytta i august inn i nye lokale i Bjørvika. Som nabo til Oslo S er Fjellbanken lett å finne, og vi har fått betre plass til både rådgjevarar frå dalen og små og store kunde- arrangement. På tampen av året signerte vi ny kontrakt om leige av lokale på Dombås.

Adressa er den same som før, men vi skal framover utvide og dele lokale med SpareBank 1 Regnskapshuset SMN. Vi ser fram til å få mange nye kollegaer under same tak på Dombås, og er glade for at kundane våre kan få oppfylt enda fleire behov ved å besøke oss.

I 2021 delte vi for tredje gong ut SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken sin næringspris, og vi delte ut talentstipendiet vårt for femte gong. Det er viktig for oss å heie på både aktive næringsaktørar og flinke ungdommar frå Nord- Gudbrandsdalen! Koronasituasjonen førte til at vi heller ikkje i 2021 fekk gjennomført planlagde arrangement for utdelingane, noko vi håpar å få til neste år.

Banken er godkjend som lærlingbedrift innan kontor- og administrasjonsfaget og IKT-faget. Vår første IKT-lærling tok fagbrevet våren 2021. Vi har for tida ingen lærling i banken, men vi vil framover sjå på moglegheiter både for lærling og eventuelt trainee. Vi har i fleire år hatt godt samarbeid med Brimikjøken og Opplæringskontoret for Gudbrandsdalen. Det er viktig med god rekruttering for alle bedrifter i Norddalen, og da er det viktig med stort mangfald og ulik kompetanse.

Det har over mange år vore gjort ein god og viktig jobb i samarbeid med Ungt Entreprenørskap og skulane i Norddalen. Dette er det viktig å byggje vidare på i tida framover. Fokus på økonomi (privat/bedrift) og synleggjering av banken er viktig overfor dei unge innbyggjarane i kommunane våre. Vi vil følgje ungdommane når dei flytter ut for å arbeide eller studere, og vi ynskjer at fleire av dei kjem attende til eit godt og aktivt liv i Norddalen. Dei unge er framtida vår!

Utdanning og utdanningsløp der det blir lagt til rette for tett samarbeid mellom næringsliv, utdanningsinstitusjonar og offentleg sektor, vil vera viktig i framtida. Ein sentral del i dette er å kunne tilby desentralisert høgare utdanning innan ulike fagfelt. Dette er aktuelt på fleire fagområde, eksempelvis reiseliv, økonomi og teknisk fagkompetanse. Utdanningsløpa må vinklast mot dei behova arbeidsmarknaden

i området vårt har. Vi bør vera i forkant og sjå kva vi har bruk for av kompetanse i regionen i framtida. Det er òg viktig med ei kopling mellom forskingsmiljø og næringsliv, da dette vil kunne resultere både i gründerverksemd, knoppskyting og utvikling av eksisterande bedrifter i regionen.

Næringslivet i Norddalen består m.a. av mange reiselivsverksemdar og mykje landbruk. I landbruket ser vi på det som positivt at yngre overtek gardsbruk i samband med generasjonsskifte og ynskjer å vidareutvikle garden gjennom større investeringar. Rammene for landbruket må sikre ei pårekneleg utvikling. Det er sterk samanheng mellom landbruk, reiseliv, detaljhandel og lokale entreprenørar. Koronaperioden har vore vanskeleg for mange. Likevel har fleire av kundane våre nytta høvet til å gjennomføre renovering denne tida. Fleire entreprenørar og bygg/anlegg har behov for større oppdrag i nærområdet. Dette kan være offentlege anlegg, som vegutbygging m.m. Alt heng saman – alle bransjar og næringsaktørar er avhengige av kvarandre og av ei god utvikling i distriktet. Vi må ha søkeljos på å nytte kvarande – handle lokalt og bruke lokale samarbeidspartnarar!

Halvparten av nye kundar og halve utlånsporteføljen ligg utanfor heimeområdet vårt. Ein stor del av desse kundane er i Oslo og omland – eit resultat av strategien til banken på 1980-talet, der banken følgde utflytta kundar frå Lom og Skjåk. Dette er bakgrunnen for at vi har etablert avdelingskontor i Oslo. Vi har to fast tilsette i Oslo, i tillegg til at tilsette frå Norddalen har arbeidsdagar der. Dette er eit viktig strategisk val for SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken.

SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken legg fram årsresultatet for 2021 med eit overskot etter tap og skatt på 95,5 mill. kr. I 2021 hadde banken ein rentenetto på 1,43 % og auka provisjonsinntekter. Banken hadde i 2021 tap på kr 4,3 mill.

Ved utgangen av 2021 er forvaltningskapitalen 8,1 mrd. kroner. Når ein reknar med lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt, er forvaltningskapitalen 10,0 mrd. kroner. Eigenkapitalen er 1,2 mrd. kroner og utgjer 14,7 % av balansen.

Sjølv om 2021 har vore eit krevjande år for SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken, har vi likevel eit tilfredsstillande årsresultat. Dette er skapt av alle dei tilsette i banken. Utan godt samarbeid og god innsats frå den enkelte hadde dette ikkje vore mogleg. Takk til dykk alle for god innsats i 2021. Det har vore nok eit krevjande år, med høge krav til fleksibilitet og endring. Dette har den enkelte kjent på, men saman har vi møtt den endra situasjonen på ein god måte. Vi har i fellesskap lykkast med å få til eit bra resultat i eit spesielt år, og det har vore mange gode kundesamtaler og god kundeoppfølging i året som har gått. Eg har god tru på at vi saman skal skapa gode resultat og gode kundeopplevingar framover!

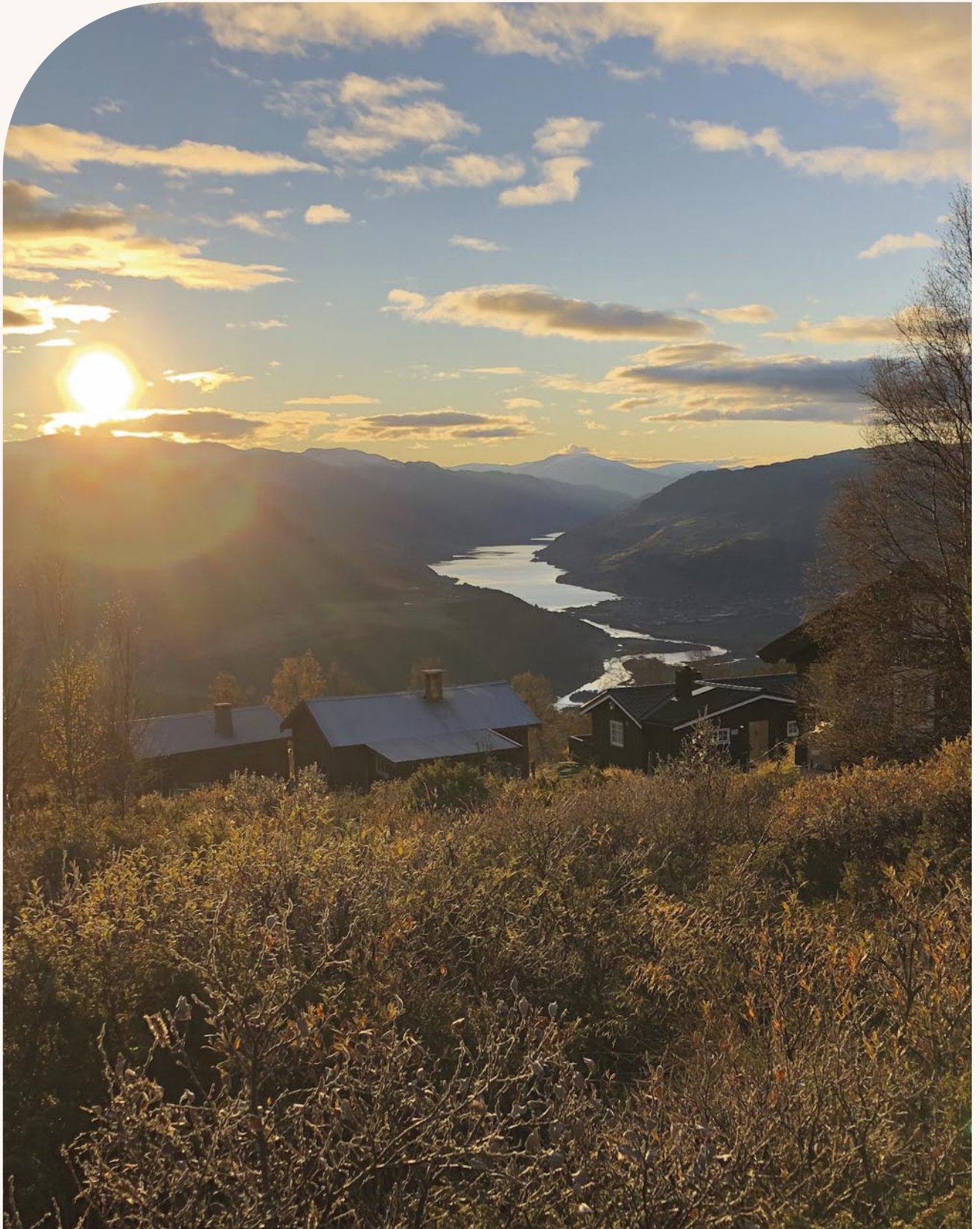
Det er framleis stor usikkerheit knytt til framtida og økonomisk utvikling både i 2022 og lenger framover. SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken vil òg framover ha fokus på å oppretthalde god drift og skape gode resultat for å kunne vera ein solid lokalbank og ein aktiv samfunnsaktør i Nord-Gudbrandsdalen.

Eg vil takke kundane, samarbeidspartnarane, styret og dei tillitsvalde for 2021 og ynskjer alle eit godt år i 2022.

Unni Strand
adm. banksjef

Lokalbanken din – der du er!

Holungssetra. Foto: Kjell Ola Haugen.

Strategiplan 2020–2023

Styret vedtok i januar 2020 strategiplan for perioden 2020–2023. SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken er ein solid lokalbank med lange tradisjonar. Strategien er å synleggjera identiteten vår og oppretthalde særpreget vårt. Midt i Nasjonalparkriket ligg SpareBank 1 Lom og Skjåk. Vi er Fjellbanken, og identiteten vår er knytt til fjellet: Nær – solid – livgjevande. Vår visjon er «Lokalbanken din – der du er». Vi er lokalbanken som samarbeider med næringsliv, lag og foreiningar for å bidra til positiv utvikling i området. Dette er i tråd med formålet til banken: «Drivkraft for utvikling av lokalsamfunnet».

Gode resultat og solid egenkapital er avgjerande for at SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken skal halde fram med å vera ein sjølvstendig lokalbank. Gode resultat vert skapt gjennom vekst og effektiv drift, som også gjev grunnlag for vidare utvikling av banken og gjer det mogleg å stimulere til utvikling i lokalsamfunnet. Vi må ha ein soliditet som gjer at vi kan ta risiko for å kunna bidra med finansiering til lokalt næringsliv som skaper aktivitet og arbeids-

plassar. Vi ynskjer å kunne bidra med støtte til lokale aktivitetar, lag og foreiningar som gjer det godt å bu i Nord-Gudbrandsdalen både for unge og eldre. SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken er òg ein stor og attraktiv arbeidsgjevar som etterspør kompetansearbeidskraft.

I ei moderne bankverd er det viktig å vera god på digitale og mobile flater. Dette er med på å byggje opp under gode kunderelasjonar via enkle og brukarvenlege løysingar. Gode kunde-relasjonar er viktige for SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken. Vi vil vera ein bank for kundane våre!

Rammevilkåra er i stadig endring, og dei regulatoriske krava frå styresmaktene blir stadig strengare. Økonomisk politikk må gjennom lover og forskrifter gje finansnæringa like konkurransevilkår for både små og store finansaktørar. Slik kan vi saman kan skapa nødvendig økonomisk vekst rundt om i heile landet. Det er viktig med breidde i finansmarknaden, frå store nasjonale aktørar til regionbanker og lokalbankar.

Smådalen. Foto: Bjørn Inge Glimsdal.

Økonomiske utviklingstrekk 2021

Norsk økonomi har i løpet av 2021 henta seg kraftig inn etter nedgangen som følgje av pandemien og restriksjonar pålagt av styresmaktene. Norges Bank har i to omgangar heva styringsrenta frå rekordlåge null prosent, og har signalisert tre rentehevingar i 2022. Aktiviteten i økonomien er attende på nivået før krisa treffe oss, arbeidsløysa er monaleg redusert og prisauken har teke seg opp. Høg vaksinasjonsgrad blant innbyggjarane har dempa risikoen for nye attendeslag og behov for nye restriksjonar som følgje av virusmutasjonar.

Global økonomi

Pandemien har i snart to år prega utviklinga i verdsøkonomien. Økonomien har henta seg sterkt inn også internasjonalt, med reduksjon i restriksjonar og auka mobilitet. Aukande smittetrend som følgje av spreining av omikronvarianten og nye smitteverntiltak har sidan hausten 2021 dempa veksten. Flaskehalsar i globale verdikjeder med påfølgjande høg prisvekst i tillegg til høge straumprisar i Europa har påverka vekstbiletet negativt.

Ekspansiv penge- og finanspolitikk har vore med å dempe det økonomiske attendeslaget i dei fleste land. Med stigande aktivitet, høgare inflasjon og mindre arbeidsløysa er det venta at både penge- og finanspolitikken blir stramma til. Den amerikanske sentralbanken har signalisert nedtrapping av ekstraordinære pengepolitiske stimuli gjennom reduserte støttekjøp av obligasjonar, og første renteheving sidan 2018 er venta i mars 2022. Den europeiske sentralbanken har teke ein meir avventande posisjon, og har signalisert renteheving først i starten av 2023.

Høgare prisar på energi, råvarer, elektroniske komponentar og fraktratar har ført til markert oppgang i prisveksten. Utsikta til høgare prisvekst også i 2022 har vore med på å auke forventningane til høgare styringsrenter, noko som også har ført til større uvisse i aksjemarknaden.

Det er stor internasjonal uvisse om korleis pandemien vil utvikle seg. Mykje vil avhenge av vaksinasjonsgrad og effektiviteten mot nye

mutasjonar. Samstundes er det risiko for framleis høg inflasjon, aukande smitte og strenge tiltak pålagt av styresmaktene.

Norsk økonomi

I løpet av 2021 har norsk økonomi vore prega av sterk aktivitetsvekst og mindre arbeidsløysa. I Noreg, som i resten av verda, har auka smittespreiing av omikronvarianten mot slutten av 2021 og omfattande smitteverntiltak lagt ein dempar på aktiviteten.

Våren 2021 starta styresmaktene på ei gradvis opning av samfunnet med lette i smitteverntiltaka. Opninga førte til ein solid oppgang i norsk økonomi, og i tredje kvartal steig BNP for fastlands-Noreg med 2,6 prosent.

Norske hushald har spart mykje meir enn normalt gjennom pandemiperioden, med uvisse og avgrensa moglegheit til forbruk. I takt med gradvis avvikling av restriksjonar er det venta at auka konsum i hushalda, særleg av tenester, vil føre til eit løft i norsk økonomi.

Straumprisane har auka markert sidan hausten 2021, og det er utsikter til at prisane vil halde seg høge. Prisaukinga er med på å trekkje ned disponibel realinntekt, sjølv om straumstøtteordninga frå regjeringa reduserer effekten noko. Utsikter til høgare rentekostnader og mindre overføringar frå det offentlege med avvikling av ekstraordinære stønadsordningar, kan dempe veksten framover. På den andre sida er det venta høgare lønnsvekst.

For å dempe tilbakeslaget som følgje av pandemi og statlege restriksjonar er det ført ein svært ekspansiv penge- og finanspolitikk. Noregs Bank reduserte styringsrenta til null prosent i mai 2020, og heldt renta rekordlåg fram til september 2021. Sentralbanken grunna rentehevinga med markert oppgang i norsk økonomi etter opninga, og med at aktivitetsnivået hausten 2021 var høgare enn før pandemien. Noregs Bank heva renta att i desember, til 0,50 %, og signaliserte samstundes i renteprognosen tre ytterlegare rentehevingar i løpet av 2022.

Inntaket i Eidefossen før Nedre Otta-prosjektet vart starta opp. Foto: Eidefoss.

Ifølgje nysaldert budsjett for 2021 er det rekna med at dei økonomiske tiltaka i møte med pandemien er på 90,4 milliardar kroner. Av dette går nesten 34 milliardar til tiltak for bedrifter, inkludert kompensasjonsordninga. Det er brukt om lag 20 milliardar i tiltak for hushald i 2021, der brorparten gjekk til Folketrygda. Resten er målretta tiltak for sektorar med kritiske samfunnsoppgåver.

Fleire bedrifter i Noregs Banks regionale nettverk rapporterte i november om ein sterk oppgang i kapasitetsutnyttinga, og at mangel

på arbeidskraft og forseinkingar i globale verdikjeder avgrensar produksjonen noko. Det er venta at desse forholda vil dempe vidare vekst. Kontaktane i nettverket rapporterer også dårlegare samsvar mellom tilgjengeleg og etterspurd arbeidskraft. Statistikken til NAV som gjeld nye ledige stillingar og utvalsundersøkinga Statistisk sentralbyrå har for ledige stillingar, stadfestar at etterspurnaden etter arbeidskraft har vore svært høg i 2021.

Sparebankane i Noreg

Norske sparebankar har gjennom alle tider spelt ei avgjerande rolle for utvikling av lokalsamfunn og næringsliv i heile landet. Sparebankane spelar ei stadig viktigare rolle både lokalt, regionalt og nasjonalt. Den lokale sparebanken har god kjennskap til marknaden og til utfordringar lokale næringslivsaktørar har. Gjennom denne kompetansen har lokalbanken eit stort konkurransefortrinn. Lokalbanken utgjør ein heilt naudsynt del av infrastrukturen og opererer i nært fellesskap med lokalsamfunna rundt seg.

I 1929 var det heile 638 sparebankar i Noreg, og det har sidan den gong vore gjennomført

mange fusjonar og samanslåingar av lokalbankar. Talet på sparebankar i Noreg er nå 94. Det er ulike spådomar når det gjeld fusjonstakt og samanslåing av bankar i tida framover, og det er òg ulike meiningar når det gjeld naudsynt storleik på lokalbanken. Det er særskild viktig at dei lokale sparebankane har god drift og skaper solide overskot, slik at dei òg i tida framover kan bidra til positiv utvikling i lokalsamfunna våre. Inngangen til året 2021 var prega av mørke skyer og usikre framtidsutsikter. Ved årsslutt er det framleis ein usikker kvardag på grunn av pandemien, særleg for kundar i bransjar som på nytt må stengje ned.

Bedriftsmarknaden i 2021

2021 vart eit spesielt år. Inngangen til året var prega av mørke skyer og usikre framtidsutsikter. Ved årsslutt er det framleis usikker kvardag på grunn av pandemien, særleg for kundar i bransjar som på nytt må stengje ned. Trass i fleire usikre faktorar kan bedriftsmarknadsavdelinga syne til ein netto vekst i utlån til bedrifter på 9,61 %, nær 293,5 mill. kroner. Gjennom banken sitt eigarskap i SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS har vi finansiert 74 objekt gjennom leasing og salspantlån, totalt 35 mill. kroner.

Kvardagen for landbrukskundane er utfordrande når dei økonomiske føresetnadene endrar seg i negativ retning. Pandemien har vore positiv for omsetnaden av landbruksprodukt produsert i Noreg. Lite hjelper dette produsentane, som ser at prisane dei oppnår for produkta sine, ikkje stig i samsvar med kostnaden på innsatsfaktorene. Gjennomgåande ser vi at bøndene produserer meir og topplina aukar. Dessverre aukar kostnadssida meir. Driftsresultata og kontantstraumen blir redusert, og dette har gjeve seg utslag i auka driftskredittar. Som lokalbank, med store utlån til landbrukskundar, sluttar vi oss til det fagorganisasjonane skriv. Ljos i grendene og driftsbygningane er avhengig av at prisane til produsentane gjev auka inntektsgrunnlag til naudsynt vedlikehald, god dyrevelferd og nye investeringar.

Tidleg vinter 2021 handsama vi mange søknader om støtte via Innovasjon Norge til nye driftsbygningar. Det var fleire som ikkje nådde opp i søknadsrunden, og dermed er fleire investeringar sett på vent. Vi har òg ein del som søker for omgangen 2022, og det er stor interesse rundt prosjektet «Laus ku og framtidstru»

Lokal industri har i liten grad vore påverka av pandemien. Det er gledeleg å følgje utviklinga i etablert industri og nye industriverksemder som har kome til lokalt siste året. Nyoppføring av industribygg og kjøp og ombygging av industrieigedom syner at lokale investorar har framtidstru. Eigenkapital opparbeidd gjennom åra, og/eller tilført frå investorar, saman med lånefinansiering, kommunale næringsfond og støtte frå Innovasjon Norge, gjev vekst i industriarbeidsplassar. Samarbeid på tvers av kommunegrenser og møte mellom ulike fagmiljø og kapitalkjelder er viktige faktorar for å lykkast med nye industriverksemder.

Stor interesse rundt prosjektet «Laus ku framtidstru».

Omgjeve av fleire nasjonalparkar, med god plass, naturgjevne fortrinn og ikkje minst breie tilbod innan servering, overnatting og aktivitetar, utgjør reiselivet ei stor kundegruppe for banken. Sommaren 2020 synta at verksemdene klarte å drive godt med smitteverntiltak. Framfor ein usikker vinter 2021 finansierte vi fleire større prosjekt med ombygging og renovering. Med liten vintertrafikk fekk verksemdene gjennomført prosjekta utan ekstra arbeid knytt til ordinær drift, og kunne møte sommar-sesongen med nye og tidsmessige lokale.

Gjennom sommaren 2021 såg vi same trenden som året før. Nordmenn ferierte i eige land, og mange vitja vårt område, også langt utover hausten. Verksemdene greidde å drive godt med tilpassa smitteverntiltak. Målretta og god marknadsføring av fjellregionen over tid har gjeve valuta for pengane som er brukt.

På same vis som reiselivet har handels- og servicenæringa tilpassa seg situasjonen.

Båe har nytt godt av stor turisttrafikk. Det er fokus på å handle lokalt, og med eit aukande tilbod av lokale produkt er vareutvalet stort og spennande. Serveringsverksemdene er flinke til å nytte lokale råvarer, og gjennom dette blir området vårt ei sterk merkevare når det gjeld tilbod av mat.

Trygge arbeidsplassar er berebelken i lokal-samfunna. Tilgangen på arbeidsplassar er grunnlaget for å oppretthalde busetjinga. Det er naudsynt at verksemdene uansett bransje går med overskot, slik at dei held oppe inntekts-grunnlaget og opparbeider eigenkapital til fornying. Vekst i utlån frå banken til industri, handel, entreprenørar, bygg og anlegg, tenesteyting, reiseliv og landbruk, utbygging av infrastruktur og opparbeiding av tomter for bustader og hytter ser vi som viktige delar av vårt langsiktige arbeid med å sikre tilgang på arbeidsplassar i ulike yrke. Det er – og skal vera – konkurranse, om ulike oppdrag mellom aktørane. Om ein konkurrerer den eine dagen,

Nordmenn ferierte i eiga land, og mange vitja vårt område, også langt utover hausten. Foto: Visus.

200 plassar vart fulltegna på under ei veke på det populære fjelløpet Jotunheimen Ultimate Challenge i fjor sommar, der Fjellbanken var stolt sponsor..

er det også viktig med samarbeid og samhandling mellom ulike fagmiljø den andre. Verdiskaping og overskot i den enskilde verksemda er avhengig av levering av tenester til og mellom ulike verksemdar.

I 2021 har vi vore med på fleire nyetableringar i primærmarknadsområdet vårt. Hovuddelen av nye etableringar er knytt til oppstart av nye verksemdar, generasjonsskifte i landbruket, omorganiseringar for å kunne utvikle og møte nye krav og leggje til rette for framtidige eigarskifte. Utanfor primærmarknadsområdet har vi siste året sett stor aktivitet blant etablerte og nye kundar innan fast eigedom. Engasjementa våre er knytt til utvikling, bygging og sal av nye bustadar og fritidsbustader. SpareBank 1 Lom og Skjåk har i tillegg finansiert bygging og kjøp

med formål å leige ut bustadar, hyblar og fritidsleilegheiter.

Banken har mellom anna forbetra dei tekniske løysingane for å bli kunde. Dette gjer at rådgjevarane kan bruke tida si på relevant rådgjeving til både nye og etablerte kundar. 2021 har ikkje vore året for treffpunkt for næringslivet. Av eigne arrangement var det berre turen til AgroTeknikk på Lillestrøm 25. november som let seg gjennomføre. Tildeling av ni næringsstipend er gjort, men utdeling har ikkje funne stad ennå. SpareBank 1 Lom og Skjåk Næringslivsfond har delt ut til saman kr 500 000 i 2021. Næringsstipenda utgjorde som i 2020 halvparten av dette.

Det er forbunde med risiko å drive utlån til næringslivet. SpareBank 1 Lom og Skjåk har generelt lite misleghald. Faktiske tap og avsetjingar for forventa tap er knytt til fleire bransjar. Det er som i 2020 næringseigedom for utleige det er knytt størst risiko til. Framleis er det utfordringar med å finne leigetakarar til å fylle opp ledige lokale. SpareBank 1 Lom og Skjåk har eit fåtal kundar som har gått konkurs i 2021, og ingen av konkursane har sin direkte årsak i pandemien.

Dei statlege verkemidla har mellom anna vore knytt til kompensasjon for kostnader når inntektene blir lågare. Reduserte resultat tek bort noko av handlefridomen til vedlikehald og nye investeringar. I vår vurdering av risiko har vi i liten grad teke omsyn til resultat for 2020. Vi har sett vår lit til at vaksinerings verkar, og at verksemdene vil koma attende til normalsituasjonen der vi vil sjå auka omsetjing og betre resultat.

Målet til bedriftsmarknadsavdelinga er å vera med på sunn finansiering av næringslivet, slik at sysselsetjing, aktivitet og nye investeringar bidreg til vekst for å møte framtida, skiftande etterspurnad og krav.

Etter mange rundar landa vi på at vi ynskte å foliere opp ein semitrailer på 13 meter med bodskapen «Nå tilbyr vi gratis flyttehjelp til alle som vil flytte til fjells. Book flyttehjelp på fjellbanken.no»

Personkundemarknaden 2021

Sjølv om 2021 har vore eit år der koronaen framleis har prega kvardagen, opplevde Fjellbanken god pågang frå både nye og eksisterande privatkundar. Vi kunne ved årsslutt notere oss ein utlånsvekst til privatmarknaden på 11,5 %. Kundetilstrøyminga kjem i all hovudsak frå vårt nærområde og Oslo-området, i tillegg til noko frå andre delar av landet. Ved Oslo-kontoret vårt har vi i 2021 tilsett ein ny privatrådgjevar, så nå har vi to rådgjevarar fast der. Satsinga i Oslo er viktig for at vi kan vinne vekst og halde fram som ein solid lokalbank.

Gjennom 2021 har Fjellbanken bygt vidare på samarbeidsavtala med DNT, der vi tilbyr eigne DNT-produkt for DNT-medlemmer. Det har i 2021 vore utfordrande å gjennomføre kundearrangement på grunn av restriksjonar knytt til pandemien, men både på Dombås og for DNT-medlemmer i Oslo fekk vi gjennomført godt besøkte arrangement.

På produksida til privatmarknaden har vi lansert Førstehjemsloan og Fjellbanken hyttelån. Den digitale utviklinga er viktig i banken, og vi ser at kundane våre i større grad etterspør og nyttar seg av digitale flater.

Samfunnsengasjement

Nok eit annleis år har gått. Erfaringar av å gjera ting på andre måtar kjem godt med, sjølv om vi gjerne skulle ha sett at vi kunne ha gjennomført arrangement som normalt. Dei fleste har bite tennene saman og gått på nok ei runde med å tenkje kreativt på gjennomføring. Heldigvis har mange fått til mykje innanfor dei restriksjonane som har vore. Vi har vorte gode på mykje i denne tida også, og erfart at det faktisk er

mogleg å arrangere små konsertar der t.d. stolane har to meters avstand, at det går heilt fint å sitja ei stund med munnbind. Vi er veldig glade for å sjå, og glade for å ha vore med og støtta dei som turte å gjennomføre. Vi vinn mykje på at vi er vande med å vera mykje ute i alt slags vår, slik at det lèt seg gjennomføre og at publikum også kjem.

Aktivitet gjennom året

2021 vart naturleg nok mange arrangement og prosjekt avlyst eller utsett att. Frå året før såg vi kor viktig det var å vera fleksibel med tanke på støtte, sjølv om mykje vart utsett på ubestemt tid. Der folk satsar og verkeleg viser lange horisontar for det dei driv med, er det viktig at vi erause. Det kjem ei tid etter pandemien også. Det er viktig å ha litt tryggleik når det skal setjast i gang att for fullt, slik at vi ikkje må starte heilt på nytt. Banken er veldig takksam for å få vera bidragsytar til mykje spennande folk driv med.

Utdeling av gåvemidlar frå overskotet i banken er ein viktig post for oss kvart år. Frå overskotet i 2020 delte vi ut 374 500 kroner fordelt på 90 søkjarar. Idretten blir hardt ramma med restriksjonar pga. pandemien. Det er i idretten vi finn dei fleste barn og unge. Idrettsarenaene er enormt viktige møteplassar for utfalding, samvær og meistring, som gjennom mykje av året vart tekne frå dei. Banken ynskjer derfor å gje ekstra til idrettslaga som søkte. Derfor vart tildelinga noko større enn åra før.

Arrangementet for utdeling av Talentstipend vart også avlyst grunna restriksjonar. Det er veldig synd ikkje å få gjort stas på ungdommen, slik dei fortener. Det er noko heilt eige når vi kan møtast og verkeleg få prata med dei og få eit innblikk i det talentet dei har. Men dei er så klart like lykkelege og glade for stipendet dei får, og uttrykkjer at dette

kjem veldig godt med for vidare satsing. Banken gir kvart år kr 375 000,- fordelt på 18 stipend. I starten av året kunne vi igjen annonsere at vi er stolt sponsor av gratis heiskort på Lemonsjøen Alpinsenter til alle 3. klassingane i Ottadalen. Dette har vi gjort i mange år, og dette er eit viktig bidrag for å få ungane ut og kjenne på gleda ved å stå på ski.

17. mars feira vi Gudbrandsdalsostens dag i Lom og i Skjåk. Mange stilte opp, ungane fekk matpakke med brød frå Bakeriet, bidrag frå Fjellbanken og dei to kommunane som var med på finansieringa. Det var ein dag og er eit produkt vi skal vere stolte over.

Det byrja så smått å nærme seg vår og sommar og vi skulle i gang med vår største marknadskampanje nokon gong. Over lang tid har vi kjent på ønskje og behov for å bidra, ikkje berre som bank, men også som samfunnsaktør. Vi har i fleire samanhengar over lengre tid vore veldig opptekne av tilflytting, kva som skal til få å lokke utflytte heim att, men også andre som t.d. berre har lyst til å flytte ut av byen og leva rolegare med flott natur rundt seg.

Etter mange rundar landa vi på at vi ønskte å foliere opp ein semitrailer på 13 meter med budskapet «Nå tilbyr vi gratis flyttehjelp til alle som vi flytte til fjells. Book flyttehjelp på fjellbanken.no» Dette var eit dristig marknadsstunt,

som vi heldigvis fekk veldig gode attendemeldingar på. Vi brukte berre lokale samarbeidspartnarar, både på leige av trailer og på sjølve flyttinga. Det vart noko meir arbeid enn vi trudde, men vi fekk ei rik erfaring, med innblikk i kor mange som faktisk flytta den sommaren. I tillegg til trailer hadde vi ein stor kampanje på sosiale medium som retta seg mot publikum i Oslo-området. Vi følgde opp kampanjen med andre type budskap gjennom hausten og jula.

Elles var det gledeleg å sjå at det vart gjennomført fleire arrangement i alle norddalskommunane etter kvart som det vart tillate utpå hausten, der vi var så heldige å få vera med som sponsor. I Skjåk var det ein konsert på Ramstadbue rett før jul. Det vart også ei fin oppleving med hausttakk og påfølgjande konsert i Skjåkhallen.

I Lom vart Diktardagar gjennomført som så mange år før, og i tillegg var vi så heldige å få bidra med kjøp av søkeapparat til fjellredning for Fjellsenteret. Dette apparatet skal vidare til hjelpekorpsa i Ottadalen.

I Vågå vart ridebana på Klones opna i regi av Ottadalen hestesportklubb, Det er stas for oss å få vera med og gje hesteinteresserte eit godt tilbod. Traktorrock gjekk av stabelen som åra før, og vi støtta konsertar i Ullinsvin. Besseggløpet, Vågåtreffen og Sjørdalsløpet vart også gjennomført i år, heldigvis. Det vart til og med Fotofestival og utstilling med Kjell Andersen i Ullinsvin. På Lesja var vi med og støtta opparbeiding av ny ishockeybane i Kjøremgrenda, og ein stor og flott aktivitetsleir i sommar med Yuki Karate-

klubb på Dombås. Det tradisjonsrike Tussheim opp på Lesja vart også gjennomført.

Gudbrandsdal Musikkfest gjekk av stabelen i haust, med eit stjernelag fullt på høgde med fjellheimen rundt oss. Det var særst artig å bidra til – og oppleve – dette ensemblet med konsertar på ei mengd spennande scener i Norddalen, både Flye, Avdemsbue og Sandbu Gard.

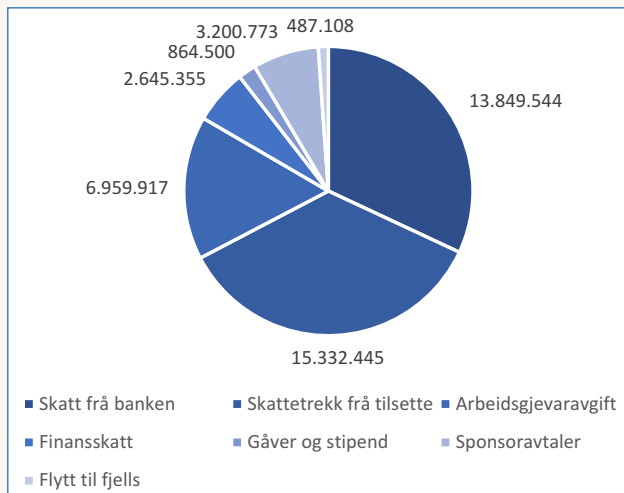
Endeleg kunne vi få gjennomføre kundearrangement i Oslo. Dette måtte vi avlyse tidlegare på året. Banken har veldig mange kundar i Oslo, og er satsingsområdet vårt for vidare vekst. Det vart verkeleg ein vellykka kveld saman med samarbeidspartnar DNT Oslo og Omegn. Cecilie Skog var foredragshaldar og bergtok publikum med sine historier og eventyrlege reiser. Vi satsar på å få til eit liknande opplegg også for kundane våre her heime i 2022.

Vi fekk til og med gjennomført den tradisjonsrike turen vår til Lillestrøm, der vi inviterer landbrukskundane våre til Agroteknikk. Det var full buss og ein flott dag på Lillestrøm.

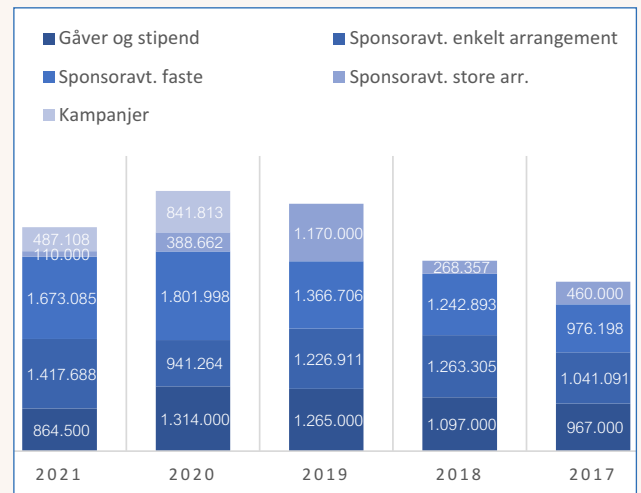
Til slutt må vi også nemne at vi er så heldig å få besøk av russen som en del av støtta vi gjev dei kvart år når dei skal i gang med russebil og feiring. Der får vi prata om viktige ting som ventar dei framover, slik som for eksempel fordelane ved riktig bruk av kredittkort, ulike sparemåtar, BSU og reise- og innbuforsikring.

Samfunnsregnskap

SpareBank 1 Lom og Skjåk er ein stor arbeidsgjevar. Medrekna skatt betalt av dei tilsette bidreg banken med 38,8 mill. kroner i skattar og avgifter. Når vi reknar med gáver, stipend og sponsormidlar, er bidraget frå bankaktivitetane i 2021 på i alt 43,3 mill. kroner.

I 2021 er samfunnsbidraget frå banken sine aktivitetar på i alt 43,3 mill. kroner.

Dei 5 siste åra har banken betalt over 22,2 mill. kroner i gåver, stipend og sponsormidlar.

SpareBank 1 Gruppen og Banksamarbeidet

Bankane i SpareBank 1-alliansen består av 14 sjølvstendige sparebankar (juridiske einingar). I 2021 gjekk SpareBank 1 Helgeland inn i SpareBank 1 Alliansen som ein av 10 bankar i Samspar. SpareBank 1 BV og SpareBank 1 Telemark fusjonerte i 2021 til SpareBank 1 Sør-Øst Norge, og det er også bestemt at SpareBank 1 Modum skal gå inn som ein del av SpareBank 1 Sør-Øst Norge i løpet av 2022. Totalt arbeider omlag 7 500 tilsette i SpareBank 1.

Om SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen AS er morselskapet til fleire dotterselskap som alle utviklar og leverer produkt til alliansebankane, som igjen tilbyr desse til kundane i lokalmarkedene sine. Selskapet utviklar og leverer også produkt til LOs forbund og forbundsmedlemmer gjennom fordelsprogrammet LOfavør.

14 SpareBank 1-bankar

SpareBank 1
SR-BANK

SpareBank 1
SMN

SpareBank 1
NORD-NORGE

SpareBank 1
ØSTLANDET

SpareBank 1
MODUM

SpareBank 1
HALLINGDAL VALDRES

SpareBank 1
NORDVEST

SpareBank 1
RINGERIKE HADELAND

SpareBank 1
GUDBRANDSDAL

SpareBank 1
SØRØST-NORGE

SpareBank 1
SØRE SUNNMØRE

SpareBank 1
HELGELAND

SpareBank 1
LOM OG SKJÅK

SpareBank 1
ØSTFOLD-AKERSHUS

SpareBank 1

SpareBank 1 Gruppen AS er 100 prosent eigd av SpareBank 1-bankar og Landsorganisasjonen LO med følgjande eigarbrøk:

SpareBank 1 SR-Bank (19,5 %), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), SpareBank 1 Østlandet (12,4 %), og Landsorganisasjonen og fagforbund tilknytt LO (9,6 %).

SpareBank 1 Gruppen AS eig 100 % av aksjane i følgjande dotterselskap:

- SpareBank 1 Forsikring AS (Pensjonsselskapet)
- SpareBank 1 Factoring AS
- Mohdi Finance AS
- SpareBank 1 Spleis AS

I tillegg eig SpareBank 1 Gruppen:

- Lofavør AS (49%)
- Fremtind Forsikring AS (65%)
- SpareBank 1 Utvikling DA (10%)

Selskap som er direkte eigd av SpareBank 1 bankane

Ti finansselskap utanfor alliansesamarbeidet er også ein del av selskapa til SpareBank 1-alliansen. Dei er direkte eigd av bankane med eigarskapsbrøk/delar som er forskjellig frå bank til bank.

I 2021 danna bankane i alliansen eit nytt felles forvaltningsselskap som skal satse på spare- og investeringsområdet, SpareBank 1 Forvaltning. Frå same tidspunkt vart ODIN Forvaltning og SpareBank 1 Verdipapirservice ein del av dette selskapet. ODIN var skilt ut frå SpareBank 1 Gruppen AS, og SpareBank 1 Verdipapirservice vart skilt ut frå SpareBank 1 Utvikling. SpareBank 1 Forvaltning kjøpte også opp SpareBank 1 SR

Forvaltning, og etablerer SpareBank 1 Fonda, som inkluderer to nye indeksfond. Merkenamnet ODIN og ODIN-fonda vil bestå.

SpareBank 1 Utvikling DA består av ei rekkje utviklings- og fagmiljø, som leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklings-tenester til eigarbankane. Selskapet bidreg til at felles utvikling og aktivitetar gjev bankane stordrifts- og kompetansefordelar, og eig og forvaltar dei immaterielle rettane til alliansen under det felles merkevarenamnet «SpareBank 1».

SpareBank 1 SR-BANK	SpareBank 1 SMN	SpareBank 1 NORD-NORGE	SpareBank 1 ØSTLANDET	SpareBank 1 SAMSPAR
* 18/19,5%	18 /19,5%	18/19,5 %	18/12,4 %	18/19,5 %
Alliansesamarbeidet				
SpareBank 1 Utvikling DA		SpareBank 1 Gruppen AS 9,6%		
EiendomsMegler 1 Norge AS		SpareBank 1 Forsikring AS		
SpareBank 1 Kundesenter AS		(pensjonsselskapet)		
		LOfavør AS (49%)		
		SpareBank 1 Factoring AS		
		Modhi Finance AS		
		Spleis AS		
		Fremtind Forsikring AS (65%)		
		Direkteeigdeselskap:		
		BN Bank ASA		
		SpareBank 1 Betaling AS		
		SpareBank 1 Boligkreditt AS		
		SpareBank 1 Forvaltning AS m. døtre		
		- ODIN Forvaltning AS		
		- SpareBank 1 Kapitalforvaltning AS		
		- SpareBank 1 Verdipapirservice AS		
		SpareBank 1 Kreditt AS		
		SpareBank 1 Markets AS		
		SpareBank 1 Mobilitet		
		SpareBank 1 Næringskreditt AS		
* Bankenes eigarbrøker i SpareBank 1 Utvikling DA / SpareBank 1 Gruppen AS		SpareBank 1 		

Samspar

SpareBank 1 Lom og Skjåk er ein av 10 aksjonærar med 7,25 % eigarskap i Samarbeidende Sparebanker AS (Samspar). Samspar blir eigd av 10 sjølvstendige sparebankar, og er ein allianse i alliansen. Samspar har fellesadministrasjon i Oslo. Bankane eig SpareBank 1 Gruppen gjennom eigarskapet sitt i Samspar. Samspar er ein

viktig samarbeidsarena for bankane, som legg til rette for og fremjar samarbeid på område som t.d. datavarehus, finansiering, marknad, betalingsformidling, IT, plassering og økonomi. SpareBank 1 Lom og Skjåk har ein indirekte eigardel på 1,41 % i SpareBank 1 Gruppen gjennom eigarskapet sitt i Samspar.

EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS

Banken er deleigar i EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS med 22,65 %. Selskapet er medlem av EiendomsMegler 1, og vi meiner eigarskapet vårt kan gje synergi-effektar. Dette ynskjer vi å utnytte enda betre

i framtida, noko som òg vil inngå i bank-strategien. Årsresultatet i 2021 vart kr 2 993 779,- etter finans og skatt. Omsetninga var stabil i 2021, kr 38 121 589,-.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS

SpareBank 1 Lom og Skjåk eig 1,10 % i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS. Dette er ein av dei tre største aktørane i rekneskapsbransjen, med meir enn 500 medarbeidarar fordelt på over

40 kontor i Trøndelag, Møre og Romsdal og Innlandet. Her i området har SpareBank 1 Regnskapshuset kontor i Skjåk, på Bjorli, Lesja og på Dombås.

SpareBank 1 Lom og Skjåk Næringslivsfond

Næringslivsfondet i banken har ein grunnkapital på kr 4 000 000,-. Formålet til fondet er å styrke næringslivet blant bankkundane våre i marknadsområdet Skjåk, Lom, Vågå, Lesja og Dovre.

Utdeling frå fondet kan gjevast i form av tilskot og næringsstipend etter mottekne søknader. Tilskot frå fondet skal nyttast til finansiering av undersøkingar og forsøk med sikte på å koma i gang med ny verksemd, og styrke eksisterande verksemd med finansiering av produktutvikling, konsulenttenester, opplæringstiltak og marknadsføring.

Næringsstipend vart delt ut første gongen i 2019. Næringsstipendet skal vera eit bidrag til nyskaping, utvikling og vekst i næringslivet, med mål om fleire varige arbeidsplassar i heime-marknaden til SpareBank 1 Lom og Skjåk i Nord-dalen. Stipendet kan delast ut til nyetablerarar og næringsdrivande, eller til samanslutningar der hovudvekta av næringsdrivande er innanfor heimemarknaden.

Nøkketal

Tal i tusen kroner	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Forvaltningskapital	8.057.200	7.161.180	6.302.030	5.908.603	5.581.965	5.213.827	4.879.769
Overført til Boligkreditt (BK)	1.914.651	1.722.071	1.593.166	1.476.215	1.390.274	1.248.873	1.024.664
Forvaltningskapital inkl. BK	9.971.851	8.883.250	7.895.196	7.384.818	6.972.239	6.462.700	5.904.433
Brutto utlån (til kunder)	6.607.679	6.033.050	5.584.930	5.119.952	4.641.105	4.494.645	4.114.448
Brutto utlån (til kunder) inkl. BK	8.522.330	7.755.121	7.178.095	6.596.167	6.031.379	5.743.518	5.139.112
Innskot frå kunder	6.048.761	5.200.611	4.527.161	4.356.245	4.008.332	3.784.583	3.398.765
Resultat underliggjande drift eks. tap	43.268	58.461	67.794	56.756	56.882	63.538	50.210
Tap på utlån	4.307	27.010	4.170	-4.750	4.427	3.040	-1.420
Resultat underliggjande drift inkl. tap	38.961	31.452	63.624	61.506	52.456	60.498	51.630
Utbytte og verdiendring fin. Instrument	27.932	-1.444	39.728	4.331	8.597	17.848	-2.832
Resultatdel TS og FKV	40.242	42.514					
Resultat før skatt	107.135	75.522	158.895	92.168	103.710	100.218	55.598
Resultat etter skatt	95.036	66.201	140.159	74.830	88.221	84.504	39.845
Eigenkapital	1.182.224	1.087.610	970.371	831.668	758.096	670.389	590.133
Rentenetto	1,43 %	1,67 %	2,08 %	1,84 %	1,95 %	2,09 %	1,98 %
Provisjon og gebyr i % av gj. forv.kapital	0,67 %	0,66 %	0,64 %	0,65 %	0,67 %	0,63 %	0,68 %
Driftskostnader i % av gj. forv.kapital	1,51 %	1,43 %	1,57 %	1,47 %	1,54 %	1,42 %	1,58 %
Driftskostnader i % av sum driftsinntekter, eks. verdipapir	56,65 %	47,87 %	43,88 %	50,60 %	45,72 %	45,77 %	57,15 %
Resultat før andre inntekter og kostnader i % av gj.snitt forvaltningskapital	1,21 %	0,96 %	2,29 %				
Tap i prosent av brutto utlån	0,07 %	0,35 %	0,07 %	-0,09 %	0,10 %	0,07 %	-0,03 %
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,85 %	0,73 %	0,59 %	0,54 %	0,67 %	0,61 %	0,82 %
Mislighaldsprosent	0,08 %	0,15 %	0,28 %	0,08 %	0,52 %	0,32 %	1,07 %
Eigenkapitalandel i balanse	14,67 %	15,19 %	15,40 %	14,08 %	13,58 %	12,86 %	12,09 %
Eigenkapitalavkastning før skatt	9,44 %	6,95 %	17,50 %	11,50 %	14,43 %	15,88 %	9,67 %
Kapitaldekning	21,83 %	22,22 %	22,71 %	20,63 %	20,85 %	18,03 %	17,23 %
Kjernekapitaldekning	21,83 %	22,22 %	22,71 %	19,29 %	19,61 %	17,66 %	16,51 %
Rein kjernekapitaldekning	21,83 %	22,22 %	22,71 %	19,29 %	19,61 %	17,66 %	16,51 %
Rein kjernekapitaldekning, konsolidert	21,54 %	21,81 %	22,07 %	18,80 %			
Kjernekapitaldekning konsolidert	21,74 %	22,03 %	22,33 %	19,07 %			
Kapitaldekning, konsolidert	21,97 %	22,31 %	22,65 %	20,57 %			
Utlånsvekst (eks. tapsavsetningar)	9,52 %	8,02 %	9,08 %	10,32 %	2,92 %	9,24 %	5,21 %
Utlånsvekst inkl. BK	9,89 %	8,04 %	8,82 %	9,36 %	5,01 %	11,76 %	7,18 %
Innskotsvekst	16,31 %	14,88 %	3,92 %	8,68 %	5,88 %	11,35 %	6,99 %
Innskot i % av utlån	91,86 %	86,20 %	81,06 %	85,08 %	86,63 %	84,20 %	82,61 %
Endring forvaltningskapital	12,51 %	13,63 %	6,66 %	5,85 %	7,06 %	6,85 %	5,08 %
Brutto utlån næring	43,21 %	44,55 %	43,71 %	41,90 %	39,47 %	40,75 %	41,58 %
Brutto utlån privat	56,79 %	55,45 %	56,29 %	58,10 %	60,53 %	59,25 %	58,42 %
LCR	180,89 %	170,09 %	170,00 %	158,00 %			
Tal på tilsette	62	59	55	54	54	52	50
Tal på årsverk	61	58	54	53	53	50	48

Årsmelding frå styret

Generelt

SpareBank 1 Lom og Skjåk vart stifta 27. mai 1873 og opna 2. januar 1874. Det opphavlege grunnfondet var på kr 1 200, som vart gjeve av lensmann Staff med kr 800 og frå Lom kommune og Skjåk kommune med kr 400. SpareBank 1 Alliansen vart etablert i 1996, og SpareBank 1 Lom og Skjåk gjekk inn i alliansen i 1998.

Det er avgjerande at banken er ein kundeorientert, sjølvstendig og attraktiv sparebank med lokal forankring. SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken skal vera ein kostnadseffektiv bank, og skal gjennom alliansen med SpareBank 1 Gruppen ta ut dei fordelane samarbeidet gjev på produkt, innkjøp, utvikling og kompetanse. Banken skal gjennom alliansen skaffe, selja og levere finansielle tenester og produkt og ta ut stordriftsfordelar i form av lågare kostnad og/eller høgare kvalitet, slik at kundane får den beste rådgevinga og dei beste tenestene til konkurransedyktige vilkår. Vi har hovudkontor i Lom og avdelingskontor i Bismo, Vågå, på Dombås og i Oslo.

Eigarstyring og selskapsleiing

Det øvste organet i SpareBank 1 Lom og Skjåk er generalforsamlinga. Generalforsamlinga er samansett av 12 medlemmer og 4 varamedlemmer, der 9 medlemmer og 3 varamedlemmer er valde av og blant kundar i banken. Resten av medlemmene blir valde av og blant dei tilsette. Generalforsamlinga har etablert ein uavhengig valkomité som innstiller på kandidatar til generalforsamling og styre i banken, utanom representantane valde av og blant dei tilsette. Vedtektene i banken vart sist endra 11.03.2021, og vedtektene er offentleggjorde på heimesida til banken.

Forvaltninga av banken høyrer til under styret. Dei fire eksterne medlemmene blir valde av generalforsamlinga. Dei to andre medlemmene blir valde av og blant dei tilsette. Styret skal sørge for ei forsvarleg organisering av banken og har ansvaret for å etablere kontrollsystem og sikre at verksemda blir drive i samsvar med gjeldande lover, vedtekter og forskrifter. Dei etiske retningslinene i banken er gjennomgått og godkjent i styret. Retningslinene er formidla

til dei tilsette, og er tilgjengelege på heimesida til banken

SpareBank 1 Lom og Skjåk har utarbeidd eigen styreinstruks. Instruksen skal sikre tillit til styret og leiinga og leggje grunnlaget for langsiktig verdiskaping til beste for banken, tilsette og andre interessentar.

Styreinstruksen blir evaluert årleg, og vart sist revidert av styret 26.04.2018, utan vesentlege endringar.

Styret har etablert eit felles risiko- og revisjonsutval og eit godtgjeringsutval. Banken har tilsett eigen fagansvarleg risk og compliance, som rapporterer direkte til styret.

Styret og leiande tilsette er omfatta av den løpande styreansvarsforsikringa. Forsikringa er plassert hjå forsikringsrådgjevarar med solid kredittrating.

Rekneskapen

Framleis drift

Styret i banken stadfestar at alle føresetnadane for vidare drift er til stades, og årsrekneskapen er avlagd under desse føresetnadane. Slik styret ser det, er det etter årsslutt ikkje skjedd noko som krev fleire kommentarar.

Rapportering etter IFRS

Rekneskapen er sett opp etter IFRS med mindre noko anna følgjer av årsrekneskapsforskrifta.

Resultatrekneskapen

Resultatet etter tap og skatt vart i 2021 95,0 mill. kroner før andre inntekter og kostnader. Etter andre inntekter og kostnader er resultatet 95,5 mill. kroner. For samanlikning med tidlegare år viser vi til nøkkeltalsrapporten. Prosenttal er utrekna av gjennomsnittleg forvaltningskapital, dersom ikkje anna er kommentert.

Forslag til disponering av overskot

Styret i SpareBank1 Lom og Skjåk er nøgde med resultatet for 2021. Resultatet frå den underliggende drifta har vore god, trass i at det har vore eit utfordrande år med tanke på korona-

pandemien. Rentemarginen i prosent av gjennomsnittleg forvaltningskapital har aldri vore så låg som i 2021.

Renteendringane i haust gjorde at vi kunne sjå at rentemarginen gjekk noko opp på slutten av året. I 2021 bokførte vi 4,3 mill. kroner i auka tapsavsetningar og konstaterte tap. Bankstyret meiner vi har eit resultat som sikrar banken eit godt grunnlag for vidare vekst, men understrekar kor viktig det er å prestere gode resultat for å styrke soliditeten og halde på sjølvstendet til banken.

Styret gjer framlegg om slik disponering av overskotet til banken:

- Kr 10 500 000 til gåver
- Kr 84 978 262 blir overført til fondet i banken.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter er hovudbidraget til det totale dekningsbidraget i banken, og utgjorde 112,3 mill. kroner, ein reduksjon frå året før på 2,7 mill. kroner. Rente-nettoen utgjør 1,43 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital, tilsvarende førre året var 1,67 %.

Reduksjonen i rentenettoen kan forklarast med at inntektene frå utlån til kundar har vorte redusert med meir enn utgiftene til innskott frå kundar. Vi har hatt ein stor auke i innskott, noko som har ført til høgare renteutgifter. Renteendringane på seinhausten har ført til at rentenettoen har styrka seg noko på slutten av året. Låge renter i pengemarknaden har også gjort at rentekostnadene på utferda verdipapir har vorte redusert. Styret er nøgd med rentenettoen ut frå ein hard konkurransesituasjon, men det er veldig viktig å gjera det vi kan for å få den opp fort.

Utbytte

Vi mottok utbytte og andre inntekter av eigenkapitalposisjonar på 7,0 mill. kroner. Samarbeidende Sparebanker blir bokført etter eigenkapitalmetoden i balansen. Utbytte vi mottek, blir ført mot verdiendring i selskapet. Sparebank 1 Lom og Skjåk sin resultatdel for Samarbeidende Sparebanker AS i 2021 utgjør 39,2 mill. kroner.

Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester

Gebyr- og provisjonsinntekter vart på 52,6 mill. kroner, som utgjør 0,67 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. I 2020 var tilsvarende tal 45,2 mill. kroner og 0,66 %. Banken har hatt ein god auke i provisjonar frå SpareBank 1 Boligkreditt, forsikring, sparing og betalingsformidling.

Driftskostnader

Dei samla driftskostnadane, inklusive ordinære avskrivningar, vart på 1,51 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. I 2020 var driftskostnadene på 1,43 %. Lønn og andre personalkostnader utgjør 0,85 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital, ein auke frå 0,72 % i 2020. Dersom vi ser bort i frå eingongshendinga vi viser til i note 20, ville driftskostnadene ha utgjort 1,39 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital.

Kostnadsnivået i banken er vurdert som tilfredsstillande. Styret meiner det er viktigare enn nokon gong å ha kostnadseffektiv drift av banken i fokus for å oppnå gode økonomiske resultat i framtida.

Tap

Resultatførte tap utgjør i sum 4,3 mill. kroner, i tillegg til 0,4 mill. kroner som gjeld tapsavsetjingar til lån som blir vurdert til verkeleg verdi på balansen. Tapsavsetjingane blir attendeført over andre inntekter og kostnader i resultatet. Banken har konstatert tap på til saman 6,0 mill. kroner i 2021. Inngang på tidlegare konstaterte tap utgjør ei inntekt på 1,3 mill. kroner, og endring i nedskrivningar utgjør ei netto inntekt på 0,3 mill. kroner. Netto resultatførte tap utgjør 0,06 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital, mot 0,39 % i 2020.

Balansen

Forvaltningskapitalen

Forvaltningskapitalen utgjør 8 057,2 mill. kroner, ein auke på 12,5 % sidan førre årsskifte. Dette må sjåast i samanheng med overføringane til SpareBank 1 Boligkreditt. Ved utgangen av 2021 hadde overføringane til SpareBank 1 Boligkreditt auka frå førre årsskifte med 192,6 mill. kroner til 1 914,7 mill. kroner. Forvaltningskapitalen inkludert SpareBank 1 Boligkreditt utgjør 9 971,9 mill. kroner, ein auke på 1 088,6 mill. kroner sidan 2020.

Utlån og garantiar

Utlån voks med 874,6 mill. kroner til 6 607,7 mill. kroner når vi ikkje tek omsyn til overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt. Note 7 viser fordeling mellom geografiske område. Brutto utlån auka med 9,5 % frå 2020 til 2021.

Ved utgangen av 2021 utgjør garantiar 110,6 mill. kroner. Note 7 viser garantiar fordelt på næringsar, og note 35 fordelt på garantitypar. Utlån til næringslivet er på 43,2 % av totale utlån. For 2020 var dette 44,4 %.

Den gjennomsnittlege utlånsrenta rekna av netto utlån var 2,6 %.

Banken er medeigar i bustadkredittselskapet SpareBank 1 Boligkreditt AS (SB1BK). Selskapet vart etablert for å sikre eigarbankane tilgang til funding som er rimelegare enn den fundinga banken sjølv normalt kan oppnå, gjennom utføring av særskilt sikra obligasjonar med svært god rating. For å oppnå denne ratinga må bustadkredittselskapet dokumentere at alle lån oppfyller gjevne kvalitetskrav frå styresmaktene og kredittratingbyråa. Ved å overføre denne typen lån mottar banken provisjonsinntekter frå selskapet, jf. note 8.

Avsetjingar til tap

Balansen viser samla tapsavsetjingar på 57,5 mill. kroner, ein reduksjon på 0,3 mill. kroner sidan 31.12.2020. For kundar som er vesentleg kredittforringa, har banken gjort ei individuell avsetjing. Til saman utgjør dei individuelle avsetjingane for engasjement i denne kategorien 40,4 mill. kroner, ein reduksjon på 1,7 mill. kroner i 2021.

Tapsavsetjingane utgjør 0,73 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital.

Innskot

Innskot frå kundar utgjør 6 048,8 mill. kroner, som er ein auke på 848,2 mill. kr siste året, eller 16,3 %. Dei siste åra har det vore auke kvart år, men med svært varierende prosentdel. Styret er klar over likviditetsrisikoen som ligg i store innskot. Ein del av dei større innskota er etablert med bindings- tid. Den gjennomsnittlege innskotsrenta var på 0,83 %, tilsvarande for 2020 var 0,92 %.

Verdipapir

Behaldninga av renteberande verdipapir utgjør 477,2 mill. kroner. Av dette er 80 mill. kroner rentefond med OMF som underliggjande papir og 150 mill. kroner i pengemarknadsfond. I 2021 sette vi bort forvaltninga av renteberande verdipapir som inngår i LCR-berekninga til SpareBank 1 Kapitalforvaltning. Vi viser til note 25 for nærmare opplysningar om renteberande verdipapir.

Behaldninga av aksjar, andelar og andre eigenkapitalinstrument utgjør 202,2 mill. kroner. Dette inkluderer strategiske investeringar gjennom alliansesamarbeidet. I tillegg har vi eigardeler i tilknytt selskap og i felleskontrollert verksemd bokført med til saman 169,8 mill. kroner, sjå note 36.

Banken har behaldning av renteswappar på til saman 275 mill. kroner. Desse har ein netto negativ marknadsverdi på 3,5 mill. kroner.

For verddivurdering av verdipapir viser vi til notane 22, 23 og 25.

Bokført endring i verdipapira og andre finansielle instrument viser for 2021 ein positiv resultateffekt med 20,9 mill. kroner. Av dette gjeld negativ verdiendring på fastrenteutlån 7,0 mill. kroner og positive verdiendringar og gevinstar på eigenkapitalinstrument 15,5 mill. Av dette utgjorde gevinst ved sal av aksjar i Samarbeidende Sparebanker AS til SpareBank 1 Helgeland 7,4 mill. kroner. Verdiendringar på renteswappar gjev ein positiv resultateffekt på 12,3 mill. kroner.

Plasseringar i verdipapir ligg innanfor dei grensene styret har sett. Styret får kvartalsvis rapportar over verdipapirporteføljen, der bokført verdi, marknadsverdi og renterisiko går fram.

Eigenkapital og kapitaldekning

Etter overføring til sparebankfondet utgjør eigenkapitalen nå 1 182,2 mill. kroner. Heile eigenkapitalen er frå opptente overskot og gjev ein eigenkapitalandel på 14,67 %, rekna ved utgangen av året, mot 15,19 % ved førre årsskiftet. Rein kjernekapital, kjernekapitaldekning og kapitaldekning utgjør 21,83 %.

SpareBank 1 Lom og Skjåk konsoliderer eigardelar i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Kreditt AS og SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS. Etter konsolidering av desse selskapa er rein kjernekapital 21,54 %, kjernekapitaldekning og kapitaldekning på 21,97 %.

Funding og likviditet

Bankaktiviteten med finansielle instrument er avgrensa til å gjelde eigne posisjonar. Total eksponering og vurdering av risiko blir jamleg gjennomgått.

Banken si gjeld ved utferding av obligasjonslån var 771,2 mill. kroner ved utgangen av 2021, ein reduksjon på 60,6 mill. kroner sidan utgangen av 2020. Obligasjonsgjeld som forfell i 2022, utgjør 125 mill. kroner. Gjennomsnittleg vekta løpetid på obligasjonsgjelda er på 2,0 år, jf. note 32.

Banken har opplevd stor innskotsvekst i 2021, noko som har styrka eigenfinansieringsgraden. Innskot målt mot netto utlån utgjør 87,25 % mot 81,90 % ved førre årsskiftet. Rapportert LCR pr. 31.12.2021 er 181 %.

Likviditetsrisikoen til banken er redusert gjennom god spreining av innlån på ulike marknader, innlånskilder og løpetider. Styret vurderer likviditetssituasjonen som god, og finansieringsmarknaden som velfungerande.

Intern kontroll og risikostyring

Generelt

SpareBank1 Lom og Skjåk har eit mål om å ha ei balansert risikoeksponering. Samstundes er det viktig for banken å stimulere til aktivitet og ny-etablering i primærmarknadsområdet. Styret har vedteke prinsipp for risikostyring gjennom instruksar, retningslinjer og internkontroll. Styret får løpande orientering om utviklinga gjennom periodiske rapporteringar.

Styret meiner at risikostyringa i banken er god, og at banken blir styrt etter reglar som er gjevne i lov, føresegnar og i interne retningslinjer.

Kapitalkrav

Hausten 2017 vurderte Finanstilsynet samla risikonivå og tilhøyrande kapitalbehov for SpareBank 1 Lom og Skjåk. Dette resulterte i eit fastsett Pilar II-krav på 2,5 %. Vedtaksbrevet er offentleggjort på heimesida til Finanstilsynet.

Desse vurderingane, saman med krava i CRD-IV-regelverket, dannar grunnlag for kor mykje kapital banken må ha for å dekkje den samla risikoen den er eksponert for. Styret meiner at banken er godt kapitalisert. Både rein kjernekapitaldekning og kapitaldekning har i heile 2021 vore godt over minstekravet, inkludert krav til Pilar II, i tillegg til kravet banken har til managementbuffer.

I samsvar med føresegn om risikostyring og internkontroll har banken årleg ein gjennomgang av vesentlege risikoar dei respektive verksemdsområda i banken er eksponert for.

Finansiell informasjon, Pilar III, blir offentleggjort på heimesida til banken.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er knytt til potensialet for tap på utlån eller garantiar til kundar, i tillegg til tap på plassering i verdipapir med mindre solide utferdarar. I tråd med føresegnar frå Finanstilsynet og dei interne retningslinjene gjennomgår banken regelmessig utlånsporteføljen med tanke på identifisering av mogleg tapsutsette engasjement. Banken følgjer utviklinga i utlåns-

porteføljen tett med kvartalsvis oppfølging av nøkkeltal, og følger med på at utviklinga av måltal relatert til utlånsporteføljen inngår som del av kvartalsvise risikorapportar til styret. Styring av kredittrisiko tek utgangspunkt i kredittstrategi vedteken i styret.

Porteføljen for privat- og bedriftsmarknaden har gjennom 2021 hatt sunn vekst, og dei estimerte nivåa for forventta tap, uventa tap og sannsyn for misleghald er lågare enn i 2020. Det er alltid ein viss risiko i utlånsporteføljen til banken. Vi har ein risiko ved å vera med på utvikling av lokalt næringsliv, og ved at vi har store eigedomsengasjement utanom banken sitt primærmarknadsområde.

Andelen av misleghaldne engasjement er lågt ved utgangen av året. Engasjementa i både privatmarknadsporteføljen og bedriftsmarknadsporteføljen i dei tre høgste risikogrubbene er lågare enn ved utgangen av førre året. Med fokus på sunn vekst og tettare oppfølging av utsette engasjement budsjetterer banken med tap i 2022 på 0,12 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. Styret meiner banken har god kontroll med engasjementa og vurderer den samla kredittrisikoen uendra til moderat.

Valutarisiko

Banken er i liten grad direkte eksponert i valuta, men er indirekte eksponert gjennom å stille lånegarantiar for kundar med valutalån overfor SpareBank 1 SMN. Banken si eksponering mot valutalånsгарantiar er samla sett relativt låg. Denne eksponeringa har også vorte redusert mykje dei siste åra.

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko er risikoen for tap som skuldast endringar i observerbare marknadsvariablar som renter, valutakursar og verdipapirkursar. Risikoen for endringar i verdipapirprisar som skuldast endringar i generelle kredittprisar, blir også rekna som marknadsrisiko. Marknadsrisiko i SpareBank 1 Lom og Skjåk oppstår hovudsakleg frå det banken har investert i obligasjonar, sertifikat og aksjar og som følgje av aktivitet utført for å stø opp under bankdrifta, i første rekkje funding.

Styring av marknadsrisiko tek utgangspunkt i strategi for marknadsrisiko vedteken i styret. Inntektene til banken skal i størst mogleg grad skapast i form av kundemargar. Da vil banken oppnå størst mogleg stabilitet og tryggleik i innteninga. Risikoaktiviteten knytt til handel i verdipapir vil skje innanfor rammer som er vedtekne til kvar tid, fullmakter og kredittliner til motpartar. Styret vurderer marknadsrisikoen til banken som akseptabel.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er definert som risikoen for at banken ikkje klarer å oppfylle forpliktingane sine etter kvart som dei har forfall. Likviditetsrisiko omfattar uføresette endringar eller svingingar i likviditetsbehovet. Døme på dette kan vera vekst i utlån og innskot, endringar i marknadsprisar, eller at kontraktfesta innskot kjem for seint eller ikkje blir noko av. Likviditetsstyringa tek utgangspunkt i likviditetsstrategi vedteken i styret. Strategien blir gjennomgått årleg, og skal sikre at banken har evne til å handtere kritiske situasjonar.

Det er inngått ei samarbeidsavtale i SpareBank 1 Alliansen som forpliktar den einskilte banken til å hjelpe andre bankar i alliansen ved eventuelle finansieringsproblem. I 2021 har denne avtala ikkje medført eksponering.

Likviditetsrisikoen er primært knytt til behovet for ekstern funding på grunn av auke i utlån og/eller reduksjon i innskot. Overføring av bustadlån til SpareBank 1 Boligkreditt har redusert behovet for eigne lån i marknaden, og med det redusert likviditetsrisikoen. Det er dagleg oppfølging og vurdering av likviditeten. Målsetjinga om samansetjing av balanse og forfallsstruktur på obligasjonslån, saman med etablerte trekkrettar, gjer at styret framleis meiner å ha ein kontrollert og låg risiko.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som risiko for tap som følgje av utilstrekkelege eller sviktande interne prosessar eller system, menneskelege feil eller eksterne hendingar.

Styring av operasjonell risiko tek utgangspunkt i Strategi for operasjonell risiko, som blir revidert av styret minst ein gong kvart år. Prosessen for styring av operasjonell risiko skal gjera at operasjonelle hendingar i SpareBank 1 Lom og Skjåk ikkje skal kunne skade den finansielle stillinga til banken i alvorleg grad. Det blir gjennomført risikovurderingar knytt til tenester, system og ved vesentlege endringar i eksisterande produkt og system før implementering ifølgje styrevedteken rutine. Det er fokus på samarbeid i SpareBank 1-alliansen, som skal å sikre god og stabil drift av IT-system. Banken har etablert database for registrering og oppfølging av forbetnings tiltak knytt til uønskete hendingar.

Banken har søkelys på kvalitet og kontinuerleg forbetring. 2021 har vore prega av at alle tilsette i større eller mindre grad har arbeidd frå heime. Banken har løpande vurdert nye risikoar som følgje av dette.

Styret meiner at den operasjonelle risikoen til banken er innanfor akseptable grenser.

Strategisk risiko

SpareBank 1 Lom og Skjåk merkar konkurranse og auka press på rentemarginane. Samstundes har banken fått mange nye kundar i 2021.

Måten vi driv banken på, den desentraliserte avgjerdsprosessen og at vi er lett tilgjengelege for kundane, er gode konkurransefortrinn. SpareBank 1 Lom og Skjåk er i mindre grad eksponert for strategisk risiko. Banken tok i 2019 til å leige eit lite kontorlokale i Oslo for å betene fjernkundemarknaden i området. Kontoret vart først bemanna av folk frå avdelingskontora i Nord-Gudbrandsdalen. I 2020 vart det tilsett ein avdelingsleiar, og i 2021 vart det tilsett ein finansrådgjevar. Investering og risiko er førebels avgrensa, og styret vurderer risiko knytt til etableringa som låg.

Compliancerisiko

Compliancerisiko er risikoen for at banken får bøter, andre strafferettslege sanksjonar, omdømmetap eller økonomisk tap som følgje av manglande etterleving av lover, forskrifter,

offentlege pålegg og retningslinjer fastsett av styresmaktene. Styret meiner at banken har tilfredsstillande styring og kontroll med compliancerisikoen, og at eksponeringa banken har for slik risiko er forsvarleg.

Forretnings-skikkrisiko («conduct risk»)

Forretningsrisiko er risikoen for offentlege sanksjonar, straffereaksjonar, tap av omdømme eller økonomiske tap som følgje av at forretningsmetodar til banken eller åtferd av dei tilsette i vesentleg grad skader interessene til kundane eller integriteten banken har i marknaden. Regulering av finansbransjen har over tid utvikla seg til i stadig større grad også å omfatte regelverk for å beskytte kundar og forbrukarar. Forretnings-skikkrisikoen er derfor nært knytt til compliancerisiko.

Sentrale verkemiddel for å sikre god forretnings-skikk omfattar m.a. etiske retningslinjer, interne informasjons- og opplæringstiltak, gjennomføring av risikoanalysar, system for handtering av kundeklager og ein hensiktsmessig varslingskanal. Ved etablering eller endring av produkt og tenester skal det gjennomførast naudsynt kvalitetssikring før lansering. Påskjønningss- og godtgjeringsordningar skal utformast slik at ønskt åtferd blir sikra og fremma.

Styret meiner at banken har ei forsvarleg eksponering for forretnings-skikkrisiko.

ESG-risiko (Environment, social and governance)

ESG står for «Environmental, Social and Governance», og kan omsetjast til miljø, sosiale forhold/rettar og selskapsstyring.

ESG blir brukt som metode til å vurdere og rangere selskap etter kor godt dei gjer det med tanke på påverknad av miljøet, sosiale forhold og rettार i og rundt selskapet, og kor god selskapsstyringa er på å ta i vare alle interessentane i og rundt eit selskap. Tanken bak ESG er at risikoen på investeringane kan reduserast og gjera det mogleg å skapa ei meir berekraftig og langsiktig avkastning.

Dette er konsekvenstenking som går ut over «her og nå». Det betyr å inkludere miljøomsyn, sosiale utfordringar og god eigarstyring.

ESG-risiko for banken kan vera:

(E) Endring i natur-, klima- og/eller miljøforhold som har direkte eller indirekte negativ effekt for banken.

(S) Manglande etterleving av regulatoriske krav eller forventningar marknaden har til menneskerettar, arbeidstakarrettar og god forretnings-skikk.

(G) Manglande etterleving av regulatoriske krav eller forventning marknaden har når det gjeld styring og kontroll.

SpareBank 1 Alliansen har utarbeidd ei felles løysing for rapportering av ESG-faktorar knytt til kredittgjeving. Denne vart teke i bruk i 2021.

Temaet er under kontinuerleg oppdatering, og forhåpentlegvis vil dette føre til stor og positiv påverknad overfor kundar og samarbeidspartnarar.

Arbeid mot kvitvasking, terrorfinansiering og korrupsjon

Banken har gjennom sitt arbeid med antikvitvasking som formål å førebyggje og avdekkje transaksjonar med tilknytning til ulike former for økonomisk kriminalitet eller terrorhandlingar.

Vår policy, verksemdspesifikke retningslinjer og rutinar legg tydelege føringar for korleis banken følgjer lovverket.

Alle kundetiltak og aktivitetar for å redusere risiko i verksemda skal vere risikobasert. Dette sikrar at banken brukar ressursane sine så effektivt som mogleg. Ein føresetnad for denne risikobaserte tilnærminga er at det blir føreteke ei verksemdsinnretta risikovurdering.

I banken sine retningslinjer er det lagt vekt på relevant og kontinuerleg opplæring på antikvitvaskområdet. Det er krav om årlege opplærings- og oppdateringstiltak for alle tilsette i banken med eit særskilt opplegg for kundesamfunnet på person- og bedriftsmarknaden.

Det er også eit krav at styremedlemmene gjennomfører eit tilpassa opplæringsopplegg. Dette har bidrege til å skjerpe fokuset og forbetre kompetansen hjå tilsette når det gjeld antikvitvasking.

Banken ser ein auke i svindelsaker og arbeider systematisk for å redusere risikoen i så måte. Banken er pålagt å rapportere mistenkjelege transaksjonar til Økokrim.

I 2021 har banken auka ressursane i arbeidet mot kvitvasking. Området har difor fått høgare prioritering og skarpere fokus samanlikna med tidlegare år. Banken har eigne dedikerte ressursar som arbeider med antikvitvaskoppgåver. I tillegg har eit medlem av leiargruppa eit ekstra antikvitvaskansvar.

Arbeidet med elektronisk overvaking av transaksjonar er utkontrahert til felles AKV-eining i SpareBank 1 Utvikling DA, og dette arbeidet blir stadig styrka. Overvaking blir gjennomført kontinuerleg basert på verksemdspesifikke risikovurderingar.

Tiltak skildra ovanfor har gjort at arbeidet er meir profesjonalisert, med skarpere fokus og betre kompetanse hjå tilsette innanfor AKV-området. Ikkje minst gjeld dette arbeidet mot identitetstjuveri, svart økonomi og terrorfinansiering. Arbeidet vil framleis ha høg prioritet i 2022, med ytterlegare styrking av ressursar på området.

Berekraft

I strategiplanen for perioden 2020–2023 heiter det at SpareBank 1 Lom og Skjåk vil ta eit tydeleg samfunnsansvar. Kundane vil ønskje å velje oss fordi vi er Fjellbanken. Då må vi ha eit aktivt tilhøve til miljø og berekraft i alt vi gjer. Vi har mål for ansvarleg og berekraftig bankdrift og vil forankre ein kultur for berekraftig verksemd både internt i banken og ut mot kundar og samarbeidspartnarar.

Det ligg i kulturen til ein lokal sparebank å finne gode løysingar for ei berekraftig utvikling av lokalsamfunnet den er ein del av. Sjølv om dette har vore ein naturleg del av historia til banken,

ynskjer vi å delta i og å vera ein pådrivar for ei berekraftig utvikling av lokalsamfunnet også i framtida.

SpareBank 1 Lom og Skjåk har i mange år utarbeidd sin eigen klimarekneskap knytt til verksemda vi sjølve driv. Denne rekneskapen er omtala i eit eige kapittel i årsmeldinga. Vi kjøper klimavotar for å kompensere for klimagassutslippet vårt.

Vi ser også at vi gjennom den påverknaden vi har gjennom å yte finansiering kan vere ein bidragsyter til å påverke kva haldning kundane våre har til berekraft.

Finansiering

SpareBank 1 Lom og Skjåk har drive berekraftig utvikling av lokalsamfunna våre i snart 150 år. Å yte lån til kundar, både næringsliv og privatkundar, er kjerneverksemda til banken. Gjennom utlånsverksemda vil vi bidra til lokal verdiskaping for at regionen vår skal vera eit attraktivt område for dei som bur og driv næringsverksemd her.

Gjennom å yte finansiering har vi stor kraft til å påverke, og vi kan derfor vere ein pådrivar for omstilling både for næringsliv og personkundar i berekraftig retning.

Frå og med 2021 er det krav om at ESG-risiko (miljø, sosiale forhold/rettar og selskapsstyring) skal vurderast for låneengasjement over eit visst nivå. SpareBank 1-bankane har utarbeidd og teke i bruk ei felles løysing for rapportering av ESG-faktorar knytt til kredittgjeving. Ved bruk av denne løysinga vil vi gjera kundane meir medvetne ved å stille relevante spørsmål og å ha dialog om temaet.

Vi har etablert låneproduktet «Fjellbanken Energilån», som gjev kundane gunstige finansieringsvilkår dersom dei ynskjer å gjera energisparande tiltak i næringsbygg, bustad eller fritidsbustad. Fjellbanken Energilån kan ystast både til privatpersonar og næringskundar.

Sparing og plassering

Kundane våre har store midlar plasserte i ulike fonds- og spareprodukt. Gjennom rådgjeving i banken eller ved bruk av sjølvbeteningsløysinga i nettbanken kan kunden sjølv få oversikt over berekraftige fond. Dei fonda vi tilbyr er merka med karakter med tilhøyrande berekraftscore i nettbanken. Dette viser på kva måte fondsforvaltarane dokumenterer arbeidet dei gjer med berekraft gjennom ansvarleg eigarskap, samfunnsnyttige investeringar eller eksklusjon av selskap i porteføljen.

Gjennom eigarskapet vårt i SpareBank 1 Forvaltning AS er vi deleigar i ODIN Forvaltning, som er eitt av dei leiande fondsforvaltningsselskapa i landet. ODIN investerer i berekraftige kvalitetselskap, og består av godt etablerte verksemdar som påverkar berekraft på ein positiv måte. ODIN ynskjer å påverke selskapa dei investerer i først og fremst gjennom aktivt eigarskap ved å påverke dei aktivt til å ta enda meir berekraftige val.

SpareBank 1 Lom og Skjåk investerer også deler av overskotslikviditeten i verdipapirmarknaden. Det aller meste av dette er plassert i investeringar i stat- og statsgaranterte papir, obligasjonar med fortrinnsrett (OMF) og norske og nordiske kommunar. I 2021 sette vi bort forvaltninga av denne verdipapirporteføljen til SpareBank 1 Kapitalforvaltning. Det var viktig for oss ved val av leverandør av denne tenesta at leverandøren hadde eit aktivt forhold til berekraftsarbeid.

Menneskerettar

SpareBank 1 Lom og Skjåk har ikkje utarbeidd eigne retningsliner på dette området. Risikoen for brot på menneskerettane er liten, da banken har forretningsdrift i Noreg, og med det opererer i samsvar med lover, reglar og konvensjonar.

I staden for eigne retningsliner meiner banken å vera dekt gjennom etiske reglar, der hovudprinsippa sikrar korleis tilsette og tillitsvalde i banken skal opptre, og kva for haldningar som skal ligge til grunn for avgjerder i gjevne situasjonar. Ut over dette har SpareBank 1 Banksamarbeidet DA på vegner av SpareBank 1-alliansen

innarbeidd krav til at alle i alliansen skal halde seg innanfor menneskerettane i innkjøpsrutinane.

Innkjøpsrutinane til SpareBank 1 Gruppen krev at alle innkjøpsavtaler inkluderer eit vedlegg om samfunnsansvar. Det følgjer ei varslingsplikt frå leverandøren, og leverandøren blir også pålagt plikt til å følgje opp underleverandørar. Brot på vedtak om samfunnsansvar blir sett på som brot på kontrakten og kan gje grunnlag for heving av avtala.

Banken meiner at nåverande ordning fungerer hensiktsmessig.

Korrupsjon

Banken har nulltoleranse overfor korrupsjon. Dei etiske retningslinene i banken skal bidra til bevisstgjerung og etterleving av den etiske standaren som blir kravd. Dei etiske retningslinene for tilsette og tillitsvalde inneheld korrupsjonsmotverkande punkt. Dette gjeld gåver, andre fordelar eller koplingar til seg sjølv eller nærstående med tanke tilsettingsforhold eller verv. Etiske dilemma blir også forankra gjennom AFR-sertifisering av rådgjevarane. Registrerte tilfelle av forsøk på korrupsjon skal rapporterast i ein eigen hendingsdatabase. Det er etablert ein eigen varslingsplakat med rapporteringslinjer i tillegg til omtale av varslung i dei etiske retningslinjene. Det er ikkje registrert brot på retningslinjene knytt til korrupsjon.

Personvern

Banken forvaltar store mengder persondata, og det blir stilt strenge krav til handsaming av kundeinformasjon. Auka digitalisering set også stadig større krav til sikkerheit og vern av enkeltindivid, slik at personvernet blir teke vare på ved utvikling av tenester og produkt.

Personvern i bank handlar om å sikre naudsynt konfidensialitet, integritet og tilgjengelegheit til alle personopplysningar som er eigd, handsama eller forvalta av banken. Banken har policy, retningslinjer og rutinar for behandling av personopplysningar som skal sikre at vi etterlever personvernregelverket.

Banken har utpeikt eit personvernombod som legg til rette for ansvarleg behandling av personopplysningar. Personvernombodet gir råd til administrerande banksjef om personvern-arbeidet i banken. Alle marknadsføringskampanjar som blir gjennomført i regi av banken, blir også kontrollert av personvernombodet med tanke på etterleving av personvernregelverket. Nye tenester og produkt blir risikovurdert før implementering. Personvernombodet deltek i risikovurderinga i alle implementeringar der det er behandling av personopplysningar.

Banken sørgjer for at brot på personvernregelverket bli handsama raskt og meldt til Datatilsynet i tråd med personvernforordninga.

Gjennom 2021 har det vore gjennomført fleire opplæringstiltak om GDPR, m.a. under compliance og sikkerheit sine foredrag, i tillegg til artiklar på intranettet til banken. Alle medarbeidarane har fått informasjon, og det er gjennomført obligatorisk nettkurs for alle tilsette.

Revisor

Den eksterne revisoren til banken er PricewaterhouseCoopers AS. Banken er ikkje pliktig til å ha internrevisor, og banken har ikkje etablert avtale om internrevisjon.

Tilsette

Leiargruppa

Dei fire i leiargruppa til Fjellbanken har ulike kvalitetar, styrker og kompetanse, og utfyller kvarandre godt. Felles er at dei brenn for utvikling av Fjellbanken, for lokalmiljøet og berekraftig vekst. Saman med dei andre tilsette og mellomleiarane utgjer dei eit lag vi stolte kallar for Fjellbanken.

Medarbeidarane våre

Dei viktigaste ressursane i Fjellbanken er engasjerte og dyktige medarbeidarar. Desse er kvar dag med på å skapa resultatet, både for banken og lokalsamfunnet. Vi ser at omstillingsevne og kontinuerleg utvikling er avgjerande for å møte kundane i framtida, og med det også konkurransekrafta til banken. Derfor er oppdatert fagkompetanse og digital kompetanse kombinert med endringsevne vesentleg for dei tilsette i framtida. Tilrettelegging av strukturert kompetanseutvikling er eit viktig tiltak. Samstundes er arbeidsoppgåvene til kvar einskild ein god læringsarena. En stor del av utviklinga og

læringa skjer i det daglege. Dette byggjer på ein god læringskultur og medvit om kva og korleis ein lærer. Systematisk kunnskapsdeling er ein viktig del av dette.

Som følge av nye oppgåver og nye måtar å utføre prosessar på skal kompetanse utviklast etter kvart som behov oppstår. Verkemidla er både utvikling av tilsette vi alt har og rekruttering av nye medarbeidarar. Det blir ved behov gjort løpande justeringar av banken. I 2021 har det mellom anna vore søkelys på å leggje til rette for samarbeid på tvers av funksjonar og avdelingar. Det skal arbeidast kryssfunksjonelt, og samarbeid står i fokus.

Dei tilsette er den viktigaste kapitalen banken har. Det er vesentleg for banken å vera ein attraktiv arbeidsplass, noko som også er nedfelt i strategiplanen. Dette er viktig både for å behalde viktig kompetanse og knyte til seg folk med ønskt kompetanse, erfaring og personlege eigenskapar. For å klare dette er det viktig å tenkje framover. I samband med det har banken mellom anna delteke på seminar og idéverkstad

Unni Strand

Administrerende banksjef

Unni har vore adm. banksjef for Fjellbanken sidan 2016. Ho er utdanna handelsøkonom og har ei rekkje kurs innan organisasjon og leiing og med brei erfaring frå både kommunal og privat verksemd. Ho har hatt ulike leiarstillingar, ma i DNB. Unni er ei aktiv dame også på fritida, med ei rekkje styreverv, og med stor interesse for trening og friluftsliv.

Arne Bjørgen

Leiar Kundretta verksemd

Arne tok til i Fjellbanken hausten 2021 og er den nyaste i leiargruppa. Arne har bedriftsleiing frå BI og har etter 20 år med kunden i fokus, nyttig erfaring og kompetanse. Med sitt samfunnsengasjement, sin sosiale og utadvendte framtoning og si drivkraft, leiar han alle kunderetta funksjonar og er med på videreutviklinga i Fjellbanken.

Anne Kjæstad Veggum

Leiar Forretningsutvikling, Økonomi og Finans, NK-funksjon

Anne har vore i Fjellbanken sidan 2016 og har vore i leiargruppa sidan 2018. Ho er statsautorisert revisor og tok til i Fjellbanken som RiskController i 2016, etter ni år i EY. Anne er genuint oppteken av å skape berekraftig vekst og gode arbeidsprossar, samt av kvalitet.

Tone Nygård Engemoen

Leiar HR, utvikling og kommunikasjon

Tone er utdanna yrkespedagog fra OsloMet. Tone starta i Fjellbanken våren 2020 og har meir enn 25 års erfaring med leiing av endringsarbeid og utviklingsarbeid frå både offentleg og privat sektor.

om rekruttering i regi av «Krafttak for grøn vekst», som skal vera med på å skapa arbeidsplassar for framtida. Skal regionen lykkast med å trekkje til seg talent, er vi avhengige av å arbeide langsiktig saman, på tvers av næringar og kommunegrenser. Dette ynskjer Fjellbanken å vera ein del av.

Banken hadde gjennom året både nytilsette og tilsette som gjekk av med pensjon. Ved utgangen av 2021 har SpareBank 1 Lom og Skjåk 62 fast tilsette ved dei fem kontora. Dette utgjør til saman 60,6 årsverk.

Vi har fått sju nye medarbeidarar i 2021. Det er finansrådgjevar Malin Bagøien, rådgjevarar for kundesenter Linda Grindstuen Lie, Birgit Jonsdatter Løyland, Eirik Tallerås (i vikariat), Kjell Erik Nestvold (i vikariat), leiar for kunderetta verksemd Arne Bjørgen og teamleiar for forsikring Trond Bråten.

Den teknologiske og regulatoriske utviklinga, konkurransen i marknaden og endringar i kundeåtfærd stiller auka krav til dei tilsette i banken, både når det gjeld endringsvilje og utvikling av kompetanse.

I banken er 27 av medarbeidarane sertifiserte, autoriserte finansrådgjevarar, 22 sertifiserte innan godkjenningsordninga for skadeforsikring, 26 sertifiserte innan godkjenningsordninga for kreditt og 24 sertifiserte innan personforsikring.

I samsvar med strategiplanen og målet om å vera ein attraktiv kompetansearbeidsplass har banken gjennomført ei omfattande kompetansekartlegging blant alle tilsette. Denne prosessen vart køyrt med hjelp og godt samarbeid med «Steg for Steg».

Auka kompetanse vil ytterlegare forsterke kvaliteten i rådgjevinga og dialogen med kundane. Både leiinga og styret i banken set stor pris på innsatsen til dei tilsette i banken.

Tilsette i Fjellbanken på kveldstur på Galdhøpiggen etter jobb 31. mai 2021.

Likestilling

Banken er ein viktig samfunnsaktør med plikt til å drive berekraftig. Vi har godt omdømme som ein attraktiv arbeidsgjevar, og ynskjer å spegle samfunnet vi er ein del av. Det er eit mål at både kjønn er representert i balansert grad blant dei tilsette. Det blir lagt vekt på kompetanse og eigenskapar i utvalsprosessar, utan omsyn til kjønn når det gjeld å søkje og bli vurdert for vidare utvikling og nye stillingar. Dei 62 fast tilsette ved utgangen av 2021 fordeler seg med 34 kvinner og 28 menn. Alle har like moglegheiter til utdanning, arbeid og fagleg utvikling.

Resultatet av det målretta arbeidet med kjønnsbalanse i bestemmande organ blir synleggjort gjennom kjønnsfordeling i styrande organ og i leiargruppa i banken. Leiargruppa i banken er ved årsslutt 2021 samansett av ein mann og tre kvinner. Styret er samansett av tre menn og tre kvinner. Styret er tilfreds med fordelinga mellom kvinner og menn i banken, og vil arbeide for å ha god kjønnsfordeling blant dei tilsette og i leiinga også i framtida.

Kriteria for fastsetjing av lønn er heller ikkje påverka av kjønn. Målsetjinga om at det ikkje skal vera lønnskilnad mellom kvinner og menn i banken for medarbeidarar i same type stilling, meiner vi er oppfylt. Det kan vera lønnskilnader mellom stillingar ut ifrå stillingsinnhald og krav til kvalifikasjonar.

Fleksitid kan nyttast i dei fleste avdelingane, med tilrettelagde ordningar for å kunne kombinere arbeid og familieliv i ulike livsfasar. Banken er fleksibel når det gjeld å innvilge permisjon og deltidsordningar for kvinner og menn som er i ein omsorgssituasjon.

Diskriminering

Diskriminering er det same som usakleg forskjellsbehandling, som vil vera i strid med arbeidsmiljølova. SpareBank 1 Lom og Skjåk skal arbeide målretta for å fremje likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, nedsett funksjonsevne, etnisk avstamming, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Det er ei målsetjing i Sparebank 1 Lom og Skjåk at etnisk tilhøyr ikkje skal vera til hinder for å bli rekruttert. Korkje styret eller administrasjonen er kjent med tilhøve som kan oppfattast som diskriminerande.

Banken har utarbeidd eigen rutine for varsling av kritikkverdige forhold. Dette gjeld alle former for trakassering og anna uønskt oppførsel – som mobbing, seksuell trakassering, diskriminering, kriminelle forhold og forhold der liv og helse er i fare.

Varsel som blir motteke, blir kvalitetssikra og vurdert før det blir vidaresendt til varslingsgruppa i banken.

For å styrke arbeidet for likestilling og ikkje-diskriminering ytterlegare, vart rammeverket for varsling av kritikkverdige forhold og varslingsplakat revidert i 2021. Det er også inngått avtale med EY for drift av ekstern varslingssteneste ved eventuelle kritikkverdige forhold.

Arbeidsmiljø

Banken har som mål å vera ein attraktiv og inkluderande arbeidsplass for medarbeidarar i alle aldersgrupper og livsfasar. Banken legg til rette for at balansen mellom arbeid, heim og fritid skal vera god for alle medarbeidarane. Banken ynskjer også å hjelpe dei tilsette med å oppretthalde god helse gjennom å stimulere til fysisk aktivitet.

Banken har eit omfattande og robust rammeverk for organisasjonen, som skal sørge for at arbeidstakarrettane blir oppfylt. Dette gjeld m.a. personalhandbok, HMS-handbok og etiske retningslinjer.

Banken har ulike utval for å sikre at desse retningslinjene, prinsippa, prosedyrane og standardane blir omsett til handling. Eksempel er tilsetjingsutval, arbeidsmiljøutval, tillitsvalde, verneombod og bedriftshelseteneste. Det blir utført internkontroll i samsvar med forskrift om systematisk arbeid for helse, miljø og tryggleik i verksemdar. Banken er medlem av «Aktiv med Helse», tidlegare «Frisk HMS Bedriftshelsetjeneste», og representant frå her deltek etter behov i møte i arbeidsmiljøutvalet.

Alle utval har gjennomført møte i 2021. Det var også planlagt vernerundar, da banken vurderer dette som eit godt og formålstenleg arbeid. På grunn av covid 19-situasjonen, som medførte smitteverntiltak og mykje bruk av heimekontor, vart ikkje dette gjennomført som planlagt. Alle tilsette har fått nødvendige hjelpemiddel til å kunne arbeide frå heime.

Samla sjukefråvær i 2021 utgjorde 3,14 % for kvinner og 3,21 % for menn, totalt 3,17 % mot 5,53 % året før. Det har ikkje vore arbeidsuhell knytt til aktiviteten i 2021.

Utgreiing om likestilling

	2021	2020
Del av kvinner fordelt på stillingsnivå		
Leiargruppa	75,0 %	57,1 %
Andre leiarar	14,3 %	40,0 %
Andre tilsette	58,8 %	58,7 %
Kvinner i styret	50,0 %	50,0 %
Gjennomsnittleg lønn		
Kvinner	596 026	579 770
Menn	691 933	640 788
Lønna til kvinner som del av lønna til menn		
Leiargruppa	119,0 %	99,8 %
Andre leiarar	67,2 %	99,9 %
Andre tilsette	83,8 %	88,5 %
Uttak av foreldrepermisjon (dagsverk)		
Kvinner	534	46
Menn	14	
Sjukefråvær		
Kvinner	3,1 %	4,7 %
Menn	3,2 %	6,8 %
Fråvær pga sjuke barn, inkl. legemeldt fråvær og koronafråvær (dagar)		
Kvinner	13	31
Menn	14	7
Del av tilsette i deltid*		
Kvinner	12 %	15 %
Menn	7 %	8 %

*Deltid er ein følge av eigne ynskje da alle blir tilsett i 100% stilling.

Banken gjennomfører to gonger i året utviklings-samtaler, der naturlege tema er arbeidsmiljø og trivsel. Basert på systematisk arbeid gjennom utviklingssamtaler håpar banken å oppretthalde det høge nivået på arbeidet med arbeidstakar-rettar og arbeidsmiljø. Banken ser ikkje vesentlege endringar i rammevilkåra for dette arbeidet i nær framtid.

Styret meiner at banken har eit arbeidsmiljø som er godt og positivt, til glede for den einskilde medarbeidar, kunde og bank.

Det ytre miljøet

All drift vil på ein eller annan måte påverke det ytre miljøet. SpareBank 1 Lom og Skjåk, Fjellbanken, har i fleire år utarbeidd klimarekneskap for å finne ut kor mykje utslepp av CO₂ drifta av fører med seg. Dette er gjort i samarbeid med CEMAsys.com AS. Banken sender opplysningar om papirforbruk, søppel, straumforbruk, reiseverksemd osv., og har fått attende ein rapport som viser kor mange tonn CO₂-ekvivalentar (tCO₂e) drifta av banken fører med seg. Rapporten frå CEMAsys.com AS er i sin heilskap attgjeven ein annan stad i årsmeldinga.

I 2020 vedtok banken strategiplan for 2020–2023. Der skriv vi at vi ynskjer å vera «annleis-banken». Dette betyr m.a. at Fjellbanken skal ta eit tydeleg samfunnsansvar og vera aktiv når det gjeld miljø og berekraft i alt den gjer. Fjellbanken vil forankre ein kultur for berekraftig verksemd, både internt og ut mot kundar og samarbeidspartnarar. Her er banken medveten på at «liv og lære» må hengje saman. Vi vil at Fjellbanken skal vera ein bank du er stolt av å vera kunde i.

Slik vi ser det, er CO₂-utslepp den største negative påverknaden drifta av banken har på det ytre miljøet. 2021 er det 13. året SpareBank 1 Lom og Skjåk får utarbeidd klimarekneskap med hjelp av CEMAsys.com AS (tidlegare CO₂focus). I 2009 var utsleppa på 67,3 tCO₂e. I 2021 var utsleppa 20,8 tCO₂e, det lågaste som er målt for Fjellbanken sidan banken tok til med dette. Den mest sentrale grunnen er sjølv sagt pandemisituasjonen med mykje mindre reiseverksemd.

Mange av møta tilsette tidlegare ville ha reist for å delta på, har vorte erstatta av nettmøte. Sjølv om det blir fysiske møte att når situasjonen etter pandemien forhåpentlegvis om ikkje altfor lenge normaliserer seg, og vi kan ta opp att reiseverksemda, vil Fjellbanken vera ein pådrivar for nettmøte også da.

I og med at tilsette i stor grad har arbeidd frå heime utan tilgang t.d. til kopimaskin og skrivar, er det også brukt mykje mindre papir. Det har for tilsette vore ei nokså bratt læringskurve ikkje å kunne ta ut så mykje på papir for gjennomgang og -lesing, men dette er heilt sikkert også noko dei tilsette vil ta med seg når situasjonen etter pandemien normaliserer seg. Når det innimellom nesten ikkje har vore folk på arbeid på dei vanlege kontora, har straumforbruket i banken naturlegvis gått ned.

Berekraft i innkjøp

Berekraft i innkjøp handlar om medvettet leverandørane har om si leverandørkjede og arbeidet dei gjer for å redusere negativ påverknad på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsverksemd i heile leverandørkjeda si. SpareBank 1 stiller krav til leverandørane om at dei har retningslinjer innan berekraft, og at desse skal omsetjast til handling.

Oppfølging av leverandørar med auka risiko for negativ påverknad

SpareBank 1 har tidlegare gjort ei kategorivis risikovurdering av 249 eksisterande leverandørar. Ved denne gjennomgangen fann vi at 91 av leverandørane har noko eller auka risiko for negativ påverknad på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsverksemd. Dei 91 leverandørane vart følgt nærmare opp, og 43 var aktuelle for ytterlegare oppfølging.

Av dei 43 leverandørane vart tre hovudkategoriar valde til nærmare oppfølging:

- IT-relaterte innkjøp: IT-utstyr.
- Administrative innkjøp: Møbler.
- Største leverandørar: IT-tenester og konsulentar.

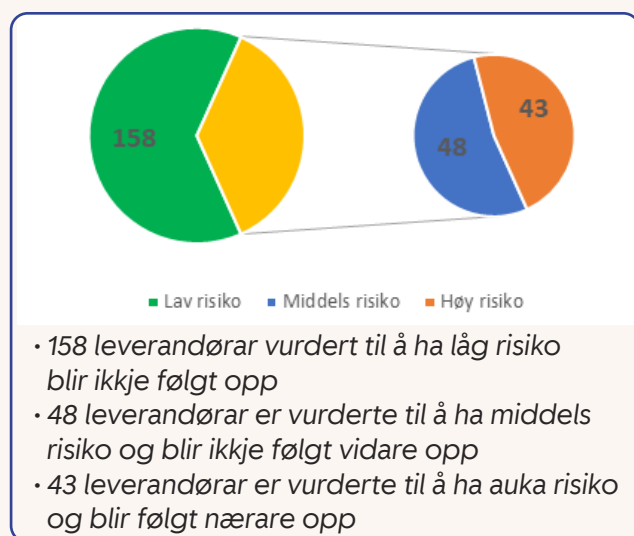
Gjennomføring av undersøkingane

Det vart i 2021 gjennomført to djuptgripande undersøkingar innan to innkjøpsområde: IT-utstyr og IT-tenester. Leverandørane vart bedne om å dokumentere dei overordna retningslinjer sine, handlingsplanar og faktisk

risiko innan berekraft i leverandørkjeda.

Alle leverandørane har retningslinjer m.m. på plass, medan færre har lagt fram handlingsplanar. Når det gjeld faktisk risiko, har vi fått lite informasjon. Det blir da vanskeleg å sjå kva for konkrete område den einskilde leverandør bør fokusere på for å redusere risiko.

249 leverandørar fordelt etter risiko

Vi vil i 2022 satse på å følgje opp faktisk risiko i leverandørkjedene for dei som alt er inkludert i undersøkinga. I tillegg vil det bli gjennomført nye undersøkingar for fleire leverandørar/kategoriar. I tillegg vil berekraftarbeidet mot nye leverandørar bli forsterka.

Aktivitetsplan for berekraft i innkjøp:

Mål for 2021:	Resultat 2021:	Mål for 2022:	Mål for 2022-2024:
- Ferdigstille handlingsplan og følge opp visse kategoriar i Q1	- Handlingsplan ferdig	- Compliant med Lov om openheit	- Evaluere og vidareutvikle arbeidet med berekraft i innkjøp
- Følge opp resten av leverandørane Q2 – Q4	- Følgt opp visse kategoriar i Q2-Q4	- Oppfølging av visse kategoriar	- Forbetre system og oppfølging av leverandørane
- Innføre systemstøtte i berekraftsarbeidet	- Innført systemstøtte	- Arbeide med nye leverandørar	

Måleparameter 249 eksisterande leverandørar:

	Mål	2019	Resultat 2020	2021
Risikovurdering av leverandørar	249	249		
Oppfølging av leverandørar med auka risiko	91	16	91	
Leverandørar for ytterlegare oppfølging	43			6*)
Leverandørar med avtalt forbetring eller oppsagt avtale	n/a			

*) Til djupne-undersøkingar vart det valt ut 6 leverandørar innan IT-utstyr og IT-tenester. I 2022 vil desse bli ytterlegare følgt opp når det gjeld faktisk risiko.

Energi- og klimarekneskap 2021

Formålet med energi- og klimarekneskapen er å vise oversikt over klimagassutsleppet (GHG-utslepp) i organisasjonen som del av ein overordna klimastrategi. Ein klimarekneskap er eit viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere energiforbruk og tilhøyrande GHG-utslepp. Den årlege rapporten gjer organisasjonen i stand til å måle nøkkeltal og på den måten evaluere seg sjølv over tid.

Rapporten omfattar alle registrerte utslepp knytt til aktiviteten i SpareBank 1 Lom og Skjåk.

Klimarekneskap

SpareBank 1 Lom og Skjåk hadde i 2021 eit totalt klimagassutslepp på 20,8 tonn CO₂-ekvivalentar (tCO₂e). Dette var ein reduksjon på 3,5 tCO₂e, tilsvarande 14,4 % samanlikna med 2020. Denne nedgangen kjem etter at det også var ein nedgang frå 2019 til 2020, da på 22,2 tCO₂e.

Åra før var utsleppa:

- 35,8 tCO₂e i 2018
- 38,0 tCO₂e i 2017
- 46,2 tCO₂e i 2016
- 42,0 tCO₂e i 2015

Ein av grunnane til dei låge utsleppa i 2020 og 2021 er sjølvsaugt pandemien, som m.a. har ført til mindre reiseverksemd, mange på heimekontor og lågare papirforbruk. Banken har uansett arbeidd for å redusere utsleppa, og vil halde fram det arbeidet, m.a. ved å bevisstgjera tilsette, styrande organ, samarbeidspartnarar og andre.

Klimagassutsleppa i 2021 hadde fylgjande fordeling:

- Scope 1: 9,1 % (1,9 tCO₂e)
- Scope 2: 71,2 % (14,8 tCO₂e)
- Scope 3: 19,7 % (4,1 tCO₂e)

Det var ein reduksjon i utslepp frå både scope 1 og 2 frå 2020 til 2021.

Scope 1

Transport: Faktisk forbruk av fossilt brensel til køyring (eigd, leigd, leasa). Bruk av diesel (NO) stod i 2021 for eit utslepp tilsvarande 1,9 tCO₂e. Det er ein reduksjon på 45,7 % frå året før.

Scope 2

Elektrisitet: Målt forbruk av elektrisitet i eigde og leigde lokale/bygg. Tabellen viser klimagass-utslepp frå elektrisitet utrekna med den lokasjonsbaserte utsleppsfaktoren Nordisk miks. Utsleppa frå elektrisitetsbruk har gått ned med 19,2 % i forhold til 2020. Forbruket er som året før, men utsleppsfaktoren for Nordisk Miks er redusert med 24 %, og er den største drivaren bak reduserte utslepp for elektrisitet i år. Elektrisitet med ein marknadsbasert faktor er presentert under tabellane i denne rapporten. SpareBank 1 Lom og Skjåk har ikkje kjøpt opphavsgaranti for elektrisitetsforbruket i 2021, og det marknadsbaserte utsleppet er derfor 118,6 tCO₂e i 2021. Praksisen med å presentere utsleppa frå elektrisitetsforbruk med to ulike utsleppsfaktorar er forklart under Scope 2 i Metodikk.

Scope 3

Forretningsreiser: Målt i talet på reiser per region og hotellovernattingar. Det er rapportert inn åtte innanlands flyreiser og 92 hotell-overnattingar. Dette tilsvarar eit utslepp på 2 tCO₂e.

Km-godtgjering: I 2021 vart det gjeve km-godtgjering for 17 005 km. Dette gav eit utslepp på 1,7 tCO₂e, ein auke på 467 % samanlikna med 2020. Dette viser nok at 2021 var eit litt meir normalår enn det første koronaåret 2020. Avfall: Rapportert avfall i kg fordelt på ulike avfallsfraksjonar og behandlingsmetode (resirkulert, energiattvunne, deponert).

Avfall stod for eit utslepp på 0,1 tCO₂e i 2021. Det vart oppdaga ein rapporteringsfeil for 2020 i talet på m³ resirkulert papiravfall. Feilen er retta opp for 2021, noko som er grunnen til den dramatiske nedgangen frå året før.

Reporting Year Energy and GHG Emissions:

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO ₂ e	Utslippsandel
Transport total				9,5	1,9	9,2 %
DIESEL (NO)	Firmabil	917	liters	9,5	1,9	9,2 %
Scope 1 total				9,5	1,9	9,2 %
Elektrisitet total				478,4	14,8	71,1 %
Elektrisitet Nordisk miks	478.391	478.391	KWh	478,4	14,8	71,1 %
Scope 2 total				478,4	14,8	71,1 %
Tenestereiser total					3,6	17,4 %
Fly innanlands		8	flight trip		0,5	2,3 %
Hotel nights, Nordic		92	nights		1,5	7,1 %
Km-godtgj.bil(NO)		17.005	km		1,7	8,0 %
Avfall total					0,1	0,3 %
Paper waste, recycled		6,3	m3			0,1 %
Plastic waste, recycled		1,5	m3			
Residual waste, landfill		100,0	kg			0,2 %
Residual waste, recycled		1,2	m3			
Industrial inert waste, landfill		0,1	kg			
Innkjøpte varer og tenester total					0,4	2,0 %
Paper, recycled		565,0	kg		0,4	2,0 %
Scope 3 total		-			4,1	19,7 %
Total				487,9	20,8	100 %
KJ				1.756.554.354		

Marknadsbaserte utslepp i rapporteringsåret:

Kategori	Enhet	2021
Elektrisitet marknadsbasert	tCO ₂ e	118,6
Scope 2 marknadsbasert	tCO ₂ e	118,6
Total marknadsbasert	tCO ₂ e	124,7

Årlege klimagassutslepp:

Kategori	Forklaring	2019	2020	2021	% endring fra forrige år
Transport total		6,7	3,5	1,9	-46,0 %
DIESEL (NO)	Firmabil	6,7	3,5	1,9	-46,0 %
Scope 1 total		6,7	3,5	1,9	-46,0 %
Elektrisitet total		29,2	18,2	14,8	-18,4 %
Elektrisitet Nordisk miks		29,2	18,2	14,8	-18,4 %
Scope 2 total		29,2	18,2	14,8	-18,4 %
Tenestereiser total		6,7	1,1	3,6	242,3 %
Km-godtgj.bil(NO)		5,8	0,3	1,7	475,6 %
Fly kontinentalt/Norden	Skandinaiva	0,6			
Fly kontinentalt/Norden	Europa	0,3			
Hotel nights, Nordic			0,8	1,5	91,7 %
Fly innanlands				0,5	100,0 %
Avfall total		3,3	1,5	0,1	-95,6 %
Paper waste, recycled			1,5		-98,6 %
Residual waste, incinerated		3,2	0,1		-100,0 %
Spesialavfall					-100,0 %
Plastic waste, recycled					100,0 %
Residual waste, landfill					100,0 %
Residual waste, recycled					100,0 %
Industrial inert waste, landfill					100,0 %
Papirforbruk total		0,7			
Paper,office		0,7			
Innkjøpte varer og tenester total			0,4		
Paper, recycled				0,4	100,0 %
Scope 3 total		10,7	2,6	4,1	58,7 %
Total		46,5	24,3	20,8	-14,2 %
Prosentvis endring		100,0 %	-47,8 %	-14,2 %	

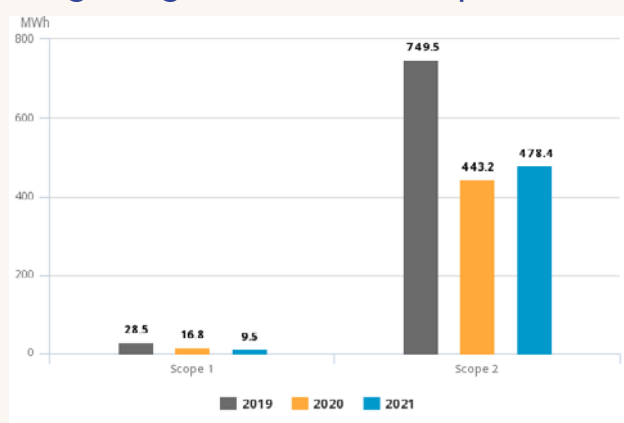
Kategori	Enhet	2019	2020	2021
Elektrisitet marknadsbasert	tCO2e	152.9	116.6	118.6
Scope 2 marknadsbasert	tCO2e	152.9	116.6	118.6
Total marknadsbasert	tCO2e	170.2	122.7	124.7
Prosentvis endring		100,0 %	-27,9 %	1,6 %

Metodikk og kjelder

GHG-protokollen er utvikla av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysar i denne rapporten er utført i samsvar med «A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised Edition», ein av fire rekneskapsstandardar under GHG-protokollen. Standarden omfattar følgjande klimagassar, omrekna til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, NF₃, HFK og PFK-gassar.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll-aspektet, som definerer kva driftsmiddel som skal inngå i klimarekneskapen i ein organisasjon, og fordeling mellom dei ulike scopa. Metoden skil mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Dersom operasjonell kontrollmetode er nytta, blir utsleppskjelder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikkje nødvendigvis eig, inkludert. Ein rapporterer med det heller ikkje utsleppskjelder ein eig, men ikkje har kontroll over (f.eks. er det leigetakar som rapporterer straumforbruket i scope 2, ikkje utleigar).

Årleg energiforbruk (MWh) Scope 1 & 2

Årlege nøkkeltal og klimaindikatorar:

Navn	Enhet	2019	2020	2021	% endring fra forrige år
Scope 1 + 2 utslepp	tCO ₂ e	35,9	21,7	16,7	-22,9 %
Totale utslepp(S1+S2+S3)	tCO ₂ e	46,5	24,3	20,8	-14,2 %
Totalt energiforbruk Scope 1+2	MWh	778,0	460,0	487,9	6,1 %
Sum energiforbruk per lokasjon	MWh	749,5	443,2	478,4	7,9 %

Klimarekneskapen er inndelt i tre nivå (scopes), som inneheld både direkte og indirekte utsleppskjelder.

Scope 1: Obligatorisk rapportering inkluderer alle utsleppskjelder knytt til driftsmiddel der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (eigde, leigde eller leasa køyretøy, oljekjelder etc.). Vidare blir også eventuelle direkte prosess-utslepp (av dei seks klimagassane) inkludert.

Scope 2: Obligatorisk rapportering av indirekte utslepp knytt til innkjøpt energi; elektrisitet eller

fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder t.d. for bygg som er leigd og ikkje nødvendigvis eigd. Utsleppsfaktorane som blir nytta i CEMAsys for elektrisitet, er basert på nasjonale brutto produksjonsmiksar frå statistikken til International Energy Agency (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekkjer produksjonen i Sverige, Finland, Noreg og Danmark, og reflekterer det felles nordiske marknadsområdet (Nord Pool Spot). Når det gjeld utsleppsfaktorar for fjernvarme, nyttar vi enten faktisk produksjonsmiks basert på innhenta informasjon frå den einskilde produsent, eller gjennomsnittsmiksar basert på IEA statistikk (sjå kjeldetilvising).

I januar 2015 vart dei nye retningslinene til GHG-protokollen for utrekning av utslepp frå elektrisitetsforbruk publisert. Her vart det opna for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk. I praksis betyr det at verksemdar som rapporterer sine klimagassutslepp, skal synleggjera både reelle klimagassutslepp som stammar frå produksjon av elektrisitet og marknadsbaserte utslepp knytt til kjøp av opphavsgaranti. Målet med denne endringa er på den eine sida å vise effekten av energi-effektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den andre sida å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opphavsgaranti (marknad). Da blir det sett lys på effekten av alle tiltak som ei verksemd kan gjennomføre knytt til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode):
Denne utsleppsfaktoren er basert på faktiske utslepp knytt til elektrisitetsproduksjon innanfor eit spesifikt område. Innanfor dette området er det ulike energiprodusentar som nyttar ein miks av energibærarar, der dei fossile energibærarane (kol, gass, olje) medfører direkte utslepp av klimagassar. Desse klimagassane blir reflektert gjennom utsleppsfaktoren, og blir med det fordelt til kvar einskild forbrukar.

Marknadsbasert perspektiv: Utrekninga av utsleppsfaktor er basert på om verksemda vel å kjøpe opphavsgaranti eller ikkje. Ved kjøp av opphavsgaranti dokumenterer leverandøren at

kjøpt elektrisitet berre kjem frå fornybare kjelder, som gjev ein utsleppsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh. Elektrisitet som ikkje er knytt til opphavsgaranti, får ein utsleppsfaktor basert på produksjonen som er att etter at opphavsgarantiane for fornybar del er selde. Dette blir kalla residual miks, og er normalt signifikant høgare enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3: Frivillig rapportering av indirekte utslepp knytt til innkjøpte varer eller tenester. Dette er utslepp som indirekte kan knytast til aktivitetar i organisasjonen, men som går føre seg utanfor deira kontroll (av det indirekte). Typisk scope 3-rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoff etc.

Generelt bør ein klimarekneskap inkludere nok relevant informasjon slik at den kan brukast som grunnlag for avgjerder for leiinga i verksemda. For å få til dette, er det viktig å inkludere dei elementa som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mogleg å gjera noko med.

Referanser:

Department for Business, Energy & Industrial Strategy (2020). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2020). CO2 emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris. IEA (2020). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2020). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, <http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). <http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

AIB, RE-DISS (2020). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.
WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselista over er ikkje komplett, men inneheld dei viktigaste referansane som blir nytta i CEMAsys. I tillegg vil det vere ei rekkje lokale/nasjonale kjelder som kan være aktuelle, avhengig av kva for utsløppsfaktorar som blir nytta.

Framtida

SpareBank1 Lom og Skjåk Fjellbanken har mål om sunn vekst, på høgde med, eller over den generelle bankmarknaden. Vi skal prestere gode nøkkeltal, og gjennom dette sikre sjølvstende til banken framover. Gjennom vår strategiplan for perioden 2020–2023 har vi lagt eit godt grunnlag for det viktige arbeidet med å vidareutvikle banken.

Vi er ein viktig samfunnsinstitusjon, som tek ansvar og bryr oss om lokalsamfunnet i bygdene våre i Nord-Gudbrandsdalen. Gjennom vårt samarbeid med næringsliv, lag og foreiningar ynskjer vi på vår måte å bidra til positiv utvikling i lokalsamfunnet. I strategiplanen for perioden 2020–2023 har vi vedteke at vi årleg skal bruke inntil kr 4 000 000 til allmennyttige formål (gåver, sponsoravtaler, arrangement, talentstipend m.m.). På vår måte bidreg vi til at det er godt å bu og leva i Nord-Gudbrandsdalen.

God resultatutvikling er òg viktig for å møte dei strengare regulatoriske krava til bankane. Krava styresmaktene set til styrking av soliditeten, større likviditetsbuffer og auka kapitaldekning, gjer at banken må søkje å bli enda meir kostnadseffektiv og ha ein framleis sunn utlansvekst. Det er viktig at veksten i utlån ikkje påfører banken tap, og at vi har god kvalitet i kundeporteføljen.

Vi vil vera den leiande banken i dei fem norddalskommunane Skjåk, Lom, Vågå, Lesja og Dovre. I tillegg ynskjer vi framleis vekst i Oslo-området.

Vi er ein bank med stort samfunnsengasjement og dyktige medarbeidarar. Sjølv om styresmaktene gjennom lover og føresegner stiller nesten like strenge krav til ein lokalbank som til nasjonale bankar, skal vi med offensiv tilnærming og endringsvilje kontinuerleg utvikle oss til det beste for kundar, tilsette og samfunnet kring oss. Banken skal også i 2022 vera lønnsam og bidra til verdiskaping for tilsette, kundar og lokalsamfunn. Dette skal vi klare sjølv om det med bakgrunn i pandemisituasjonen, framleis er stor usikkerheit knytt til framtida og økonomisk utvikling både i inneverande år og lenger fram.

Vår visjon er «lokalbanken din – der du er», og denne visjonen skal vi etterleva.

Takk til forretningskontaktar, tillitsvalde og tilsette

Styret takkar forretningskontaktar, tillitsvalde og dei tilsette for godt samarbeid i 2021. SpareBank 1 Lom og Skjåk Fjellbanken har lagt bak seg nok eit godt år, og solid innsats i alle ledd i organisasjonen er eit godt utgangspunkt for vidare utvikling i tida framover.

Lom, 31.12.2021/24.02.2022
Elektronisk signert

Hans Ivar Kolden
Styreleiar

Jo Trygve Lyngved
Nestleiar i styret

Anna Avdem

Iselin Vistekleiven

Sigbjørn Oppheim

Wenche Ritha Vilhelmsen

Unni Strand
Adm. Banksjef

Resultat

Tall i hele tusen	Note	2021	2020
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansforetak		1.376	1.997
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder		154.068	165.914
Øvrige renteinntekter		5.443	6.909
Sum renteinntekter og lignende inntekter		160.886	174.820
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på innskudd fra og gjeld til kunder		35.283	42.306
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på utstedte verdipapirer		10.171	14.860
Øvrige rentekostnader		3.125	2.603
Sum rentekostnader og lignende kostnader		48.579	59.769
Netto renteinntekter		112.307	115.051
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	16	52.614	45.172
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	16	3.728	3.949
Utbytte og andre inntekter av egenkapitaltransaksjoner	17,36	47.230	48.451
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	17	20.945	- 7.380
Andre driftsinntekter		332	351
Sum andre driftsinntekter		117.392	82.645
Lønn og andre personalkostnader	18,2	66.816	49.713
Andre driftskostnader	19,37	45.426	45.241
Avskrivninger	28,29	5.801	3.210
Gevinst/tap		215	
Sum av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler	4	118.257	98.164
Kredittap på utlån målt til amortisert kost eller virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader	10	4.145	26.893
Kredittap på garantier og ubenyttede rammekreditter som ikke måles til virkelig verdi over resultat	10	162	117
Sum kredittap på utlån, garantier og rentebærende verdipapir	4	4.307	27.010
Resultat før skatt og andre inntekter og kostnader	4	107.135	72.522
Skatt på resultat før andre inntekter og kostnader	21	12.100	6.321
Resultat etter skatt før andre inntekter og kostnader		95.036	66.201
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultat			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbasert pensjonsordning			-35
Skatteeffekt			9
Andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultat			
Tap OCI reversering trinn 1 PM virkelig verddivurdering	10	590	298
Skatteeffekt	21	-148	-75
Sum andre inntekter og kostnader		443	197
Totalresultat for regnskapsperioden		95.478	66.398

Balanse

Tall i hele tusen	Note	31.12.2021	31.12.2020
Konter og kontantekvivalenter	15,22,24	10.790	11.562
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansiseringsforetak	11,12,15,22,24	605.990	606.773
Netto utlån til og fordringer på kunder	4,7,9,10,11,12,15,22,23,24	6.528.843	5.960.840
Rentebærende verdipapirer	11,12,15,22,23,25	477.194	193.281
Finansielle derivater	11,15,22,23,26	934	
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	22,23,27	202.240	169.262
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomheter	36	169.807	175.152
Eierinteresser i konsernselskaper	36	20	20
Varige driftsmidler	28,29	49.651	25.549
Andre eiendeler	30	11.730	18.740
SUM EIENDELER		8.057.200	7.161.180
Innskudd og andre innlån fra kunder	4,14,15,22,24,31	6.048.761	5.200.611
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	14,15,22,24,32	771.246	831.810
Finansielle derivater	11,22,23,26	4.479	15.979
Annen gjeld	29,33	37.348	16.917
Avsetninger	10,34	13.141	8.253
SUM GJELD		6.874.976	6.073.569
Sparebankens fond	5	1.170.368	1.085.390
Gavefond	5	11.856	2.220
SUM EGENKAPITAL		1.182.224	1.087.610
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		8.057.200	7.161.180
Garantier	7,35	110.607	116.711
Ubenyttede kreditter	7	470.310	341.258
Lånetilsagn		92.548	117.733

Lom, 31.12.2021/24.02.2022
Elektronisk signert

Hans Ivar Kolden
Styreleiar

Jo Trygve Lyngved
Nestleiar i styret

Anna Avdem

Iselin Vistekleiven

Sigbjørn Oppheim

Wenche Ritha Vilhelmsen

Unni Strand
Adm. Banksjef

Kontantstrøm

Tall i hele tusen	2021	2020
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Netto utbetaling av lån til kunder	-582.026	-467.605
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	157.714	170.872
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	848.150	673.454
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-37.911	-44.909
Renteutbetalinger på gjeld til kredittinstitusjoner/renteinnbetalinger på innskudd kredittinstitusjoner	1.376	1.997
Kjøp og salg av sertifikat og obligasjoner	-284.472	-50.000
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	1.797	1.951
Netto provisjonsinnbetalinger	48.886	41.223
Verdiendring på finansielle instrumenter og valuta	0	-6.594
Utbetalinger til drift	-101.158	-108.129
Betalt skatt	-6.476	-16.615
Utbetalte gaver	-865	-624
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	45.015	195.020
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	-11.772	-436
Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	0	1.193
Utbetaling ved kjøp av langsiktig investering i verdipapirer	-24.057	-18.438
Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	15.112	5.548
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	47.402	21.138
B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	26.685	9.005
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-60.563	68.199
Utbetaling av leieforpliktelse	-2.522	
Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-10.171	-14.860
C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	-73.256	53.339
A + B + C Netto endring likvider i perioden	-1.555	257.364
Likviditetsbeholdning 1.1	618.335	360.971
Likviditetsbeholdning 31.12	616.780	618.335
Likvidetsbeholdning spesifisert:		
Konter og fordringer på Sentralbanken	56.373	57.302
Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	560.407	561.034
Likviditetsbeholdning	616.780	618.335

Egenkapital

Tall i hele tusen	Sparebankens fond	Gavefond	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2019	970.371		970.371
Effekt ved overgang til IFRS	50.121	1.404	51.525
Egenkapital 01.01.2020	1.020.492	1.404	1.021.896
Periodens resultat	66.201		66.201
Overført til gavefond	1.500	1.500	
Utdelt fra gavefond		684	684
Andre inntekter og kostnader			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbasert pensjon	27		27
Endring i virkelig verdi utlån PM	224		224
Sum andre inntekter og kostnader	197		197
Totalresultat	66.398		66.398
Egenkapital 31.12.20	1.085.390	2.220	1.087.610
Periodens resultat	95.036		95.036
Overført til gavefond	10.500	10.500	
Utdelt fra gavefond		865	865
Andre inntekter og kostnader			
Endring i virkelig verdi utlån PM	443		443
Sum andre inntekter og kostnader	443		443
Totalresultat	95.478		95.478
Egenkapital 31.12.21	1.170.368	11.856	1.182.224

Foto: Kjell Ola Haugen

Noter

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

SpareBank 1 Lom og Skjåk har forretningsadresse Sognefjellsvegen 4, 2686 Lom. Bankens organisasjonsnummer i Foretaksregisteret er 937 888 015. Banken opererer i Norge og reguleres av norsk rett.

Banken har ett datterselskap; Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS. Det er ikke utarbeidet bankregnskap inkludert datterselskapet ettersom de økonomiske størrelsene i Verdigjenvinning Lom og Skjåk ikke er av en slik størrelse at de vil påvirke bankens resultater eller balanse i vesentlig grad. Bankens virksomhet er vurdert som en samlet virksomhet, dvs. ett segment.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner som også er bankens funksjonelle valuta.

Alle beløp er angitt i tusen kroner med mindre noe annet er angitt.

NOTE 2 REGNSKAPSPRINSIPPER

Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet

Regnskapet for SpareBank 1 Lom og Skjåk er satt opp etter Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak (årsregnskapsforskriften). Banken har valgt å utarbeide regnskapet etter årsregnskapsforskriften § 1-4 2.ledd b) hvilket innebærer at regnskapet utarbeides i samsvar med IFRS med mindre annet følger av forskriften.

Banken vil unnlate å gi følgende notekrav etter IFRS:

- 1) IFRS 13. Det gis i stedet opplysninger om virkelig verdi i samsvar med forskriftens § 7-3.
- 2) IFRS 15.113-128
- 3) IAS 19.135 litra c og IAS 19.145-147.

IFRS standarder og fortolkninger som er vedtatt, men ikke trådt i kraft i 2021

Nye og endrede regnskapsstandarder og fortolkninger utgitt av IASB vil kunne påvirke konsernets fremtidige rapportering.

Det er ingen nye IFRS eller IFRIC-fortolkninger som er vedtatt, men som ikke er trådt i kraft, og som forventes å ha en vesentlig påvirkning på bankens regnskap.

Implementerte regnskapsstandarder

IFRS 16 Leieavtaler

IFRS 16 Leieavtaler ble implementert med virkning fra 1.1.2021, og påvirker leietakers regnskapsføring ved at vesentlige leieavtaler for banken balanseføres. Standarden fjerner tidligere skille mellom operasjonell og finansiell leie og krever innregning av en bruksrettseiendel (rett til å bruke den leide eiendelen) og en finansiell forpliktelse til å betale leie for vesentlige leiekontrakter.

IFRS 16 inneholder valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og tilhørende leieforpliktelsen for en leieavtale dersom leieavtalen er kortsiktig (under 12 måneder) eller leie av eiendelen har lav verdi. Banken har benyttet seg av dette fritaket. SpareBank 1 Lom og Skjåk har valgt å anvende IFRS 16 modifisert retrospektivt og sammenligningstall er ikke utarbeidet. Eiendel og forpliktelse er dermed lik per 1. januar 2021. Banken har kun faste leieforpliktelser. Nåverdien av leieforpliktelsen beregnes ved å neddiskontere resterende leiebetalinger med bankens utlånsrente til næringsbygg i de aktuelle områdene. Opsjoner til å forlenge leieperioden tas med dersom de med rimelig sikkerhet forventes å bli benyttet. Nåverdien for opsjonen innregnes da i leieforpliktelsen og bruksretten.

Resultatregnskapet påvirkes også fordi driftskostnader erstattes med renter på leieforpliktelsen og avskrivninger på bruksretten. Den totale kostnaden blir høyere de første årene av en leiekontrakt (renteelementet da er større) og lavere i senere år. Rentekostnader beregnes ved å bruke neddiskonteringsrenten på leieforpliktelsen. Vi viser for øvrig til note 29.

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (other comprehensive income - OCI) og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangs regnskapsføring av eiendelen. For finansielle eiendeler skilles mellom gjeldsinstrumenter, derivater og

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer skal i utgangspunktet måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktmessige kontantstrømmer og salg, skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Banken benytter seg av SpareBank 1 Boligkreditt AS som finansieringsverktøy. Banken overfører bare deler av de utlån som kvalifiserer for overføring til boligkreditselskapet. Utlån som inngår i forretningsmodeller (porteføljer) med utlån som kvalifiserer for overføring kan derfor sies å holdes både for å motta kontraktmessige kontantstrømmer og for salg, en forretningsmodell som er konsistent med måling til virkelig verdi med verdiendringer over OCI. Vi viser for øvrig til note 8.

Ut fra en vurdering av betingelser for utlån til person- og bedriftsmarkedskunder, er det derfor konkludert med at lån til personmarkedet med pant i bolig, med unntak av fastrenteutlån, klassifiseres til måling til virkelig verdi over OCI. For lån til bedriftsmarkedet, og lån til personmarkedet uten pant i bolig, og som ikke er fastrenteutlån videreføres tidligere praksis med måling til amortisert kost. Kontanter og fordringer på sentralbanker samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner måles også til amortisert kost.

Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente (tidsverdi av penger, kredittmargin og andre normale marginer knyttet til utlån og fordringer) og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktfestede kontantstrømmer. Bankens investeringer i sertifikater og obligasjoner måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold. Som følge av at vurdering av fastrenteutlån til amortisert kost ville medført et regnskapsmessig misforhold grunnet regnskapsføring til virkelig verdi av derivater brukt til økonomisk sikring, har SpareBank 1 Lom og Skjåk valgt å måle fastrenteutlån til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Nedskrivningsmodell

Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (expected credit loss - ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 vil gjelde for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller gjeldsinstrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet. Banken har benyttet unntaket om lav kredittrisiko for balansepostene «Kontanter og fordringer på sentralbanker» og «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner».

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangs innregning, skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kreditttap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, det vil si forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

Tapsanslaget lages kvartalsvis, og bygger på historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Tapsestimatene blir beregnet basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Banken har historikk for observert PD og implisitt LGD, som danner grunnlag for estimater på fremtidige verdier for PD og LGD.

Modellen inneholder 3 ulike scenarier, «Base case», «Best case» og «Worst case», og det beregnes et forventet tap (expected credit loss – ECL) for hvert scenario. ECL for en kombinasjon av de tre scenariene er et vektet gjennomsnitt for de tre scenariene.

I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn:

Trinn 1:

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi eiendeler med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som ikke er klassifisert som kredittforringet. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede PD har økt vesentlig.

Banken har videre definert at eiendeler knyttet til kunder som kommer på watchlist skal inngå i trinn 2 og at det som hovedregel har vært en vesentlig økning i kredittrisiko dersom PD er økt med over 150 % til et nivå over 0,60 %. Videre vil en betaling som er minst 30 dager forsinket indikere vesentlig økning i kredittrisiko, uavhengighet av nivået på PD.

Følgende kriterier må derved være oppfylt for at det skal ha skjedd en vesentlig økning i kredittrisiko:

- PD er økt med over 150 % til et nivå over 0,60 % siden innvilgelse,
- eller, minst 30 dagers forsinket betaling

I utgangspunktet flyttes ikke eiendeler fra «Trinn 2» til «Trinn 1». Dersom et engasjement skal flyttes fra «Trinn 2» til «Trinn 1» må det være objektive bevis for at kredittrisikoen ikke er økt, og eiendelen vurderes å være vesentlig.

Renteinntekter knyttet til utlån i trinn1 og trinn 2 blir beregnet etter den effektive-rentemetoden på den brutto balanseførte verdien.

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler kredittforringet, det vil si at de har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og det er objektive bevis på tap på balansedato. For disse eiendelene avsettes det for forventet tap over levetiden. Banken har definert at det er objektive bevis for tap når et utlån er i mislighold.

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer, og hvor misligholdt beløp overstiger kr 1000,-.

Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor banken er kjent med at annen objektiv hendelse vil medføre redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet, klassifiseres som tapsutsatte engasjementer.

Kredittforringende eiendeler i trinn 3, omtalt som tapsutsatte engasjementer, består av sum misligholdte engasjementer over 3 måneder og øvrige tapsutsatte engasjementer.

Disse lånene er presentert netto i selskapets balanse og renteinntekter på utlån i trinn 3 blir beregnet basert på netto balanseført verdi.

Konstaterte tap

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når banken ikke har rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet:

- Avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar
- Stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger
- Avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar
- Avsluttet bo ved dødsfall
- Ved rettskraftig dom
- Sikkerheter er realisert

Engasjementet vil normalt legges på langtidsovervåkning i tilfelle debitor igjen skulle bli søkegod.

Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte individuelle nedskrivninger (trinn 3) føres mot nedskrivningene. Konstaterte tap uten dekning i de individuelle nedskrivningene samt over- eller underdekning i forhold til tidligere nedskrivninger resultatføres.

Et engasjement migrerer til ett lavere trinn når vilkårene for den opprinnelige migreringen ikke lenger er tilstede.

Scenarioer

Det benyttes ikke makroøkonomiske tall direkte inn i modellen, men modellen tillater scenariovekting på porteføljenivå der det er mulig å overstyre vekten for tre makroøkonomiske scenario. Vektingen holdes stabil såfremt det ikke skjer noe vesentlig om underbygger justering. Vektingen til SpareBank 1 Lom og Skjåk har i hele 2021 vært satt til 80/10/10.

Regnskapsåret 2021 har vært preget av usikkerhet knyttet til utvikling i økonomien som følge av Koronapandemien. Banken har støttet seg til rapporter fra SSB og Norges bank som ved årsskiftet 2020/2021 preges av en forsiktig optimisme knyttet til utviklingen i norsk økonomi. Med dette som utgangspunkt har banken en oppfatning om at det ikke er økt sannsynlighet for en mer alvorlig lavkonjunktur enn dagens situasjon utover 10% som følger av standardvekting.

Scenario 1: «Base case». Det scenarioet man tror mest på, avviker ikke vesentlig fra dagens situasjon. Banken har gjort fremadskuende prognoser basert på historiske data. PD og LGD i base caset er beregnet med bankens historiske data tilbake til og med 2008, der banken har regnskapsført betydelige tap i enkelte år.

Scenario 2: «Worst case». Økonomiske utsikter er dårligere enn scenario 1 (gitt at man faktisk ikke er i og står overfor en fortsatt alvorlig lavkonjunktur). PD og LGD i worst case er beregnet med bankens historiske data tilbake til og med 2008. Banken har lagt de 2 årene med størst tap til grunn for beregning av PD og LGD i worst case.

Scenario 3: «Best case». Økonomiske utsikter som er bedre enn scenario 1. PD og LGD i best case er beregnet med bankens historiske data tilbake til og med 2008. Banken har lagt de 2 årene med lavest tap til grunn for beregning av PD og LGD i best case, hvor år med netto inntektsførte tap ikke er tatt med i beregningen for PD og LGD i best case.

Covid-19

For å ta høyde for forventet Covid-19 effekt som ennå ikke har kommet til syne har banken siden mars 2020 identifisert utsatte næringer og overstyrer samtlige engasjement i disse næringene fra trinn 1 til trinn 2. Observasjoner av den generelle utviklingen i bankens totale utlånsportefølje fra medio mars til medio desember 2021 har ikke avdekket behov for ytterligere generelle nedskrivninger av bankens utlånsportefølje utover overstyring av enkeltbransjer.

Det vises til note 3 om kritiske estimater, samt note 10 om tap.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Modifikasjon

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi beregnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer justerer den endrede finansielle eiendelens balanseførte verdi og nedskrives over den endrede finansielle eiendelens gjenværende levetid.

Overtagelse av eiendeler

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verdivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen

Datterselskap og konsolidering

SpareBank 1 Lom og Skjåk har ett datterselskap; Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS. Det blir ikke utarbeidet bankregnskap inkludert datterselskapet ettersom de økonomiske størrelsene i Verdigjenvinning Lom og Skjåk ikke er av en slik størrelse at de vil påvirke bankens resultater eller balanse i vesentlig grad.

I regnskapet er selskapet innregnet til laveste verdis prinsipp.

Tilknyttet selskap

Et tilknyttet selskap er definert som foretak der investor har betydelig innflytelse, men som ikke er et datterselskap eller felleskontrollert virksomhet. Betydelig innflytelse anses normalt å foreligge når investor direkte eller indirekte har 20% av stemmeberettiget kapital i et selskap.

SpareBank 1 Lom og Skjåk eier 50% av aksjene i Midtgard AS og 23% av aksjene i Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS. Bankens eiendeler i disse selskapene blir regnskapsført etter egenkapitalmetoden.

Felleskontrollert virksomhet

En felleskontrollert virksomhet er en virksomhet der to eller flere parter har felles kontroll og er kjennetegnet ved at partene er bundet av en kontraktsregulert ordning som gir to eller flere av disse partene felles kontroll over den felles-kontrollerte virksomheten.

SpareBank 1 Gruppen eies med 19,5 prosent hver av SpareBank 1 SR-Bank, SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Nord-Norge og Samarbeidende Sparebanker AS. Øvrige eiere er SpareBank 1 Østlandet (12,4 prosent) og LO (9,6 prosent).

Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne. Samspar-selskapet regnskapsfører investeringene i felleskontrollert virksomhet etter egenkapitalmetoden. SpareBank 1 Lom og Skjåk eier 7,25 prosent av Samarbeidende Sparebanker AS. Styringsstrukturen i Samspar-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne som tilfredsstiller kravene til felleskontrollert virksomhet. Bankens eierandel i Samarbeidende Sparebanker AS regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Derivater og investeringer i egenkapital-instrumenter med unntak av datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter/tilknyttede selskaper

Alle derivater blir målt til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi med mindre man oppfyller kravene til måling til virkelig verdi over OCI og velger dette ved første gangs innregning. SpareBank 1 Lom og Skjåk regnskapsfører alle egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat.

Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr førsteganginnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller revaluert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Bygninger	20-50 år
Maskiner og IT-utstyr	3-7 år
Transportmidler	4-5 år
Inventar	3-10 år.

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Nedskrivning på driftsmidler og immaterielle eiendeler

Balanseført beløp av bankens eiendeler, blir gjennomgått på balansedagen, for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner, estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp. Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet under ordinære av-skrivninger.

Renteinntekter og –kostnader

Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetode presenteres separat i resultatoppstillingen. Dette innebærer at renteinntekter på finansielle eiendeler målt til amortisert kost og renteinntekter på finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over utvidet resultatet er presentert i regnskapslinjene «Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansforetak» og «Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder». Renteinntekter på finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet er presentert i regnskapslinjen «Øvrige renteinntekter». Urealisert verdiendring steg 1 tap vises under andre inntekter og kostnader. Renteinntekter beregnes på brutto beløp i trinn 1 og trinn 2 og på netto beløp (amortisert kost) i trinn 3.

Rentekostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektivrentemetode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid. For rentebærende fordringer som måles til virkelig verdi vil endring i markedsverdien klassifiseres som netto resultat fra andre finansielle investeringer.

Innskuddsgarantifondet og krisetiltaksfondet

Avgift til Bankenes Sikringsfond gjelder innbetaling til innskuddsgarantifondet og krisetiltaksfondet. Avgiften ilegges normalt på bakgrunn av gjennomsnittlig garanterte innskudd og gjennomsnittlig beregningsgrunnlag for tidligere kvartaler. En uttrede fra ordningen medfører etter en forskriftsendring gjeldende fra 2017 tilbakebetaling av for mye innbetalt avgift. Endringen innebærer at sikringsfondsavgiften periodiseres som øvrige rentekostnader gjennom året.

Provisjonsinntekter og –kostnader

Provisjonsinntekter og –kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Garantiprovisjoner blir beregnet som et fastbeløp per garanti utstedt og inntektsføres fortløpende. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres. Banken mottar provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt tilsvarende differansen mellom lånets rente og den finansierings-kostnad Boligkreditt oppnår med tillegg av et administrativt påslag. I bankens regnskap fremkommer dette som provisjonsinntekter.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen på balansetidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Selskapets skattesats for regnskapsåret 2021 er 25%.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Formueskatt blir presentert som driftskostnad i bankens regnskap i samsvar med IAS 12.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Lån innregnes første gang til opptakskost. Dette er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir dermed periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente.

Utstedte finansielle garantier

Finansielle garantier er kontrakter som medfører at banken må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlater å betale i samsvar med betingelsene, klassifiseres som utstedte finansielle garantier. Ved førstegangsinnregning av utstedte finansielle garantier balanseføres garantiene til mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av størrelsen på tapsavsetningen og beløpet som ble regnskapsført ved førstegangsinnregning med fradrag for eventuelle kumulative inntekter som er innregnet i resultatregnskapet. Ved utstedelse av finansielle garantier balanseføres vederlaget for garantien under «Avsetninger» i balansen. Inntekter fra utstedte finansielle garantier og kostnader knyttet til kjøpte finansielle garantier amortiseres over durasjonen til instrumentet og presenteres som «Provisjonsinntekter» eller «Provisjonskostnader». Endring i forventet kredittap inngår i linjen «Kredittap på garantier og ubenyttede rammekreditter som ikke måles til virkelig verdi over resultat» i resultatregnskapet.

Ubenyttede kreditter/Lånetilsagn

Forventede kredittap beregnes for ubenyttede kreditter/lånetilsagn og presenteres som «Avsetninger» i balansen. Endringer i avsetningen til forventet tap presenteres på linjen «Kredittap på garantier og ubenyttede rammekreditter som ikke måles til virkelig verdi over resultat» i resultatet. For instrumenter som har både en trukket del og en ubenyttet ramme blir forventede kredittap fordelt pro rata mellom avsetning til tap på utlån og avsetninger i balansen basert på den relative andelen av eksponeringen.

Usikre forpliktelser

Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Leieavtaler

Ved inngåelse av en kontrakt vurderer banken om kontrakten inneholder en leieavtale. Kontraktene inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte om et vederlag.

IFRS 16 inneholder valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og leieforpliktelsen for en leieavtale dersom leieavtalen er kortsiktig (under 12 måneder) eller den underliggende eiendelen har lav verdi. Bankene har benyttet seg av dette unntaket. For disse leieavtalene blir kostnaden innregnet lineært over leieperioden.

For øvrige leieavtaler innregner banken på iverksettelsestidspunktet en bruksrett og en leieforpliktelse.

Leieforpliktelsen måles ved førstegangsinnregning til nåverdien av leiebetalinger som ikke er betalt på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. Diskonteringsrenten som blir benyttet er foretaket/konsernets marginale lånerente. Ved etterfølgende målinger måles leasingforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks eller hvis banken endrer vurdering om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leasingforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null.

Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost dvs. leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalingene) pluss forskudsleiepluss og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

Bruksretten inngår i linjen «Varige driftsmidler» mens leieforpliktelsen inngår i linjen «Annen gjeld»

Pensjoner

SpareBank 1 Lom og Skjåk har etablert innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenstepensjon.

Innskuddsbasert ordning

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at banken ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Banken har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte. Premier til AFP blir også behandlet som en innskuddsbasert ordning.

Avtalefestet førtidspensjon

Fra 1.1.2011 er det innført nye regler for AFP i privat sektor. Ny AFP-ordning skal finansieres med premier fra alle arbeidsgiverne med en prosentandel av lønn. Dette i motsetning til gammel ordning hvor den enkelte bank betalte en egenandel på 60-100 % ved AFP-uttak for bankens ansatte.

Ny AFP-ordning er ansett å være en ytelsesbasert ordning. Administrator har pr i dag ikke beregnet forventet over- eller underdekning for ordningen som helhet, og av den grunn behandles ny AFP-ordning som en innskuddsordning. Årspremien er bokført som en kostnad i resultatregnskapet.

Segmentrapportering

SpareBank 1 Lom og Skjåk har Privatmarked (privatkunder og mindre bedriftsengasjementer) og Bedriftsmarked (BM, større engasjementer) som sitt primære rapporteringsformat. Banken presenterer en sektor- og næringsfordeling av utlån og innskudd som sitt sekundære rapporteringsformat. Bankens segmentrapportering er i samsvar med IFRS 8.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist.

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter direkteметoden.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Generalforsamlingen og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold etter balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Ved utarbeidelse av bankregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet. Banken utarbeider estimater og gjør antakelser knyttet til fremtiden.

De regnskapsestimater som følger av dette vil pr. definisjon sjelden være fullt i samsvar med de endelige utfall. Beregning av nedskrivninger på utlån er til en viss grad basert på skjønn. De viktigste forutsetningene for nedskrivninger på utlån er beskrevet i note 2 og 10.

Kredittap på utlån og garantier

Bedriftsmarkedsporteføljen gjennomgås kvartalsvis. Gjennomgangen omfatter endringer i kundenes kontantstrømmer, og ny informasjon om sikkerhetene stilt for utlån og garantier. Alle lån til privatpersoner som har vært misligholdt i mer enn 30 dager gjennomgås hvert kvartal. Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under finansiell risikostyring. Banken foretar individuelle nedskrivninger dersom det foreligger en objektiv hendelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og den objektive hendelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Objektiv hendelse vil kunne være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av individuelle nedskrivninger. For lån med flytende renter tas det hensyn til senere renteendringer.

Øvrige nedskrivninger i trinn 1 – 3 baserer seg på tapsestimat beregnet med grunnlag på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD).

Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD og danner grunnlag for gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD.

Virkelig verdi egenkapitalinteresser

Egenkapitalinteresser vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet. Egenkapitalinteresser vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs. Markedsverdiene vil i hovedsak være basert på verddivurderinger eller siste kjente omsetning av aksjen.

For eiendeler som ikke handles i aktivt marked baseres på beste estimat, f.eks. diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser eller andre beregningsmetoder. Slike estimat vil kunne være

beheftet med betydelig usikkerhet. For egenkapitalinteresser som ikke lar seg verdivurdere anses kostpris som beste estimat på virkelig verdi såfremt ikke annet tilsier lavere verdi.

Virkelig verdi rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer blir vurdert til virkelig verdi over resultatregnskapet, der vi får innhentet markedspriser fra meglerhus for beregning av virkelig verdi.

Virkelig verdi fastrenteutlån

Fastrentelån blir vurdert til virkelig verdi over resultatregnskapet. Det eksisterer ikke et velfungerende marked for kjøp og salg av fastrentelån. Verdien av fastrenteutlånene estimeres ved å diskontere kontantstrømmene med en diskonteringsfaktor som skal ta hensyn til tilsvarende fastrente i markedet.

Virkelig verdi derivater

Derivater blir verdsatt til virkelig verdi basert på observerbare data innhentet fra aktive markedsaktører.

NOTE 4 SEGMENTINFORMASJON

Inndeling i segmenteringen som beskrevet under, er knyttet til den måten banken blir styrt og fulgt opp internt. På balanseposter blir det segmentert kun på innskudd og utlån. Resten av balansen er klassifisert under Øvrig virksomhet.

Privatmarked (PM) inneholder alle privatkunder for hele banken. Bedriftsmarked (BM) inneholder alle, både små og store, bedriftsengasjement.

Segmentet PM er definert som de kundene som har statistiske kjennetegn for privatpersoner. BM-segmentet inneholder således alle kundene med statistiske kjennetegn for bedrifter, personlig næringsdrivende, aksjeselskap osv.

RESULTAT	Privatmarked	Bedriftsmarked	Øvrig virksomhet	Totalt
Netto renteinntekter og provisjon BK	49.530	66.731	11.655	127.915
Netto andre provisjonsinntekter	6.940	3.572	22.766	33.278
Netto andre inntekter			68.506	68.506
Driftskostnader			118.257	118.257
Resultat før tap	56.470	70.302	-15.330	111.442
Kreditttap på utlån og garantier	116	4191		4.307
Resultat før skatt	56.798	65.668	-15.330	107.135

BALANSE	Privatmarked	Bedriftsmarked	Øvrig virksomhet	Totalt
Brutto utlån til kunder	3 560 992	3 046 687		6 607 679
Nedskrivning utlån	-4.213	-51.498		-55 711
Verdiendring utover tapsnedskrivning	- 7.903	- 15.222		-23.125
Netto utlån til kunder	3.724.219	2.804.624		6.528.843
Øvrige eiendeler			1.528.357	1.528.357
Sum eiendeler pr segment	3.724.219	2.804.624	1.528.357	8.057.200
Innskudd fra og gjeld til kunder	4.057.061	1.991.700		6.048.761
Avsetning garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn	26	1.734		1.760
Annen gjeld og egenkapital			2.006.679	2.006.679
Sum egenkapital og gjeld pr segment	4.057.087	1.993.434	2.006.679	8.057.200

NOTE 5 KAPITALDEKNING

Pr 31.12.21 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og motsyklisk buffer 1,0 prosent. Finansforetak som omfattes av de nye reglene må fra 31.12.19 minst ha ren kjernekapitaldekning på 12,5 prosent, kjernekapitaldekning på 14,0 prosent og kapitaldekning på 16,0 prosent for å dekke minste- og bufferkravene.

Finanstilsynet har pålagt SpareBank 1 Lom og Skjåk å ha kapital utover minstekrav og bufferkrav (Pilar 2) tilsvarende 2,5% av beregningsgrunnlaget som risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i minstekravet i Pilar 1. Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital

Sparebank1 Lom og Skjåk benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Forholdsmessig konsolidering skal gjøres ved eierandeler i foretak i samarbeidende grupper. Konsolideringsreglene for samarbeidende grupper gjeldende fra 1. januar 2017 for foretak som har eierandel på 10 prosent og opp til 20 prosent, og fra 1. januar 2018 for eierandeler under 10 prosent. Sparebank1 Lom og Skjåk foretar forholdsmessig konsolidering for eierandeler i SB1 Boligkreditt AS, SB1 Kredittkort AS og SB1 Finans Midt Norge AS. Pilar 2-kravet gjelder kun på foretaksnivå

Grunnlag kapitaldekning	31.12.2021	31.12.2020
Sparebankens fond	1.170.368	1.085.390
Gavefond	11.856	2.220
Sum egenkapital	1.182.224	1.087.610
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser		
Fradrag ansvarlig kapital i andre fin.inst.		
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor	-210.133	-209.625
Andre fradrag i ren kjernekapital	-5.874	-4.506
Sum ren kjernekapital	966.217	873.479
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor		
Sum kjernekapital	966.217	873.479
Tilleggskapital utover kjernekapital		
Ansvarlig lån		
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor		
Netto ansvarlig kapital	966.217	873.479
Risikovekta beregningsgrunnlag		
Kreditt-, motparts- og forringelserisiko	4.088.413	3.604.083
Operasjonell risiko	332.799	322.131
Svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko)	5.173	4.226
Sum beregningsgrunnlag	4.426.385	3.930.439
Ren kjernekapitaldekning	21,83 %	22,22 %
Kjernekapitaldekning	21,83 %	22,22 %
Kapitaldekning	21,83 %	22,22 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	11,99 %	12,23 %
Forholdsmessig konsolidering eierforetak i samarbeidende grupper	31.12.2021	31.12.2020
Ren kjernekapital	1.085.137	993.199
Kjernekapital	1.094.797	1.002.949
Ansvarlig kapital	1.106.401	1.017.350
Beregningsgrunnlag	5.036.669	4.551.899
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	21,54 %	21,82 %
Kjernekapitaldekning	21,74 %	22,03 %
Ansvarlig kapitalkapitaldekning	21,97 %	22,35 %
Uvektet kjernekapital	10,53 %	10,54 %

Beregningsgrunnlag for kreditt-, motparts-, og forringelsesrisiko	31.12.2021	31.12.2020
Myndigheter	12.611	
Institusjoner	113.245	124.229
Foretak	841.889	637.356
Massemarkedsgasjementer	913.706	931.805
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.574.417	1.502.312
Forfalte engasjementer	170.244	9.523
Høyrisikoengasjement	169.779	186.684
Obligasjoner med fortrinnsrett	17.404	14.027
Andeler i verdipapirfond	48.906	12.622
Egenkapitalposisjoner	156.685	129.805
Øvrige engasjementer	69.526	55.720
Beregningsgrunnlag for kredittrisiko	4.088.413	3.604.083
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko*	332.799	322.132
Beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet hos motpart	5.173	4.226

* Beregningsgrunnlaget er gjennomsnittlig inntekt siste 3 år

NOTE 6 FINANSIELL RISIKOSTYRING

Overordnet ansvar og kontroll

Kjernevirksomheten i banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Banken arbeider med å videreutvikle risikostyringssystemer og prosesser i tråd med ledende praksis. SpareBank 1 Lom og Skjåk har de siste årene investert betydelige ressurser på å videreutvikle og ta i bruk risikostyringssystemer og prosesser

i tråd med beste praksis for sammenlignbare banker i Norge.

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Lom og Skjåk skal støtte opp under bankens strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring.
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatte forretningsstrategi.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad.

Banken har etablert en struktur som på en systematisk måte identifiserer, vurderer, kommuniserer og håndterer risiko gjennom hele banken, og det foretas en løpende overvåking. Risikostyring tar utgangspunkt i fastsatt visjon, strategi og mål, samt de rammer for risikoeksponering som er fastsatt av styret. Beredskaps- og kontinuitetsplaner skal sikre at driften kan videreføres og tap begrenses ved vesentlige, uforutsette hendelser. SpareBank 1 Lom og Skjåk eksponeres for ulike risikoer. Bankens vesentligste risikoer omtales under.

Risikoidentifikasjon og risikoanalyse

Proessen for risikoidentifikasjon tar utgangspunkt i bankens strategiske målbilde, er fremoverskuende og dekker alle vesentlige risikoområder. For de områder hvor effekten av de etablerte kontroll- og styringstiltakene ikke vurderes som tilfredsstillende, implementeres det forbedringstiltak. Rapportering og oppfølging: Bankens overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp gjennom kvartalsvise risiko- og compliancerapporter til styret. Overordnet risikoovervåking og rapportering foretas av risikostyring/compliance.

Organisering og organisasjonskultur

Banken jobber kontinuerlig med å bygge og videreutvikle en sunn og god risikokultur. Fokus på gode holdninger, adferd og arbeidspraksis, systematisk arbeid med å identifisere og vurdere risiko og etablere og evaluere tiltak samt rapportering av hendelser bidrar til en sunn og god risikokultur.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser. Kredittrisikoen styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyring. Kreditstrategien fastsettes årlig av styret. Bankens kreditstrategi fokuserer på risikosensitive måltall og rammer, som er satt sammen slik at de på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte styrer bankens risikoprofil på kredittområdet. Kredittrisiko er kapitalbehovsvurdert med utgangspunkt i SpareBank 1-alliansens modell for beregning av misligholdssannsynlighet (PD), forventet tap (EL), tap gitt mislighold (LGD) og uventet tap (UL).

Banken bruker aktivt risikoklassifiseringssystem, og et porteføljestyringssystem for å styre utlånsporteføljen i tråd med rammer, retningslinjer og rutiner og fullmakter. Dette setter klare krav til kredittbehandlingsprosessen og risikovurderingene. De ovennevnte risikostyringssystemene dekker både kunder i bedrifts- og personmarkedsområdet. Risikomodellene som ligger til grunn for risikostyringssystemene tar utgangspunkt i statistiske beregninger. Modellene valideres minst årlig og er under kontinuerlig videreutvikling og testing. Modellene baserer seg på tre hovedkomponenter:

1. Sannsynlighet for mislighold (PD): Kundene blir klassifisert i risikoklasse ut fra sannsynligheten for at kunden skal misligholde sine forpliktelser i løpet av en 12 måneders periode. Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke finansielle kriterier som atferd og alder.

For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser (A – I). I tillegg benyttes 2 risikoklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

2. Forventet eksponering ved mislighold (EAD): Dette er en beregnet størrelse over hvor stor den forventede eksponeringen er hvis en kunde går i mislighold. Denne eksponeringen består av henholdsvis utlånsvolum, garantier og innvilgede ikke trukne rammer. For trekkrettigheter og garantier benyttes en konverteringsfaktor for å anslå hvor mye av ubenyttede trekkrettigheter og avgitte garantier som blir trukket og gjort gjeldende ved et fremtidig misligholdstidspunkt.

3. Tap ved mislighold (LGD): Dette er en vurdering av hvor mye banken vil tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til de sikkerhetene kundene har avgitt, og de kostnadene banken har ved å drive inn misligholdte engasjement. Disse størrelsene fastsettes på bakgrunn av erfaringer over tid. Det benyttes syv klasser (1 – 7) for klassifisering etter tapsgrad ved mislighold.

De tre overnevnte komponentene danner også grunnlaget for bankens porteføljeklassifisering og statistisk baserte beregninger av forventet tap og behovet for risikojustert kapital. Porteføljeklassifiseringen har som formål å gi informasjon om nivået og utviklingen i den samlede kreditt risikoen i totalporteføljen, og porteføljen er derfor delt inn i fem risikogrupper – henholdsvis laveste, lav, middels, høy og høyeste risiko. Inndelingen i risikogrupper foretas på grunnlag av statistisk beregning av hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold (PD) og tap ved mislighold (LGD).

Modellene valideres jevnlig både med hensyn på evne til å rangere kundene samt å estimere PD-nivå.

Den kvantitative valideringen skal sikre at de benyttede estimater for misligholdssannsynlighet, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold holder en tilstrekkelig god kvalitet. Det gjennomføres analyser som vurderer modellenes evne til å rangere kundene etter risiko (diskrimineringssevne), og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. Resultatene fra validering av bankens kredittmodeller bekrefter at modellens treffsikkerhet er innenfor interne mål og internasjonale anbefalinger.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedspriser som renter. Risikoen for endringer i generelle kredittpriser blir også regnet som markedsrisiko.

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig fra bankens investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften som funding og rentehandel.

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom detaljerte rammer for blant annet investeringer i aksjer og obligasjoner. Rammene gjennomgås og fornyes på årlig basis. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser. Bankens markedsrisikoeksponering er lav.

Valutarisiko

Valutakursrisiko er risikoen for tap ved endringer i valutakursene. Bankens balanseposter i utenlandsk valuta utgjøres av kassebeholdningen. Dette er omregnet til norske kroner basert på kursen ved årets utgang. Sett

i forhold til bankens størrelse er denne beholdningen ubetydelig og følgelig blir bankens valutarisiko marginal.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risiko for at banken ikke klarer å finansiere økninger i eiendelene, og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansieringsbehovet øker.

Styring av bankens finansieringsstruktur tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler bankens risikoprofil. Som en del av likviditets- strategien inngår beredskapsplan for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige finansmarkeder.

Bankens økonomi/finansavdeling har ansvaret for likviditetsstyringen og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien, mens Risikostyring/Compliance overvåker og rapporterer utnyttelsen av rammer i henhold til likviditetsstrategien. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. For å redusere likviditetsrisikoen ytterligere, holdes en reserve i form av kommiterte trekkrettigheter.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko i SpareBank1 Lom og Skjåk defineres som risikoen for tap, som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. SpareBank 1 Lom og Skjåk har et mål om lav operasjonell risiko og lave operasjonelle tap. Styring av operasjonell risiko skal i størst mulig grad sikre effektiv og vellykket drift og at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Alle hendelser registreres i en hendelsesdatabase slik at forbedringstiltak kan vurderes og igangsettes der det er hensiktsmessig. Risikostyring/Compliance har ansvaret for den løpende uavhengige overvåkingen av den operasjonelle risikoen. Banken benytter basismetoden ved beregning av kapitalbehov for operasjonell risiko.

Compliance

Compliancerisiko er risikoen for at SpareBank 1 Lom og Skjåk pådrar seg økonomisk tap og/eller svekket omdømme som følge av uredelig opptreden, brudd på god forretningsskikk eller manglende etterlevelse av gjeldende regelverk. Banken skal preges av gode prosesser og god kultur for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk. Nytt regelverk som påvirker driften skal fortløpende inkluderes i det interne rammeverket.

Klimarisiko

Klimarisiko kan defineres som risikoen for økonomiske tap og/eller finansiell ustabilitet som følge av klimaendringer og samfunnets respons på dem. Klimarisiko kan deles inn i tre typer:

1. Fysisk risiko: Kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer.
2. Overgangsrisiko: Økonomisk risiko knyttet til overgangen til et lavutslippssamfunn.
3. Ansvarsrisiko: Erstatningskrav knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer.

Banken har gjort tiltak for å integrere klimarisiko i kredittprosessen for næringslivskunder. Risikoen skal vurderes på lik linje med andre typer risikoer. I 2021 ble det tatt i bruk en egen ESG-modul for å klassifisere klima- og øvrig ESG-risiko i bankens næringslivsportefølje. Banken vil arbeide videre med å styrke kompetansen på klimarisiko, og integrere dette i sine prosesser framover.

NOTE 7 UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

I bankens interne risikoklassifiseringssystem klassifiseres alle engasjementer med individuelle nedskrivninger som misligholdt uavhengig av eksternt definisjon på mislighold (jfr. note 2). De fordeles ikke på ulike risikogrupper slik som øvrige engasjement.

Fordeling på risikogrupper er basert på at banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen basert på objektive historiske data. Misligholdssannsynligheten benyttes deretter til å klassifisere kundene i ulike risikogrupper. Kundene reskåres månedlig i bankens porteføljesystem.

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgelsestidspunktet. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for risikoklassifisering av kunden. Kundene re-scores månedlig i bankens porteføljestyringssystem. Engasjementsoppfølging gjøres ut i

fra engasjementets størrelse, risiko og migrering. Risikoprising av næringslivsengasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement. Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er beregnet for de neste 12 måneder. Beregning av nedskrivninger på gruppenivå er knyttet til vekst i utlånsvolum, konjunktursituasjon og porteføljesammensetning næring.

Kredittkvaliteten måles og håndteres ved et kredittratingssystem utviklet for og med interne retningslinjer for SpareBank 1-alliansen. SpareBank 1 Lom og Skjåk fastsetter realisasjonsverdien på stille sikkerheter slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdi i en nedgangskonjunktur. Den konservative vurderingen innebærer at faktisk oppnådd realisasjonsverdi kan bli høyere enn estimert realisasjonsverdi.

Fordelt på fordringstype	31.12.2021	31.12.2020
Kasse-/drifts- og brukskreditter	330.738	326.138
Byggelån	143.365	161.429
Nedbetalingslån	6.133.576	5.545.484
Brutto utlån	6.607.679	6.033.050

Fordelt på segment	31.12.2021	31.12.2020
Privatmarkedet	3 560 992	3.350.068
Bedriftsmarkedet	3 046 687	2.682.982
Brutto utlån	6 607 679	6.033.050

Fordelt på risikogruppe	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet kreditt	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Svært lav	42,1 %	32,6 %	24,8 %	19,9 %	50,9 %	56,8 %
Lav	22,5 %	30,3 %	7,6 %	17,5 %	4,9 %	12,3 %
Middels	24,5 %	23,4 %	38,8 %	36,8 %	32,6 %	14,6 %
Høy	3,6 %	4,5 %	20,7 %	6,2 %	5,9 %	11,9 %
Svært høy	4,6 %	7,2 %	7,1 %	18,7 %	3,6 %	4,1 %
Misligholdte / nedskrevet	2,7 %	1,9 %	1,0 %	0,9 %	2,1 %	0,3 %
SUM	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Fordelt på næringer	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet kreditt	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Tall i mnok						
Primærnæringer	1.123,6	1.054,6	12,1	10,7	66,8	56,1
Bygg og anlegg	79,3	84,7	18,5	20,0	30,0	29,3
Varehandel, hotell og restaurant	229,2	235,8	9,7	10,3	25,7	26,0
Transport og kommunikasjon	36,0	45,5	5,9	5,2	5,6	5,2
Industri	49,6	56,8	2,7	2,5	12,2	15,5
Eiendom	1.115,0	1.013,5	42,6	50,6	160,2	58,0
Borettslag	16,1	17,7	-	-	-	-
Tjenesteytende næring	56,1	28,7	0,5	0,4	2,1	2,3
Finansiell og offentlig sektor	143,4	125,0	0,3	0,3	1,2	1,0
Øvrige næringer	7,7	17,8	0,4	0,3	0,5	0,5
Personmarked	3.751,7	3.353,0	17,9	16,2	166,0	147,4
SUM	6.607,7	6.033,1	110,6	116,7	470,3	341,3

Fordelt på geografisk område	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet kreditt	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Tall i mnok						
Lom	698,0	677,3	6,8	7,2	157,9	69,5
Skjåk	508,0	639,4	12,5	14,2	67,0	59,7
Vågå	664,3	714,0	32,2	32,8	42,3	47,7
Dovre	761,0	503,6	3,2	4,5	33,0	29,2
Lesja	656,9	627,2	4,3	2,6	27,1	26,2
Oslo og omegn *	1.772,6	1.202,0	7,4	13,5	23,2	31,9
Øvrig	1.546,8	1.669,6	44,2	41,9	119,7	77,1
Sum	6.607,7	6.033,1	110,6	116,7	470,3	341,3

* Oslo og omegn er definert som kommunene Oslo, Nordre Follo, Bærum, Asker, Lørenskog, Lillestrøm og Ullensaker.

	31.12.2021	31.12.2020
Brutto utlån til kunder	6.607.679	6.033.050
-Tap på utlån til amortisert kost	-46.434	-49.396
-Tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	-9.277	-8.488
-Verdiendring utover tapsnedskrivning	-23.125	-14.326
Netto utlån	6.528.843	5.960.840

NOTE 8 OVERFØRING AV UTLÅN TIL KREDITTFORETAK

SpareBank 1 Lom og Skjåk har avtaler om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale med selskapet forestår SpareBank 1 Lom og Skjåk forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. SpareBank 1 Lom og Skjåk mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. SpareBank 1 Lom og Skjåk har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Det innebærer full fraregning. Mottatt vederlag for lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet. SpareBank 1 Lom og Skjåk innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser.

Hvis kredittforetakene får tap på overtatte lån har de en viss motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. SpareBank 1 Lom og Skjåk sin maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene.

Kredittforetakene kan foreta videresalg av utlån som er kjøpt av SpareBank 1 Lom og Skjåk, samtidig som SpareBank 1 Lom og Skjåk sin rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom SpareBank 1 Lom og Skjåk ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan SpareBank 1 Lom og Skjåk ha opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser. Eierandel i kredittforetak fremgår av note 27.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Lom og Skjåk har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevet verdi, ingen rett til bruk av lånene. SpareBank 1 Lom og Skjåk forestår forvaltningen av de solgte utlånene og SpareBank 1 Lom og Skjåk mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene SpareBank 1 Lom og Skjåk har solgt og kostnadene i selskapet.

Totalt er det fraregnet boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt for 1,915 mrd kroner ved utgangen av regnskapsåret, mot 1,722 mrd pr 31.12.20.

Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi.

De lånene som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet. Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkl krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Boligkreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en management-buffer på 0,4 %.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett for det tilfellet at SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 6 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

NOTE 9 ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVET UTLÅN

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskudd fordelt på antall dager etter forfall. Mislighold innenfor tidsrommet 0-3 dager er holdt utenfor. Hele utlånsengasjementet er inkludert når deler av engasjementet er forfalt.

Utlån til og fordringer på kunder	2021					2020				
	Under 30 dager	30 - 60 dager	61- 90 dager	Over 90 dager	Total	Under 30 dager	30 - 60 dager	61- 90 dager	Over 90 dager	Total
Personmarked	2.833	1	-	3.313	6.147	11.780	8.689	36	227	20.733
Bedriftsmarked	6.430	3.969	0	464	10.863	19.564	4.027	0	672	24.262
Sum	9.262	3.970	0	3.777	17.010	31.344	12.715	37	899	44.995

NOTE 10 TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Tap på utlån og garantier	31.12.2020	Endring tapsavsetning	31.12.2021
Avsetning til tap etter amortisert kost	49.318	-1.124	48.193
Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	8.454	823	9.277
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	57.772	-302	57.470
Presentert som:			
Avsetning til tap på utlån	56.174	-463	55.711
Annen gjeld - avsetninger, garantier, ubenyttet kreditt, lånetilsagn	1.598	162	1.760
Balanse	57.772	-302	57.470

Tabellene under avstemmer inngående og utgående balanse per trinn. Avstemmingsposter inkluderer:

- Bevegelser mellom trinn, IB for lån som er flyttet til trinnene.

- Nye utstedte lån, som reflekterer tapsavsetningen for nye innregnede lån, inkludert utlån som tidligere er fraregnet som følge av endrede vilkår.

- Utlån som er fraregnet reflekterer avsetning for utlån som er fraregnet i perioden uten at det er nedskrevet som følge av kredittap inkludert lån som er fraregnet som følge av endringer i vilkår.

- Ny måling av tap inkluderer effekt av endringer i input eller forutsetninger i modellen, delvis tilbakebetaling, opptrekk i eksisterende kreditt, og endringer i måling som følge av overføring mellom trinn.

–Amortiseringseffekter i balansen er inkludert i tapsavsetninger fra 01.01.2021.

	Total balanseført tapsavsetning							
	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse IB	4.450	12.938	42.094	59.482	8.932	11.733	14.817	35.483
Avsetning til tap overført til Trinn 1	2.411	-2.061	-349	0	1.814	-1.773	-41	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-450	692	-242	0	-1.653	1.653	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-50	-1.745	1.795	0	-196	-499	695	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	4.687	1.325	1.992	8.005	2.407	2.152	21.605	26.165
Økning i måling av tap	327	3.563	5.420	9.309	391	4.821	8.369	13.581
Reduksjon i måling av tap	-3.584	-697	-3.051	-7.331	-4.470	-2.597	-2.458	-9.525
Utlån som har blitt fraregnet	-1.700	-2.999	-5.727	-10.426	-2.757	-2.105	-603	-5.465
Konstaterte nedskrivninger	0	-22	-1.545	-1.568	0	0	170	170
Balanse UB	6.091	10.993	40.387	57.470	4.450	12.938	42.094	59.482
herav lån til privatmarked	931	1.822	1.459	4.213	1.054	1.859	1.525	4.491
herav lån til bedriftsmarked	3.934	8.636	38.928	51.498	2.647	10.615	40.185	53.393
herav ubenyttet, garantier og tilsagn	1.225	535	0	1.760	750	464	384	1.598

	Tapsavsetning på brutto utlån							
	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse IB	3.700	12.474	41.710	57.884	7.846	11.531	14.610	33.987
Avsetning til tap overført til Trinn 1	2.191	-1.841	-349	0	1.805	-1.765	-41	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-416	596	-180	0	-1.390	1.390	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-50	-1.724	1.774	0	-175	-454	629	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	3.989	1.315	1.992	7.297	2.498	2.439	22.100	27.037
Økning i trekk på eksisterende lån	140	3.243	5.407	8.791	-43	4.370	8.141	12.467
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-3.204	-658	-3.002	-6.864	-4.180	-2.473	-1.628	-8.282
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-1.484	-2.926	-5.420	-9.830	-2.642	-2.116	-1.810	-6.569
Endring som skyldes konstaterte tap	0	0	0	0	-19	-447	-460	-926
Valuta og andre bevegelser	0	-22	-1.545	-1.567	0	0	170	170
Balanse UB	4.866	10.458	40.387	55.711	3.700	12.474	41.710	57.884
01.01. Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,07 %	2,01 %	36,11 %	0,96 %	0,15 %	2,87 %	31,64 %	0,61 %
31.12. Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,08 %	1,97 %	22,81 %	0,84 %	0,07 %	2,01 %	36,11 %	0,96 %

Tapsavsetning på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (PM-lån med pant i bolig)

	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balance IB	0	5.304	3.185	8.488	570	4.040	633	5.243
Avsetning til tap overført til Trinn 1	691	-501	-190	0	471	-471	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-50	50	0	0	-63	63	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	0	-531	531	0	0	-12	12	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	1.322	2.452	1.903	5.677	773	1.586	1.715	4.074
Økning i trekk på eksisterende lån	-448	-359	1.996	1.189	-1.316	892	826	402
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-1.055	-372	-842	-2.270	-642	-442	-2	-1.087
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-460	-1.438	-1.710	-3.609	208	-352	1	-143
Endring som skyldes konstaterte tap	0	0	-200	-200	0	0	0	0
Valuta og andre bevegelser	0	0	0	0	0	0	0	0
Balance UB	0	4.604	4.673	9.277	0	5.304	3.185	8.488
Tapsavsetning justert til virkelig verdi over OCI	2.067			2.067	1.477			1.477

Brutto utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (PM-lån med pant i bolig)

	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balance IB	3.631.157	260.624	81.372	3.973.153	3.424.349	159.362	9.045	3.592.756
Avsetning til tap overført til Trinn 1	60.142	-59.647	-495	0	53.350	-53.350	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-69.511	69.511	0	0	-63.519	63.519	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	0	-14.205	14.205	0	-618	-1.973	2.591	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	2.383.109	130.239	8.646	2.521.993	1.599.227	90.417	2.978	1.692.623
Økning i trekk på eksisterende lån	18.203	4.830	-495	22.538	36.237	427	13	36.677
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-129.105	-7.115	-1.230	-137.449	-106.030	-4.238	-125	-110.393
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-1.224.982	-81.372	-2.562	-1.308.916	-1.311.840	6.460	66.870	-1.238.510
Balance UB	4.669.014	302.865	99.442	5.071.320	3.631.157	260.624	81.372	3.973.153

Kreditrisiko utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (PM-lån med pant i bolig)

	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Svært lav	2.489.976	24.122	62.248	2.576.346	1.550.676	12.255	0	1.562.931
Lav	1.311.847	17.319	0	1.329.166	1.171.364	9.033	0	1.180.397
Middels	780.303	141.283	0	921.586	787.506	106.433	0	893.939
Høy	76.714	38.165	0	114.880	83.043	51.193	0	134.237
Svært høy	10.173	81.976	0	92.149	38.568	81.710	0	120.278
Misligholdt og nedskrevne	0	0	37.194	37.194	0	0	81.372	81.372
Balance UB	4.669.014	302.865	99.442	5.071.320	3.631.157	260.624	81.372	3.973.153

Tapsavsetning på utlån til amortisert kost (øvrige lån)								
	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse IB	3.700	7.171	38.525	49.396	7.276	7.490	13.978	28.744
Avsetning til tap overført til Trinn 1	1.499	-1.340	-159	0	1.335	-1.294	-41	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-366	546	-180	0	-1.327	1.327	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-50	-1.193	1.243	0	-175	-443	617	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	2.667	-1.137	90	1.619	1.725	854	20.385	22.964
Økning i trekk på eksisterende lån	589	3.601	3.411	7.602	1.273	3.478	7.314	12.065
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-2.149	-285	-2.160	-4.594	-3.538	-2.031	-1.626	-7.195
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-1.024	-1.488	-3.710	-6.222	-2.850	-1.764	-1.812	-6.425
Endring som skyldes konstaterte tap	0	-22	-1.345	-1.367	0	0	170	170
Valuta og andre bevegelser	0	0	0	0	0	0	0	0
Balanse UB	4.866	5.854	35.714	46.433	3.700	7.171	38.525	49.396

Brutto utlån til amortisert kost (øvrige lån)								
	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse IB	1.664.573	345.142	34.146	2.043.861	1.712.610	242.439	37.125	1.992.174
Avsetning til tap overført til Trinn 1	59.413	-58.938	-475	0	49.786	-47.261	-2.525	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-81.437	82.973	-1.536	0	-243.988	243.988	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-3.159	-55.398	58.558	0	-7.951	-1.965	9.916	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	205.871	-33.839	4.392	176.424	303.149	49.457	69.270	421.876
Økning i trekk på eksisterende lån	40.702	8.839	725	50.265	99.737	12.158	493	112.387
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-104.009	-16.638	-6.238	-126.884	-138.041	-37.473	-2.179	-177.692
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-536.224	-58.943	-5.815	0	-109.824	-114.238	-74.252	-298.315
Endring som skyldes konstaterte tap	0	-155	-6.169	-6.324	-905	-1.962	-3.702	-6.569
Balanse UB	1.245.729	213.042	77.587	1.536.359	1.664.573	345.143	34.146	2.043.861

Kreditrisiko utlån til amortisert kost (øvrige lån)								
	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Svært lav	275.855	5.610	-63.368	218.097	376.825	29.165	0	405.990
Lav	182.042	3.694	0	185.736	420.643	10.226	0	430.869
Middels	627.510	31.638	0	659.148	653.197	66.797	0	719.993
Høy	83.669	36.895	0	120.563	90.438	46.341	0	136.779
Svært høy	76.653	135.206	0	211.859	123.470	192.614	0	316.084
Misligholdt og nedskrevne	0	0	140.955	140.955	0	0	34.146	34.146
Balanse UB	1.245.729	213.042	77.587	1.536.359	1.664.573	345.142	34.146	2.043.861

	Tapsavsetning på ubenyttet kreditt, lånetilsagn og garantier							
	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse IB	750	464	384	1.598	963	181	351	1.495
Avsetning til tap overført til Trinn 1	220	-220	0	0	78	-78	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-34	96	-62	0	-79	142	0	64
Avsetning til tap overført til Trinn 3	0	-21	21	0	-19	-24	43	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	698	10	0	708	141	79	0	220
Økning i trekk på eksisterende lån	244	376	31	651	271	258	405	934
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-437	-97	-67	-600	-365	-89	-219	-673
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-216	-72	-307	-595	-241	-5	-196	-442
Endring som skyldes konstaterte tap	0	-1	0	-1	0	0	0	0
Valuta og andre bevegelser	0	0	0	0	0	0	0	0
Balanse UB	1.225	535	0	1.760	750	464	384	1.598

	Totalt ikke balanseførte poster (ubenyttet kreditt, lånetilsagn og garantier)							
	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse IB	547.730	25.688	2.283	575.701	514.258	15.582	1.423	531.263
Avsetning til tap overført til Trinn 1	11.310	-11.310	0	0	9.829	-9.829	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-10.829	11.094	-265	0	-30.170	124.844	0	94.673
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-432	-810	1.242	0	-1.679	0	1.679	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	231.827	417	343	232.588	113.783	737	0	114.519
Endring som skyldes konstaterte tap	0	0	0	0	0	0	0	0
Endringer i modell/risikoparametre	0	0	0	0	0	0	0	0
Valuta og andre bevegelser	0	0	0	0	0	0	0	0
Balanse UB	775.586	24.833	2.482	802.901	547.794	25.624	2.283	575.701

	Kreditrisiko ikke balanseførte poster (ubenyttet kreditt, lånetilsagn og garantier)							
	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Svært lav	255.161	-2.724	671	253.108	214.939	2.113	0	217.052
Lav	24.827	2.305	0	27.132	61.126	1.201	0	62.327
Middels	229.214	4.812	0	234.026	83.777	9.049	0	92.826
Høy	32.573	18.752	0	51.325	39.253	8.449	0	47.702
Svært høy	12.087	1.688	0	13.775	30.938	4.813	0	35.751
Misligholdt og nedskrevne	0	0	1.811	1.811	0	0	2.283	2.283
Tilsagn, ikke fordelt pr risikogruppe	221.724	0	0	221.724	117.760	0	0	117.760
Balanse UB	775.586	24.833	2.482	802.901	547.794	25.624	2.283	575.701

Misligholdte engasjement:

	2021	2020
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager:	5.320	8.757
Trinn 3 nedskrivning	1.293	2.788

Netto misligholdte engasjementer over 90 dager

	2021	2020
Avsetningsgrad	24,30 %	31,83 %
Brutto misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,08 %	0,15 %
Sum misligholdte engasjementer uten tapsavsetning:	3.973	899

Øvrige tapsutsatte engasjement

	2021	2020
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement	171.709	106.760
Trinn 3 nedskrivning	39.094	38.922

Netto tapsutsatte engasjementer

	2021	2020
Avsetningsgrad	22,77 %	36,46 %
Brutto tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	2,60 %	1,77 %
Øvrige tapsutsatte engasjementer uten tapsavsetning:	250	0

Tapsutsatte engasjementer uten tapsavsetning består av individuelt vurderte engasjementer der verdien av sikkerhetsstillelsen er større enn eller på nivå med bankens eksponering pr. 31.12.

Periodens tap på utlån og garantier	2021	2020
Endring i IFRS nedskrivning	-302	23.884
Konstaterte, tidl. ikke skrevet ned	6.884	164
Konstaterte, tidl. nedskrevet	147	4.271
Inngang tidl. konstaterte tap	-1.344	-1.309
Korrigeringer	-1.078	0
Sum kostnadsførte tap	4.307	27.010

Utestående kontraktsmessige beløp av finansielle eiendeler som er konstatert tapt og som fortsatt følges opp utgjør kr 7.281.596,-. Pr 31.12.2020 utgjorde dette kr 22.757.000,-.

Forbearance

Banken har i identifisert og merket betalingslettelser som ikke skyldes covid-19 pandemien manuelt. Pr 31.12.2021 er 13 kunder merket med betalingslettelser, mot 2 kunder pr 31.12.2020.

Volum pr. 31.12	2021					2020				
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3J	Trinn 3K	Sum Volum	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3J	Trinn 3K	Sum Volum
PM		5.828	601	5.563	11.992	4.974.213				4.974.213
BM				94.714	94.714				6.735.245	6.735.245
Lån med betalingslettelser		5.828	601	100.277	106.706	4.974.213		6.735.245		11.709.458

Covid-19

For å ta høyde for forventet Covid-19 effekt som ennå ikke har kommet til syne har banken siden mars 2020 identifisert utsatte næringer og overstyrt samtlige engasjement i disse næringene fra trinn 1 til trinn 2. Disse bransjene omfatter i all hovedsak BM-kundene som har fått innvilget avdragsutsettelse. Overføringen bidro med ca kr. 318.000 i økte tapsavsetninger pr 31.12.2020. I 4. kvartal 2021 bidro overstyringen til kr. 275.488 i økte tapsavsetninger. Avdragsutsettelsene er pr 30.12.21 er i stor grad avsluttet, og engasjementene nedbetales etter ordinær plan.

Sensitivitetsanalyse Tapsmodell

Modellen beregner nedskrivning på engasjementer for tre ulike scenarier hvor sannsynligheten for at det enkelte scenariet inntreffer vektet. Basisscenario for IFRS 9-beregningene bygger i hovedsak på referansebanen i Pengepolitisk rapport fra Norges Bank og inneholder forventninger om makroøkonomiske faktorer som arbeidsledighet, BNP-vekst, rentenivå, boligpriser mv. En 10 %- poengs reduksjon i sannsynlighet for normal case og til- svarende 10 %-poengs økning i sannsynlighet for worst case resulterer i økte tapsavsetninger med ca. 6,2 mill. kr, hvilket illustrerer sensitiviteten ved en moderat forverring i nasjonale og/eller regionale makroøkonomiske faktorer.

Tapsavsetning ved anvendt vektning	Vekt	Selskaper og andre enheter med organisasjonsnummer	Privatpersoner og enkeltpersonforetak	Total
Senario 1 (Base case)	80 %	46.537.885	8.393.564	43.945.159
Senario 2 (Worst case)	10 %	84.692.501	32.029.098	11.672.160
Senario 3 (Best Case)	10 %	42.191.062	3.883.759	4.607.482
Sum	100 %	49.918.664	10.306.137	60.224.801

Tapsavsetning ved økt worst case	Vekt	Selskaper og andre enheter med organisasjonsnummer	Privatpersoner og enkeltpersonforetak	Total
Senario 1 (Base case)	70 %	46.537.885	8.393.564	38.452.014
Senario 2 (Worst case)	20 %	84.692.501	32.029.098	23.344.320
Senario 3 (Best Case)	10 %	42.191.062	3.883.759	4.607.482
Sum	100 %	53.734.126	12.669.690	66.403.816

Sikkerhetstillegser knyttet til kredittforringede engasjementer

	2021				2020			
	Brutto beløp	Tapsavsetninger	Netto verdi	Realisasjonsverdi av sikkerhet	Brutto beløp	Tapsavsetninger	Netto verdi	Realisasjonsverdi av sikkerhet
Primærnæringer	30.260	4.583	25.676	23.052	8.554	3.084	4.353	3.072
Bygg og anlegg	272	45	227	191	330	287	43	443
Varehandel, hotell og restaurant	12.012	2.942	9.070	9.019	3.067	2.113	954	1.496
Transport og kommunikasjon					37	37	0	292
Industri					310	416	-106	0
Eiendom	127.096	31.337	95.759	91.927	94.320	34.168	60.153	39.528
Tjenesteytende næring					20	0	20	30
Finansiell og offentlig sektor					2.011	391	1.620	895
Personmarked	9.871	1.480	8.391	8.306	9.151	1.598	7.554	6.991
Totalt	179.511	40.387	139.124	132.496	117.801	42.094	74.591	52.746

Eksponeringsfordelt LTV for lån til privatpersoner med pant i bolig

LTV (%)	2021		2020	
	Volum	Andel av volum (%)	Volum	Andel av volum (%)
0-60	3.546.218	82,0 %	2.869.605.282	82,0 %
60-70	188.045	7,9 %	276.461.972	7,9 %
70-80	97.940	5,5 %	192.473.525	5,5 %
80-90	36.826	2,3 %	80.488.929	2,3 %
90-100	14.887	0,8 %	27.996.149	0,8 %
>100	33.691	1,5 %	52.492.780	1,5 %
Sum	3.917.607	100 %	3.499.518.636	100 %

NOTE 11 MAKS KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTSTILLELSER

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for banken og vedrører alle fordringer på kunder, i hovedsak utlån. Ansvar i henhold til andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede, ikke trukne kreditter samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter, innebærer også kredittrisiko.

Oppgjørskrisiko, som oppstår i forbindelse med betalingsformidling som et resultat av at ikke alle transaksjonene skjer i realtid, medfører også motpartsrisiko. Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Kredittrisikoeksponering	31.12.2021	30.12.2020
Eiendeler på balansen		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	605.990	606.773
Brutto utlån til og fordringer på kunder	6.607.679	6.033.050
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	477.194	193.281
Finansielle derivater	934	-
Sum eiendeler på balansen	7.691.797	6.833.104
Forpliktelser på balansen		
Finansielle derivater	4.479	15.979
Sum forpliktelser på balansen	4.479	15.979
Forpliktelser ikke balanseført		
Betingede forpliktelser	110.607	116.711
Ubenyttede kreditter	470.310	341.258
Lånetilsagn	92.548	117.733
Sum finansielle garantistillelser	673.465	575.701
Sum kredittrisikoeksponering	8.369.741	7.424.784

NOTE 12 KREDITTKVALITET PR. KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

Kreditteksponering mot norske finansinstitusjoner er vurdert med lav risiko. Kreditteksponering mot obligasjoner i boligkredittinstitusjoner (OMF) og fond som investerer i tilsvarende er vurdert til svært lav risiko. Øvrige obligasjoner er vurdert til lav risiko.

Kredittkvaliteten på utlån og fordringer på kunder er basert på en modell utarbeidet av SpareBank 1-alliansen.

Tabellene nedenfor viser kredittkvaliteten per klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittratingsystem. Risikogruppe fastsettes basert på kundens misligholdssannsynlighet (ni risikoklasser) og sikkerhetsklasse på underliggende pant (syv klasser). Disse vektas i en matrise og gir en samlet risikogruppe i 6 trinn, fra lavest risiko til misligholdt. Risikogruppe gir slik informasjon om engasjementets samlede risiko.

	Utlån til kredittinstitusjoner		Brutto utlån PM		Brutto utlån BM		Obligasjoner og rentefond	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Svært lav			2.009.875	1.431.222	652.455	543.061	321.731	190.334
Lav	605.990	606.773	935.923	1.248.736	552.070	571.746	155.463	2.947
Middels			532.854	558.619	1.153.541	853.336		
Høy			36.370	53.953	205.781	217.801		
Svært høy			36.606	48.389	295.015	389.161		
Mislighold og nedskrevet			9.364	9.151	187.825	107.876		
Sum	605.990	606.773	3.560.992	3.350.068	3.046.687	2.682.982	477.194	193.281

NOTE 13 MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisikoen kan splittes i fire elementer:

- basisrisiko
- administrativ renterisiko
- rentekurverisiko
- spreadrisiko

Banken styrer renterisikoen mot det ønskede nivå på plasseringer og innlån gjennom rentebinding, samt ved bruk av rentederivater. Effekt av rentederivat blir vist som utenombalansepost.

Basisrisiko er den verdiendring på bankens eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen nedenfor ved at renterisiko er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 2 prosentpoeng. Bankens måler renterisiko som resultateffekten ved parallelt skift i rentekurven.

Basisrisiko (mill. kr)	2021	2020
Likvide eiendeler	0,0	-0,1
Utlån til og fordringer på kunder	-10,8	-13,9
Fastrenteutlån	-39,6	-40,4
Obligasjoner og sertifikater	-1,5	-0,4
Øvrige eiendeler	-1,9	-1,7
Sum eiendeler	-53,8	-56,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	15,1	12,6
Fastrenteinnskudd	0,1	0,3
Obligasjonslån	1,8	2,3
Øvrig gjeld	0,0	0,0
Sum gjeld og egenkapital	17,0	15,2
Utenombalanseposter - rentederivater	40,5	46,1
Total renterisiko etter utenombalanseposter	3,7	4,8

Rentekurverisiko (mill. kr)	2021	2020
0 - 3 mndr	2,7	-1,1
3 - 12 mndr	-0,2	-0,8
12 - 36 mndr	4,1	0,6
36 - 60 mndr	-3,6	4,9
over 60 mndr	0,6	1,2
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt	3,7	4,8

NOTE 14 LIKVIDITETSRISIKO / GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FORPLIKTELSER

Pr 31.12.2021	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-3 år	4-5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrøm knyttet til forpliktelser							
Innskudd fra og gjeld til kunder (bindingsprofil)	5.129.650	912.083	7.008				6.048.741
Renter på innskudd til kunder	1	3	16				20
Husleie		820	1.934	7.178	4.575	10.640	25.137
Avdrag gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			125.000	495.000	150.000		770.000
Renter på gjeld ved utstedelse av verdipapirer		2.887	7.901	13.344	1.815		25.948
Renter på derivater		891	2.672	6.076	1.818	10.727	22.184
Sum kontantstrøm forpliktelser	5.129.650	916.684	144.532	521.588	158.208	21.367	6.892.030

Pr 31.12.2020	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-3 år	4-5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrøm knyttet til forpliktelser							
Innskudd fra og gjeld til kunder (bindingsprofil)	4.364.186	824.259	11.175				5.199.621
Renter på innskudd til kunder		796	195				991
Avdrag gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		36.000	100.000	620.000	75.000		831.000
Renter på gjeld ved utstedelse av verdipapirer		2.357	6.689	8.989	5.952		23.987
Renter på derivater		950	2.849	6.994	6.390	12.545	29.728
Sum kontantstrøm forpliktelser	4.364.186	864.362	120.908	635.983	87.342	12.545	6.085.326

NOTE 15 FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Kasse-, drifts- og brukskreditter (inkludert flexilån) og opptjente renter er inkludert i intervallet «uten løpetid».

Post i balansen	Uten løpetid	Inntil 1 md	1 md til 3 md	3 md til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	10.790						10.790
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	575.990				30.000		605.990
Utlån og fordringer på kunder	432.898	538	1.241	40.928	327.486	5.725.751	6.528.843
Obligasjoner, sertifikater, rentefond, derivat		230.690		10.082	191.929	45.426	478.126
Øvrige eiendeler	423.229	4.615			5.607		433.451
Sum eiendeler	1.442.907	235.843	1.241	51.010	555.022	5.771.177	8.057.200
Gjeld til kredittinstitusjoner							
Innskudd fra og gjeld til kunder		5.137.943	910.818				6.048.761
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		0	0	125.000	646.246		771.246
Øvrig gjeld	13.884	8	4.667	36.410			54.969
Ansvarlig lån							
Egenkapital						1.182.224	1.182.224
Sum gjeld og egenkapital	13.884	5.137.951	915.485	161.410	646.246	1.182.224	8.057.200
Poster utenom balansen:							
Ikke-balanseførte finansielle instrumenter							
Netto likviditetseksponering	1.429.023	-4.902.108	-914.244	-110.400	-91.224	4.588.953	0

NOTE 16 NETTO PROVISJONSINNTEKTER

	2021	2020
Provisjon finansiering	1.955	1.931
Provisjon kredittforetak	15.608	12.192
Inntekter betalingsformidling	13.382	12.893
Provisjon forsikring	10.173	8.609
Provisjon SpareBank 1 Kreditt	2.206	2.495
Provisjon Sparing	5.876	4.905
Garantiprovisjon	1.793	2.089
Øvrige provisjoner	1.620	58
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	52.614	45.172
Kostnader betalingsformidling	3.159	3.217
Øvrige provisjonskostnader	569	732
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	3.728	3.949
Netto provisjonsinntekter	48.886	41.223

NOTE 17 NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ VALUTA OG FINANSIELLE INSTRUMENTER

	2021	2020
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	40.242	42.514
Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	47.230	48.451
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre EK-instrumenter	15.548	2.414
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	22	- 5
Verdiendring fastrenteutlån	- 6.974	7.601
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	12.348	- 17.391
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	20.945	- 7.380

NOTE 18 PERSONALKOSTNADER OG YTELSE TIL LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

	2021	2020
Lønn	40.792	36.340
Arbeidsgiveravgift	5.590	4.881
Finansskatt	2.164	2.039
Pensjoner (note21)	12.271	2.113
Arbeidsgiveravgift av pensjon	1.691	298
Finansskatt av pensjon	622	106
Andre ytelser	3.686	3.936
Sum personalkostnader	66.816	49.713
Ansatte	2021	2020
Gjennomsnittlig årsverk	61	56
Antallansattepr.31.12:	62	59

På grunn av god budsjettoppnåelse i 2021 vedtok styret å utbetale overskuddsdeling til alle ansatte med kr 35.000 pr årsverk. Rentesubsidiering utlån til ansatte utgjør kr. 120.655,- for 2021. For 2020 utgjorde det kr. 523.904. Ingen tillitsvalgte har i kraft av sine verv rentesubsidiering på utlån.

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Veiledende retningslinjer for det kommende regnskapsåret:

Godtgjørelse til administrerende banksjef

Administrerende banksjefs lønn og øvrige økonomiske ytelser fastsettes årlig av styret i tråd med Retningslinjer for godtgjørelser i SpareBank1 LomogSkjåk. Fastsettelsen gjøres utfra en totalvurdering basert på oppnådde resultater, individuelle prestasjoner samt lønnsutviklingen i sammenlignbare stillinger.

- Administrerende banksjef har ikke variabel godtgjørelse basert på resultat eller prestasjoner.
- Administrerende banksjef har samme pensjonsordning som øvrige ledende ansatte.
- Administrerende banksjef har ingen avtale om etterlønn ved fratreddelse før oppnådd pensjonsalder.
- Administrerende banksjef har godtgjørelser utover lønn etter samme satser som for øvrige ansatte.

Godtgjørelse til øvrige ledende ansatte

Administrerende banksjef fastsetter lønn og andre godtgjørelser til øvrige ledende ansatte. Med øvrige ledende ansatte menes, i denne sammenheng, ledere på nivå 2. Bankens retningslinjer for godtgjørelse legges til grunn.

Godtgjørelsen fastsettes ut fra en totalvurdering basert på oppnådde resultater, individuelle prestasjoner samt vilkår i markedet for de ulike områdene.

- Ledende ansatte har ikke variabel godtgjørelse basert på resultat eller prestasjoner.
- Ledende ansatte har samme pensjonsordning som øvrige ansatte.
- Ledende ansatte har ingen avtale om etterlønn ved fratreddelse før oppnådd pensjonsalder.
- Ledende ansatte har godtgjørelser utover lønn etter samme satser som for øvrige ansatte.

Ytelser til ledende ansatte i 2021

Tittel	Navn	Ordinær lønn	Andre godtgjørelser	Pensjonskostnader	Sum	Lån	Garantier og kausjoner
Adm. banksjef	Unni Strand	1.433	12	260	1.705	921	
Leder forretningsutvikling, økonomi og finans	Anne Kjæstad Veggum	956	19	107	1.082	1.500	
Leder HR, utvikling og kommunikasjon	Tone Nygård Engemoen	819	19	95	933		
Leder kunderetta virksomhet f.o.m 01.09.21	Arne Bjørgen	297	5	35			
Viseadm. banksjef t.o.m 31.08.21	Pål Åge Sjurgard*	638	13	136	787	1.500	
Konstituert leder bedrift t.o.m 31.08.21	Gunnar Grindstuen	662	18	109	789	2.500	
Banksjef kundesenter t.o.m 31.08.21	Ingvald Olstad*	577	12	103	692	1.934	
Sum		5.382	98	845	5.988	8.355	

*I pensjonskostnader ligger også en kompensasjon for bortfallet i forbindelse med overgang fra YTP til ITP, jfr note 21.

Vilkår for lån til ledende ansatte avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for alle ansatte. Representanter i selskapsorganer har lån til ordinære vilkår.

Ledergruppa har ikke rettigheter utover ordinær pensjon tilsvarende øvrige ansatte ref omtale under regnskapsprinsipper (note 2 og note 20). Ansettelsesavtale med adm. banksjef medfører ingen øvrige forpliktelser for banken ved fratredden.

Lånevilkår til styreleder er på de forskjellige lånene 2,6% med restløpetid på 4 år og 4 mnd, 2,6% med en restløpetid på 10 år, 10 mnd, 2,6% med en restløpetid på 8 år og 7 mnd og 1,49% med en restløpetid på 16 år og 11 mnd. Vilkår for lån til styreleder og øvrige styremedlemmer avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for kunder.

Ansattes representant i styret mottar også ordinær lønn, opptjener pensjonsrettigheter og mottar øvrig godtgjørelse som ikke er inkludert i tabellen over.

Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styre-/møtehonorer samt kjøregodtgjørelse.

Ytelser til styret i 2021

Tittel	Navn	Honorar	Andre godtgjørelser	Sum	Lån	Garantier og kausjoner
Styreleder	Hans Ivar Kolden	165		165	2.309	
Nestleder t.o.m mars	Anne Lise Marstein	21		21		
Nestleder f.o.m mars	Jo Trygve Lyngved	83		83	1.067	
Styrets medlemmer:						
T.o.m mars	Inga Gudrun Hyrve	19		19		
F.o.m mars	Iselin Vistekleiven	56		56		
F.o.m mars	Anna Avdem	56		56		
Ansattes representant:						
	Sigbjørn Oppheim	75		75	1.355	
	Hjördis Sletten	38		38	1.600	
Varamedlemmer:		39		39		
Sum		552		552	6.331	

Ytelser til generalforsamlingen i 2021

	Navn	Honorar	Andre godtgjørelser	Sum	Lån	Garantier og kausjoner
Leder	Anna Krogstad	21	1	21	1.866	
Øvrige medlemmer	Samlede ytelser	25		25	20.689	
Sum		46	1	46	22.555	

7 medlemmer av valgkomiteen har mottatt til sammen kr. 48.000 i honorar

NOTE 19 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	2021	2020
Driftskostnader faste eiendommer	908	564
Eiendomskostnader leide bygg	2.795	4.566
Leiekostnader	34	47
Reise og representasjon	539	429
Kontorrekvisita, porto, telefon	1.691	1.824
IKT	7.639	5.320
Markedsføring	6.455	5.739
Kjøp og verdlikehold maskiner og utstyr	1.228	2.555
Fremmedtjenester	4.372	4.306
Øvrige driftskostnader	4.517	4.666
Felleskostnader SpareBank 1	15.248	15.224
Andre driftskostnader	45.426	45.241

Banken har en leieavtale med AS Midtgard om leie av bankens lokale i Lom. Ny leieavtale gjelder fra 01. januar 2019 og løpet i 15 år. Banken har som leietager rett til å forlenge leietiden og da har begge parter rett til å reforhandle vilkårene. Bankbygningen i Lom er i sin helhet brukt til egen virksomhet, og det er ingen avtale om overtakelse av anleggsmiddelet. Den årlige leien utgjorde 1.071 mill. kr i 2021. Arealet er 881 kvm.

Lokalen i Vågå er på 281,9 kvm. Leieavtalen løpet i 15 år fra 20.01.2014, og kan forlenge med 2x5 år. Det er 3 måneders oppsigelse. Leien for 2020 til utleier Vågå kommune utgjorde 0,846 mill. kr. På Dombås leier banken lokale av Dombås Eiendomsutvikling AS. Leieavtalen gjelder fra 1. mai 2012 og ut 2021. Avtalen blir automatisk forlenga med 5 år om gangen om ikke noen av partene sendest 12 måneder før utløpet av den aktuelle leieperioden har gitt varsel om noe annet. I november 2020 gav banken varsel om at vi ønsket å reforhandle avtalen. Det er likevel klart at banken skal være fysisk til stede med kontor og ansatte framover. Leien for 2021 utgjorde 0,838 mill. kr. etter at banken fikk tilbakebetalt 0,111 mill. kr. for mye betalt felleskostnader for 2020 og 2021. Arealet er totalt på 332 kvm inkl. fellesareal på 56 kvm.

I 2019 inngikk banken en avtale med Advokatfirmaet Legalis om leie av areal hos dem i Universitetsgata 8. Den 23. juni 2020 ble det inngått ny leieavtale som løper fra 01. september 2020 da banken hadde behov for større plass. Leieforholdet kan sies opp med 6 måneders oppsigelsestid, men med minste leietid på 24 måneder. Etter forhandlinger opphørte leieforholdet den 30.09.21. Leien for 2021 utgjorde 0,200 mill. kr. Arealet var på 15 kvm. Banken inngikk leieavtale med Evolve Bjørvika AS den 13.04.21 og den gjelder fra 15.08.2021. Avtalen har en bindingstid på 12 måneder. Etter at bindingstiden går ut, kan avtalen sies opp med 3 måneders oppsigelse. Arealet utgjør ca 25 kvm. Leien for 2021 utgjorde 0,147 mill. kr.

Bankbygget i Skjåk er i sin helhet eiet av banken og er benyttet til egen virksomhet. I løpet av 2020 og 2021 ble tidligere utleiedel pusset opp. Denne delen ble i 2021 tatt i bruk av Kredittstøtte-avdelingen i banken.

Honorarer til bankens eksterne revisor	2021	2020
Lovpålagt revisjon	481	697
Skatterådgivning	0	19
Andre attestasjonstjenester	25	20
Andre tjenester	79	187
Merverdiavgift	146	230
Sum godtgjørelser til revisor (inkl. mva)	731	1.153

NOTE 20 PENSJONER

Banken har med virkning fra 31.12.2016 avviklet sin tidligere ytelsesbaserte pensjonsordning (YTP), og alle ansatte er fra angitte tidspunkt omfattet av den samme innskuddsbaserte ordning gjennom Sparebank 1 Livsforsikring AS. YTP-ordningen ble lukket 31.12.2006 slik at alle ansatte som ble ansatt etter 01.07.2007 har vært tilknyttet innskuddsbasert ordning gjennom Sparebank 1 Livsforsikring AS hele tiden. For den innskuddsbaserte ordningen vil årets pensjonskostnad tilsvare årets påløpte premie.

Banken har inngått avtale om førtidspensjonsordning til tidligere administrerende banksjef. Balanseført pensjonsforpliktelse 31.12.2020 er forpliktelsen knyttet til denne avtalen og er beregnet etter aktuarielle prinsipper. I 2021 har tidligere banksjef mottatt en engangsutbetaling knyttet til den individuelle førtidspensjonsordningen, og banken har pr 31.12.2021 ingen pensjonsforpliktelse overfor tidligere banksjef.

	2021	2020
Medlemmer i innskuddsbasert pensjonsordning	65	62
Usikrede ordninger	2021	2020
Estimert brutto pensjonsforpliktelse inkl aga		-359
Estimert brutto verdi av pensjonsmidler		
Netto pensjonsmidler/(forpliktelse) inkl aga		-359
Estimatavik mot egenkapital 31.12.2020		
Estimatavik mot utvidet resultat 31.12.2021		35
Sikrede ordninger	2021	2020
Pensjonskostnad innskuddsbasert ordning	3.724	3.279
Pensjonskostnad betalt av innskuddsfond*		
Kostnadsført pensjonskostnad innskuddsbasert ordning	3.724	3.279
Kostnad knyttet til ny AFP ordning	719	614
Endring usikker ordning	-172	-1.780
Engangsutbetaling pensjon tidligere banksjef	8.000	
Sum pensjonskostnad	12.271	2.113
Arbeidsgiveravgift pensjonskostnad innskudd	472	415
Arbeidsgiveravgift ny AFP ordning	91	78
Arbeidsgiveravgift engangsutbetaling pensjon	1.128	
Sum arbeidsgiveravgift av pensjon	1.691	493
Finansskatt pensjonskostnad innskudd	186	164
Finansskatt ny AFP ordning	36	31
Finansskatt engangsutbetaling pensjon	400	
Sum finansskatt av pensjon	622	195
Sum pensjonskostnad inkl aga og finansskatt	14.584	2.801

NOTE 21 SKATT

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Dette innebærer at skattereduserende midlertidige forskjeller som forventes å reversere langt frem i tid, ikke kan utlignes mot skatteøkende forskjeller som forventes å reversere før.

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel på balansedagen.

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel

Midlertidige forskjeller som inngår i grunnlaget for utsatt skatt/skattefordel	2021	2020
Driftsmidler	-2.146	-1.529
Netto pensjonsmidler innskudd som er ført i balansen		-359
Renteswap	-3.378	-15.727
Fastrentelån	-16.453	-9.478
Obligasjoner	-340	844
Netto midlertidige forskjeller	-22.317	-26.249
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen	-22.428	-25.781
Utsatt skattefordel/utsatt skatt	-5.607	-6.445
Utsatt skatt/ skattefordel i regnskapet	-5.607	-6.445
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt		
Resultat før skattekostnad	107.725	72.325
Permanente forskjeller	-58.848	-69.542
Grunnlag for årets skattekostnad	48.877	2.783
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt/skattefordel	-3.353	2.036
Virkning av implementering av ny årsregnskapsforskrift, postert mot egenkapitalen		22.855
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	45.524	27.674
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	45.524	27.674
Fordeling av skattekostnaden		
Betalbar skatt (25% av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	11.381	6.918
For mye, for lite avsatt i fjor	28	-23
Sum betalbar skatt	11.409	6.896
Endring i utsatt skatt/skattefordel	838	-509
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats		6.385
Skattekostnad (25% av grunnlag for årets skattekostnad)	12.248	6.387
Skattekostnad i ordinært resultat	12.100	6.321
Skattekostnad i utvidet resultat	148	66
Avstemming av årets skattekostnad		
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	107.725	72.325
Beregnet skatt 25%	26.931	18.081
Skattekostnad i resultatregnskapet	12.247	6.385
Differanse	-14.684	-11.697
Differansen består av følgende:		
25% av permanente forskjeller	-14.712	-17.385
Posteringer ført direkte mot egenkapitalen ifm IFRS-konvertering		5.714
Andre forskjeller	28	-25
Sum forklart differanse	-14.684	-11.697
Betalbar skatt i balansen		
Betalbar skatt i skattekostnaden	11.381	6.918
Virkning av implementering av ny årsregnskapsforskrift, postert mot egenkapitalen		-623
Betalbar skatt i balansen	11.381	6.295

Formueskatt blir etter IFRS-regelverket klassifisert som en avgift og ikke som en skattekostnad. Formueskatten for 2021 er kostnadsført med 1.750.000 kroner og klassifisert som andre driftskostnader. Ilignet formuesskatt for 2020 utgjorde 1.519.114 kroner hvorav 1.620.000 kroner ble kostnadsført som andre driftskostnader i 2020.

NOTE 22 KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat	Finansielle instrumenter til amortisert kost	Total
Kontanter og kontantekvivalenter			10.790	10.790
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			605.990	605.990
Netto utlån til kunder	317.417	4.721.986	1.489.441	6.528.843
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende	477.194			477.194
Finansielle derivater	934			934
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	202.240			202.240
Sum finansielle instrumenter eiendeler	997.785	4.721.986	2.106.221	7.825.992
Gjeld til kredittinstitusjoner				
Innskudd fra og gjeld til kunder			6.048.761	6.048.761
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			771.246	771.246
Finansielle derivater	4.479			4.479
Sum finansielle instrumenter gjeld	4.479	0	6.820.007	6.824.487

NOTE 23 VURDERING AV VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Følgende tabell presenterer bankens eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi.

Nivå 1: Verdsettelse etter priser i aktivt marked

Nivå 2: Verdsettelse etter observerbare markedsdata

Nivå 3: Verdsettelse etter annet enn observerbare markedsdata

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi	2021				2020			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler (hele tusen kroner)								
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet								
Derivater		934		934				
Obligasjoner og sertifikater		246.503		246.503		143.217		143.217
Rentefond		230.690		230.690		50.064		50.064
Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	22.786		179.454	202.240	16.921		152.341	169.262
Fastrentelån			317.417	317.417			338.737	338.737
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over OCI								
Utlån klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat		4.721.986		4.721.986		3.625.962		3.625.962
Sum eiendeler	22.786	5.200.114	496.871	5.719.771	16.921	3.819.243	491.079	4.327.242
Forpliktelser (hele tusen kroner)								
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet								
Derivater		4.479		4.479		15.979		15.979
Sum forpliktelser		4.479		4.479		15.979		15.979

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31.12.2021:	Fastrentelån	Egenkapitalinstrumenter	Sum
Inngående balanse	338.737	152.341	491.079
Investeringer i perioden		23.997	23.997
Tilbakebetaling av kapital			
Salg i perioden (til bokført verdi)		2.278	2.278
Netto volumendring i perioden	4.868		4.868
Gevinst eller tap ført i resultatet	16.453	837	15.615
Gevinst eller tap ført direkte mot utvidet resultat			
Overført til nivå 3			
Utgående balanse	317.417	179.454	496.871

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1. Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på bankens egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2. Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3. Tabellen ovenfor presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3.

Egenkapitalinteresser vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet. Egenkapitalinteresser vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs. Markedsverdiene vil i hovedsak være basert på verdivurderinger eller siste kjente omsetning av aksjen.

For egenkapitalinteresser som ikke handles i aktivt marked baseres på beste estimat, f.eks. diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser, sist brukt emisjonskurs eller andre beregningsmetoder. Slike estimat vil kunne være beheftet med betydelig usikkerhet. For egenkapitalinteresser som ikke lar seg verdivurdere anses kostpris som beste estimat på virkelig verdi såfremt ikke annet tilsier lavere verdi.

Rentebærende verdipapirer blir vurdert til virkelig verdi over resultatregnskapet, der vi får innhentet markedspriser fra meglerhus for beregning av virkelig verdi.

Fastrentelån blir vurdert til virkelig verdi over resultatregnskapet. Det eksisterer ikke et velfungerende marked for kjøp og salg av fastrentelån. Verdien av fastrenteutlåne estimeres ved å diskontere kontantstrømmene med en diskonteringsfaktor som skal ta hensyn til tilsvarende fastrente i markedet.

Derivater består av renteswapper. Derivater blir verdsatt til virkelig verdi basert på observerbare data innhentet fra aktive markedsaktører.

NOTE 24 VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL AMORTISERT KOST ELLER KOSTPRIS

Eiendeler	Nivå*	2021		2020	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Kontanter og kontantekvivalenter	1	10.790	10.790	11.562	11.562
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3	605.990	605.990	606.773	606.773
Netto utlån til kunder	3	1.489.441	1.535.875	1.996.414	2.044.131
Sum finansielle instrumenter eiendeler		2.106.221	2.152.655	2.614.749	2.662.466
Innskudd fra og gjeld til kunder	3	6.048.761	6.048.761	5.200.611	5.200.611
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1	771.246	769.780	831.810	830.893
Sum finansielle instrumenter gjeld		6.820.007	6.818.541	6.032.421	6.031.504

*se note 23 for beskrivelse av nivå

Prinsipper som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi på finansielle instrumenter:

Utlån

Fastrente utlån er etter IFRS bokført til neddiskontert nåverdi av kontantstrøm, og bokført verdi er derav lik virkelig verdi. Flytende utlån er bokført til amortisert kost. Utlån er videre korrigert for nedskrivninger i trinn 2 og trinn 3 samt tillagt påløpte renter. Dette anses som beste tilnærming til virkelig verdi.

Innskudd

For innskudd med kort rentebinding er bokført verdi tilnærmet lik virkelig verdi.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Obligasjonslån med flytende renter er bokført i balansen til amortisert kost. I balansen er påløpte rentekostnader på gjeld bokført til amortisert kost klassifisert sammen med obligasjonsgjelden. Obligasjonslån ved flytende rente er i oppstillingen ovenfor vurdert til virkelig verdi fastsatt av uavhengig part.

NOTE 25 SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG RENTFOND FORDELT PÅ UTSTEDERSEKTOR

	31.12.2021	31.12.2020
Sertifikater		
Obligasjoner	246.504	143.094
Rentefond	230.690	50.064
Sum obligasjoner og sertifikater	477.194	193.158

Obligasjoner	Pålydende	Anskaffelseskost	Markedsverdi	Bokført verdi
Obligasjoner utstedt av staten				
Obligasjoner utstedt av fylkeskommuner og kommuner	63.000	63.073	63.006	63.006
Obligasjoner utstedt av finansielle foretak *	180.756	183.504	183.229	183.229
Obligasjoner utstedt av andre				
Påløpte renter				269
Sum obligasjoner	243.756	246.577	246.235	246.504
Rentefond	230.000	230.000	230.690	230.690
Sum rentebærende verdipapirer	473.756	476.577	476.925	477.194

NOTE 26 FINANSIELLE DERIVATER

Oppstillingen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld. Kontraktsvolumet, oppført brutto, viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens derivater. Det oppgitte volumet viser utestående volum av transaksjoner ved årets slutt og gir ingen indikasjon på markedsrisiko eller kredittrisiko. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

Banken har ingen kontrakter som kvalifiserer for kontantstrømsikring.

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.2021		31.12.2020	
(Hele tusen kroner)	Kontraktssum	Virkelig verdi	Kontraktssum	Virkelig verdi
Renteinstrumenter		Eiendeler		Forpliktelse
Renteswapper fastrente utlån	275.000	934	275.000	15.979
Sum renteinstrumenter	275.000	934	275.000	15.979

Netto oppgjør finansielle instrumenter

Pr. 31.12.2021	Brutto balanseførte finansielle eiendeler	Brutto gjeld som er presentert netto	Netto finansielle eiendeler i balansen	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
Eiendeler						
Derivater	934		934			
Sum eiendeler	934		934			
Forpliktelser						
Derivater	4 479		4 479		4 151	328
Sum forpliktelser	4 479		4 479		4 151	328

Pr. 31.12.2020	Brutto balanseførte finansielle forpliktelser	Brutto gjeld som er presentert netto	Netto finansielle forpliktelser i balansen	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
Forpliktelser						
Derivater	15 979		15 979		17 140	1 161
Sum forpliktelser	15 979		15 979		17 140	1 161

NOTE 27 AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITALINTERESSER

Aksjer er målt til virkelig verdi over resultat iht. IFRS 9 (med unntak av bankselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet). Aksjer som ikke kan måles pålitelig vurderes til kostpris som tilnærming til virkelig verdi etter IAS 39.46

	31.12.2021	31.12.2020
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler		
Til virkelig verdi over resultat		
Aksjefond	10.779	7.952
Børsnoterte	12.007	8.969
Unoterte	179.454	152.341
Sum aksjer, egenkapitalbevis og andeler	202.240	169.262

Selskaps navn	Org.nr	Vår beholdning antall	Eierandel i %	Anskaffelses kost	Markeds verdi	Bokført verdi
Børsnoterte selskaper						
SpareBank 1 SMN	91507300	31.000	*	3.013	4.619	4.619
SpareBank 1 Østlandet	91507050	31.000	*	3.000	4.513	4.513
SpareBank 1 SRBank	91502002	21.580	*	1.976	2.874	2.874
Aksjefond						
Odin Aksje B		29.512		4.000	6.637	6.637
Odin Eiendom		4.643		1.000	1.698	1.698
Odin Small Cap B		10.908		1.000	2.444	2.444
Unoterte selskaper						
Sparebank1 Boligkreditt AS	988738387	671.164	*	100.706	100.746	100.746
Eiendomskreditt AS	979391285	10.938	*	1.119	1.151	1.151
SpareBank 1 Kreditt AS	975966453	19.152	*	6.007	6.785	6.785
SpareBank 1 SMN Finans AS	938521549	2.300	2,30 %	24.707	24.707	24.707
SpareBank 1 Betaling AS	919116749	141.409	*	4.559	7.944	7.944
SpareBank 1 Markets AS	992999101	22.551	*	4.502	4.736	4.736
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS	936285066	5	2,10 %	15.126	15.126	15.126
SpareBank 1 Forvaltning AS	925239690	28.294	1,01 %	9.873	10.726	10.726
SpareBank 1 Bank og Regnskap AS	917143501	220	1,10 %	1.777	1.777	1.777
Samarbeidende Spb Utvikling DA	987804467			4.087	4.087	4.087
Aksjer ikke spesifisert				655	1.670	1.670
Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter				187.106	202.240	202.240

*bankens eierandeler i disse selskapene er ubetydelige (under 1%).

Beholdningsendringer	2021
Inngående balanse	169.262
Tilgang	28.554
Avgang	3.233
Kapitalnedskrivning	
Verdiendring ført over resultat	7.657
Utgående balanse	202.240

NOTE 28 VARIGE DRIFTSMIDLER

	2021	2020
Eierbenyttet eiendom	23.963	19.970
Andre varige driftsmidler	9.791	5.579
Bruksretteiendel	15.897	
Sum varige driftsmidler	49.651	25.549

	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygninger og andre faste eiendommer	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2021	22.295	37.965	60.259
Tilgang i 2021	6.191	5.581	11.772
Avgang i 2021	696	451	1.146
Anskaffelseskost 31.12.2021	27.790	43.096	70.885
Samlede ordinære avskrivninger	17.999	19.133	37.133
Bokført verdi 31.12.2021	9.791	23.963	33.753
Ordinære avskrivninger 2021	1.978	1.399	3.377
IFRS16 avskrivninger leieavtaler bygg			2.425
Totale avskrivninger 2021			5.801

Eiendommer	Kommune	Eiendomstype	Totalt areal m2	Herav eksternt utleid m2	Balanseført verdi
Sparebank 1 Lom og Skjåk	Lom	Forretnings og kontorbygg	398		8.272
Sparebank 1 Lom og Skjåk	Skjåk	Forretnings og kontorbygg	698		9.377
Vågå	Vågå	Forretnings og kontorbygg	282		1.645
Dombås	Dovre	Forretnings og kontorbygg	275		108
Leilighet Spania		Feriested	110		2.639
Gjevingpynten	Tvedestrand	Feriested	112		1.923
Sum			1.875		23.963

Eiendommer i Vågå og på Dombås er leide lokaler. Balanseførte verdier er påkostninger leide lokaler.

NOTE 29 LEIEAVTALER

Basert på leieavtalene som var inngått per 31. desember 2020 gav implementering av IFRS 16 en «rett til bruk» eiendel og leieforpliktelse som ble balanseført fra 1. januar 2021 på 18,2 millioner kroner.

Leieavtalene som omfattes over er leie av lokaler i Lom, Vågå, Dombås og Oslo. Utover dette har banken kun mindre leieavtaler som kommer inn under unntaket for lav verdi.

Som marginal lånerente er benyttet antatt lånerente for næringseiendom (kontorlokaler) i Vågå, Dombås, Oslo og Lom i et intervall på 1,89 % - 3,00 %.

Balanse	01.01.2021	31.12.2021
Bruksrett	18.241	15.897
Forpliktelse	18.241	16.320
Resultat		2021
Avskrivninger leieavtaler		2.425
Rentekostnader		497
Kostnader IFRS 16		2.922
Endring driftskostnader		-2.522
Endring i resultat før skatt		400

NOTE 30 ANDRE EIENDELER

	31.12.2021	31.12.2020
Utsatt skattefordel	5.607	6.445
Provisjon Boligkreditt	1.048	1.329
Forskuddsbetalt leie	1.625	1.773
Andre eiendeler	3.450	9.193
Sum	11.730	18.740

NOTE 31 INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER

	31.12.2021	31.12.2020
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	1.511.315	1.244.553
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	4.537.447	3.956.059
Sum innskudd fra kunder	6.048.761	5.200.611
Gjennomsnittlig rente	0,83%	0,92 %

Innskudd fra kunder fordelt på næringer	31.12.2021	31.12.2020
Lønnstakere og lignende	4.056.682	3.432.446
Bygg/anlegg/kraft	214.031	177.937
Primærnæring	282.788	263.104
Industri	110.031	75.952
Handel	163.299	141.927
Tjenesteytende næringer	829.636	739.485
Offentlig sektor	392.294	369.759
Sum innskudd fordelt på næringer	6.048.761	5.200.611

Innskudd fra kunder fordelt på geografisk områder	31.12.2021	31.12.2020
Lom	1.135.461	1.067.613
Skjåk	1.071.808	1.048.682
Vågå	969.238	902.898
Lesja/Dovre	837.386	705.796
Oslo og omegn *	833.102	627.769
Øvrige	1.201.765	847.854
Sum innskudd fordelt på geografiske områder	6.048.761	5.200.611

* gjelder kommunene Oslo, Nordre Follo, Bærum, Asker, Lørenskog, Lillestrøm og Ullensaker

NOTE 32 GJELD VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

	31.12.2020	Emittert	Forfalt/innløst	Andre endringer	31.12.2021
Obligasjonsgjeld, nom. Verdi	831.000	175.000	236.000		770.000
Verdijusteringer	107			113	220
Påløpte renter	916			550	1.466
Sum obligasjonsgjeld	831.809	175.000	236.000	437	771.246
Rentekostnad på utstedte verdipapirer					10.171

Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt	31.12.2021	31.12.2020
2021		136.000
2022	125.000	225.000
2023	255.000	255.000
2024	240.000	140.000
2025	75.000	75.000
2025	75.000	
Sum obligasjonsgjeld, pålydende verdi	770.000	831.000
Gjennomsnittlig rente for året	1,30 %	1,65 %

Finansielle forpliktelser som følge av finansieringsaktiviteter	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Leieforpliktelse
Balanse 31.12.2020/01.01.2021	831.809	18.241
Emitterte	175.000	
Forfalt/innløst/nedbetalt	-236.000	-2.522
Utbetaling av renter	9.621	
Sum endring i kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	70.621	-2.522
Rentekostnader	10.171	497
Verdijusteringer/andre endringer	-113	103
Sum ikke-kontante endringer	10.058	600
Balanse 31.12.2021	771.246	16.320

NOTE 33 ANNEN GJELD

	2021	2020
Arbeidsgiveravgift/finansskatt	2.721	2.166
Skyldig lønn	6.465	4.017
Skattetrekk	1.933	1.779
Leverandørgjeld	3.487	3.834
Merverdiavgift	14	13
Leieforpliktelser	16.320	
Annen gjeld	6.409	5.108
Sum	37.348	16.917

NOTE 34 AVSETNINGER

	2021	2020
Pensjonsforpliktelser		359
Forpliktelser ved skatt	11.381	6.295
Avsetninger på garantier og ubenyttede rammekreditter	1.760	1.598
Sum avsetninger	13.141	8.253

NOTE 35 GARANTIANSVAR

Garantier	2021	2020
Betalingsgarantier	17.569	17.167
Kontraktsgarantier	40.060	47.486
Lånegarantier	46.426	46.463
Andre garantier	6.553	5.595
Sum garantier	110.607	116.711

NOTE 36 INVESTERINGER I EIERINTERESSER

	Anskaffelsestidspunkt	Forretningskontor	Eierandel i %	Kostpris	Bokført verdi
Aksjer i felleskontrollerte virksomheter					
Samarbeidende Sparebanker AS	22.06.1998	Oslo	7,25 %	82.290	165.983
Aksjer i tilknyttede selskaper					
AS Midtgard	18.01.1971	Lom	50 %	1.410	2.230
Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	23.09.2005	Lillehammer	23 %	1.548	1.595
Aksjer i datterselskaper					
Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS	02.10.2013	Lom	100 %	220	20
Sum					169.827

Balanseført verdi i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	2021	2020
Pr.01.01.2021	175.172	133.165
Tilgang	1.275	14.694
Avgang	6.447	
Resultatandel	40.242	42.514
Utbetalt utbytte	40.415	15.201
Balanseført verdi 31.12.21	169.827	175.172

Inntekter fra investeringer i TS og FKV		
Resultatandel fra Samarbeidende Sparebanker AS	39.240	41.924
Resultatandel fra AS Midtgard	224	143
Resultatandel fra Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	777	734
Sum	40.242	42.514

Hovedtall for datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomhet	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Årsresultat
Samarbeidende Sparebanker AS	2.312.226	22.805	2.289.421	585.301
AS Midtgard	8.029	3.570	4.459	430
Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	15.455	11.505	3.950	3.096
Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS	84	7	78	5

NOTE 37 VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Med nærstående parter menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og datterselskaper som fremgår av note 36.

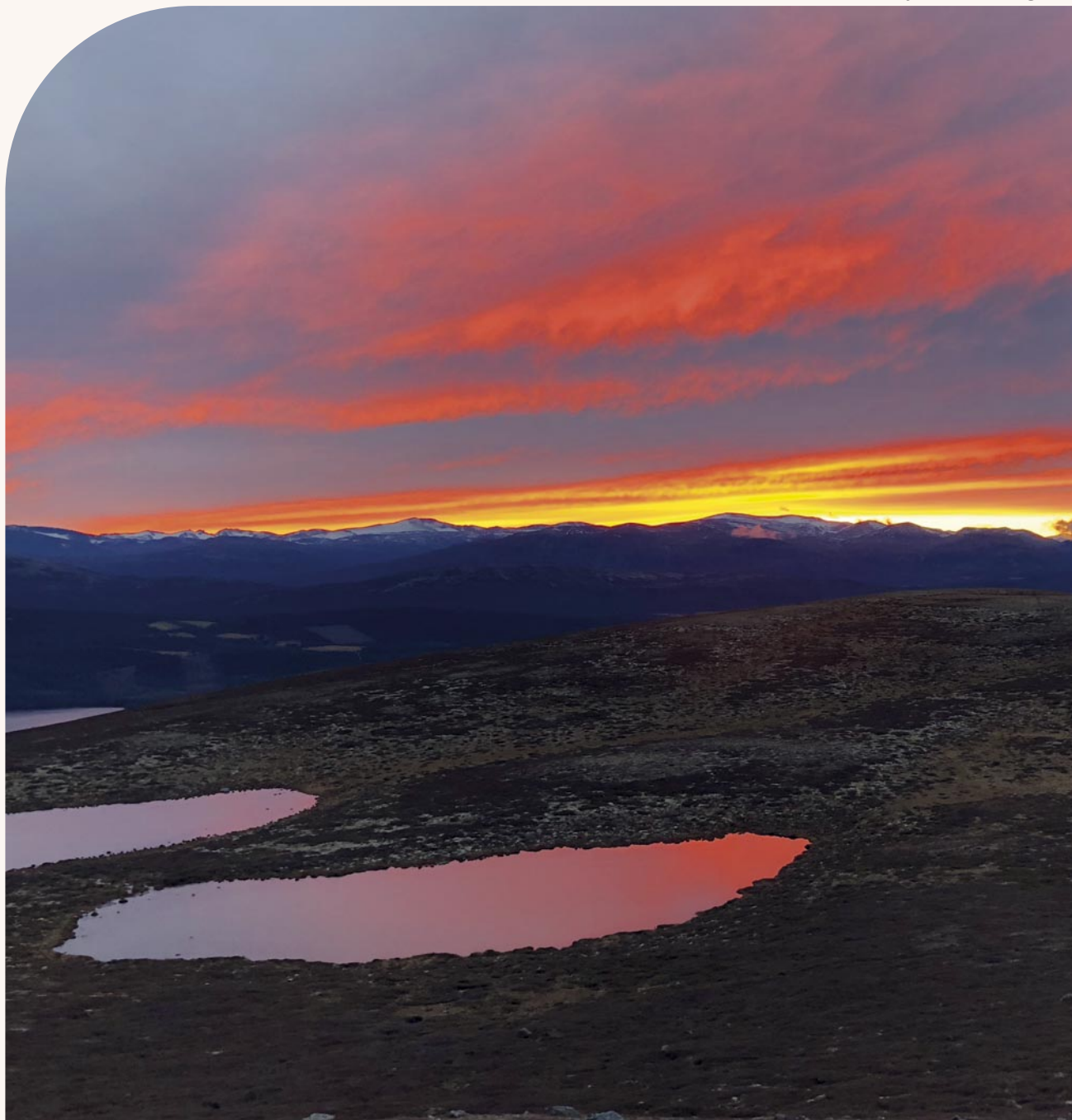
2020	Samarbeidende Sparebanker AS	EM 1 Lillehammer og Gudb.dal AS	Midtgard AS	Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS
Lån pr 01.01.			4.285	
Lån innvilget i perioden				
Tilbakebetaling			882	
Utestående lån pr 31.12			3.404	
Innskudd				
Innskudd pr 01.01.			2.785	49
Netto endring			-1.484	-5
Innskudd pr 31.12.			1.301	44
Renteinntekter			225	
Leie av lokaler			1.050	
Driftskostnader	15.224		223	
Rentekostnader			10	

2021	Samarbeidende Sparebanker AS	EM 1 Lillehammer og Gudb.dal AS	Midtgard AS	Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS
Lån pr 01.01.				
Lån innvilget i perioden				
Tilbakebetaling			381	
Utestående lån pr 31.12			3.023	
Innskudd				
Innskudd pr 01.01.			1.301	
Netto endring			1.435	44
Innskudd pr 31.12.			2.736	44
Renteinntekter			187	
Leie av lokaler			1.071	
Driftskostnader	15.247		229	
Rentekostnader			9	

NOTE 38 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Styret eller bankens ledelse er ikke kjent med hendelser etter 31. desember 2021 som er egnet til å påvirke det fremlagte årsregnskapet.

Olashovda. Foto: Kjell Ola Haugen.

Erklæring frå styret

Erklæring fra styrets medlemmer og adm. banksjef

Avgitt i samsvar med lov om verdipapirhandel § 5-5 2. ledd pkt. 3.

Styret og adm. banksjef har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for SpareBank 1 Lom og Skjåk for kalenderåret 2021 og pr. 31. desember 2021.

Etter styrets og adm. banksjefs beste overbevisning er årsregnskapet for 2021 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat pr. 31. desember 2021.

Etter styrets og adm. banksjefs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Lom, 31.12.2021/24.02.2022
Elektronisk signert

Hans Ivar Kolden
Styreleiar

Jo Trygve Lyngved
Nestleiar i styret

Anna Avdem

Iselin Vistekleiven

Sigbjørn Oppheim

Wenche Ritha Vilhelmsen

Unni Strand
Adm. Banksjef

Revisors beretning

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Lom og Skjåk

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Lom og Skjåks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, resultat, egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært SpareBank 1 Lom og Skjåks revisor sammenhengende i 2 år fra valget på generalforsamlingen den 11.03.2020 for regnskapsåret 2020.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet og modellene som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til hver av disse segmentene.

Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen nedskrivningsvurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap.

Bruk av modeller for å beregne forventet kredittap innebærer bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type engasjement,
- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko,
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn,
- ulike parametere som sannsynlighet for mislighold, tap ved mislighold og tapsscenarioer.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Ved vår revisjon av forventede tapsavsetninger vurderte og gjennomgikk vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen og i avsetningene som er beregnet individuelt.

For utlån hvor det ikke forelå objektive indikasjoner på verdifall ble nedskrivningsbeløp beregnet for grupper av utlån basert på et modellverk. Vi testet modellverket og tok stilling til relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger som var benyttet i beregningen.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet:

- kalkulasjoner og metode som ble benyttet,
- at modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Vår testing av kalkulasjoner og metoden som ble benyttet er basert på rapporter fra revisorer hos leverandør av modellen som er benyttet. Vi vurderte revisorenes objektivitet og kompetanse og foretok ytterligere testing som vi fant nødvendig. Vår gjennomgang ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Virkningen av pandemien, herunder påvirkningen på individuelle avsetninger og modellavsetninger, ble diskutert med ledelsen. Vårt arbeid omfatter tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av- og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisors testing omfattet blant annet om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene. For å ta stilling til om vi kunne legge informasjonen i revisors rapporter til

Vi har i revisjonen særlig fokusert på:

- ledelsens prosess for identifikasjon av utlån med objektive indikasjoner på verdifall,
- de forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån som har objektive indikasjoner på verdifall

Note 2, note 3, note 6, og note 10 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9.

grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse og objektivitet og gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi har også selv gjennomført testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger.

Våre vurderinger og tester underbygger at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i- og beregningene som foretas av selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige. Dette var et nødvendig grunnlag for vår revisjon.

Vi testet spesielt om modellen klassifiserte utlån i riktig trinn, herunder om lån hadde hatt en vesentlig økning i kredittrisiko. Vi vurderte videre rimeligheten av tapsavsetningene i trinn 1 og 2 ved å sammenligne nivået med andre banker.

Vi testet et utvalg av individuelle utlånsengasjement basert på ulike kriterier og vurderte om det forelå objektive bevis for verdifall. Selskapets prosesser omfattet at realisasjonsverdien ble beregnet ved bruk av eksterne og interne vurderinger. For å ta stilling til realisasjonsverdien gjennomgikk vi de eksterne verddivurderingene som forelå ved vurdering av utlånene. For vurderinger som var gjort internt, intervjuet vi kredittmedarbeidere og ledelsen og utfordret relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger og metoden som var benyttet i beregningen av nedskrivningsbeløpet. Videre testet vi om utlån med individuelle tapsavsetninger var riktig klassifisert i modellen og vurderte rimeligheten av de totale tapsavsetningene. Resultatet av vår testing viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av avsetningsbeløpene.

Vi har lest de relevante notene og fant at informasjonen der var tilstrekkelig og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig

informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelsen om samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Oslo, 24. februar 2022

PricewaterhouseCoopers AS

Erik Andersen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Generalforsamling og tillitsvalde pr. 31.12.2021

Generalforsamling:

Anna Krogstad, Skjåk, leiar
Nils Olav Fosstuen, Lom, nestleiar
Mona Grimstad, Skjåk
Harald Sve Bjørndal, Vågå
Tove Johanne Stamstad, Lom
Lars Kåre Mork, Skjåk
Guri Ruste, Dovre
Kristin Skotte, Lesja
Peder Sperstad, Lom
Mona Aabakken, vald av og blant dei tilsette
Gunnar Grindstuen, vald av og blant dei tilsette
Rune Torkveen, vald av og blant dei tilsette

Varamedlemmer, generalforsamling:

Sigrun Eide, Skjåk
Bjørn Andreas Ovesen, Lom
Morten Kielland, Skjåk
Terje Olstad, vald av og blant dei tilsette

Styret:

Hans Ivar Kolden, leiar
Jo Trygve Lyngved, nestleiar
Iselin Vistekleiven
Anna Avdem
Sigbjørn Oppheim, vald av og blant dei tilsette
Hjørdis Sletten, vald av og blant dei tilsette

Varamedlemmer, styret:

Tordis Brandsar
Audun Holsbrekken
Kjell Ola Haugen, vald av og blant dei tilsette
Wenche Ritha Vilhelmsen, vald av og blant dei tilsette

Valkomit :

Sigrun Eide, leiar
Lars Ove Bergseng
Inga Gudrun Hyrve

Varamedlemmer, valkomité:

Anne Wangen
Arne Kvamme
Anne Marie Haave Kolstad

Historisk rekneskap 1874 - 2021

År	Forvaltning	Fond	Utlån	Innskot	År	Forvaltning	Fond	Utlån	Innskot
1874			2 557	2 234	1951	8 964 000	535 000	5 799 000	8 424 000
1875			6 054	5 806	1952	9 736 000	555 000	6 368 000	9 175 000
1876			9 052	8 151	1953	10 787 000	575 000	7 275 000	10 202 000
1877			50 868	42 868	1954	12 079 000	600 000	7 695 000	11 469 000
1878	49 087	511	47 561	37 627	1955	12 061 000	620 000	7 891 000	11 431 000
1879	46 048	268	45 063	38 282	1956	12 860 000	650 000	8 008 000	12 202 000
1880	40 050		39 734	34 312	1957	14 089 000	685 000	8 507 000	13 392 000
1881	36 604		36 158	31 987	1958	15 328 000	725 000	9 057 000	14 466 000
1882	37 561	3 230	36 842	33 897	1959	16 674 000	760 000	9 282 000	15 629 000
1883	49 913		48 763	47 515	1960	17 512 000	810 000	9 702 000	16 469 000
1884	60 489	3 569	59 672	60 007	1961	18 479 000	860 000	10 529 000	17 480 000
1885	69 050	1 403	68 163	60 442	1962	20 017 000	900 000	11 202 000	18 878 000
1886	65 018	764	64 375	64 049	1963	21 335 000	965 000	11 899 000	20 246 000
1887	71 815	2 736	69 555	60 894	1964	22 376 000	1 020 000	12 875 000	21 234 000
1888	74 974	2 861	69 165	65 638	1965	24 857 000	1 100 000	13 863 000	23 607 000
1889	76 676	1 989	74 590	74 687	1966	27 554 000	1 200 000	15 433 000	26 333 000
1890	89 353	1 829	88 467	81 523	1967	30 128 000	1 325 000	17 621 000	28 732 000
1891	97 355	1 503	94 016	95 851	1968	32 727 000	1 431 000	19 672 000	31 199 000
1892	103 905	3 191	101 005	96 714	1969	35 202 000	1 576 000	22 877 000	33 240 000
1893	93 571	3 905	91 132	89 666	1970	42 860 000	1 756 000	25 234 000	40 278 000
1894	108 499	4 538	102 259	96 760	1971	48 711 000	2 031 000	28 638 000	46 265 000
1895	120 242	4 765	117 408	110 076	1972	54 823 000	2 206 000	33 690 000	51 753 000
1896	144 682	5 257	140 670	130 425	1973	63 366 000	2 270 000	37 029 000	60 091 000
1897	168 206	7 264	138 276	160 941	1974	70 019 000	2 465 000	42 637 000	65 477 000
1898	188 525	7 941	167 341	162 584	1975	82 548 000	2 375 000	51 067 000	77 896 000
1899	190 868	8 246	173 356	170 622	1976	98 126 000	3 200 000	57 031 000	92 557 000
1900	217 645	13 472	192 808	184 473	1977	118 907 000	4 300 000	72 506 000	109 203 000
1901	242 060	13 785	210 255	201 174	1978	138 897 000	6 750 000	77 893 000	129 387 000
1902	268 619	15 459	242 472	226 659	1979	160 561 000	9 600 000	96 233 000	148 241 000
1903	278 101	17 471	245 896	244 330	1980	190 619 000	13 250 000	113 063 000	172 614 000
1904	286 778	18 939	248 871	261 839	1981	217 776 000	18 000 000	131 277 000	194 829 000
1905	327 899	20 725	260 513	307 174	1982	249 487 000	24 700 000	147 006 000	219 243 000
1906	384 117	22 253	257 690	361 863	1983	278 356 000	29 091 000	163 649 000	243 246 000
1907	412 913	23 816	285 603	388 797	1984	319 571 000	33 459 000	207 543 000	279 811 000
1908	440 342	25 562	319 631	413 979	1985	375 173 000	39 325 000	245 694 000	321 067 000
1909	456 599	28 044	346 856	427 045	1986	419 461 000	44 520 000	320 714 000	354 369 000
1910	524 205	30 073	347 747	492 231	1987	488 614 000	49 131 000	386 402 000	404 785 000
1911	550 826	33 045	382 974	514 781	1988	600 014 000	53 870 000	435 032 000	454 895 000
1912	651 297	36 559	413 403	611 237	1989	633 619 000	61 749 000	477 046 000	506 905 000
1913	681 323	40 564	448 002	636 758	1990	692 049 000	68 046 000	521 752 000	566 982 000
1914	707 667	45 098	512 544	658 069	1991	740 439 000	69 774 000	550 783 000	600 998 000
1915	762 645	49 865	596 034	712 780	1992	772 780 000	92 066 000	559 683 000	644 611 000
1916	963 035	56 576	639 171	906 458	1993	805 154 000	97 669 000	583 629 000	697 334 000
1917	1 212 080	62 899	721 676	1 149 181	1994	845 370 000	108 059 000	646 093 000	723 388 000
1918	1 676 596	72 555	965 155	1 604 041	1995	860 276 000	123 862 000	660 797 000	724 828 000
1919	2 195 967	84 762	1 329 318	2 111 205	1996	930 400 000	137 013 000	726 661 000	782 641 000
1920	2 574 752	94 678	1 817 019	2 480 074	1997	968 209 000	149 155 000	823 977 000	778 361 000
1921	3 095 166	116 851	2 024 078	2 971 314	1998	1 013 308 000	159 348 000	868 478 000	811 648 000
1922	3 033 788	131 974	2 278 589	2 901 814	1999	1 115 542 000	172 931 000	972 754 000	883 166 000
1923	2 947 193	156 705	2 376 678	2 790 487	2000	1 335 948 000	187 711 000	1 195 781 000	945 046 000
1924	3 133 368	181 918	2 686 234	2 951 449	2001	1 559 292 000	197 259 000	1 412 978 000	1 110 116 000
1925	3 282 441	221 487	2 807 286	3 052 144	2002	1 713 785 000	205 066 000	1 554 751 000	1 163 807 000
1926	3 063 729	244 462	2 739 291	2 818 920	2003	1 887 066 000	223 265 000	1 705 210 000	1 280 180 000
1927	2 963 663	270 959	2 685 765	2 681 943	2004	2 092 739 000	243 719 000	1 902 969 000	1 322 617 000
1928	2 882 761	294 889	2 583 718	2 587 554	2005	2 248 505 000	273 769 000	2 017 500 000	1 533 204 000
1929	2 819 915	320 900	2 488 243	2 493 368	2006	2 551 216 000	298 142 000	2 290 264 000	1 571 512 000
1930	2 786 837	348 558	2 366 348	2 432 567	2007	3 021 793 000	319 533 000	2 582 408 000	1 733 985 000
1931	2 786 608	371 690	2 355 420	2 414 511	2008	3 175 324 000	316 968 000	2 625 615 000	1 838 020 000
1932	2 682 420	395 420	2 307 240	2 286 473	2009	3 259 323 000	354 118 000	2 699 444 000	1 970 316 000
1933	2 692 443	403 744	2 168 166	2 288 698	2010	3 634 560 000	402 705 000	3 088 942 000	2 111 622 000
1934	2 676 952	403 744	2 215 275	2 258 390	2011	3 747 240 000	426 001 000	3 159 759 000	2 375 228 000
1935	2 702 182	405 526	2 203 443	2 296 655	2012	3 909 269 000	453 102 000	3 331 873 000	2 549 823 000
1936	2 996 909	407 611	2 158 314	2 489 298	2013	4 187 461 000	497 750 000	3 426 410 000	2 809 162 000
1937	3 074 146	411 946	2 207 178	2 662 199	2014	4 643 958 000	560 475 000	3 910 871 000	3 176 677 000
1938	2 996 922	425 763	2 321 030	2 568 820	2015	4 879 769 000	590 133 000	4 114 448 000	3 398 765 000
1939	3 109 302	441 948	2 457 879	2 666 054	2016	5 213 827 000	670 389 000	4 494 645 000	3 784 583 000
1940	3 331 112	452 361	2 423 897	2 878 750	2017	5 581 965 000	758 096 000	4 641 105 000	4 008 332 000
1941	3 825 134	463 000	2 263 358	3 355 394	2018	5 908 603 000	831 668 000	5 119 952 000	4 356 245 000
1942	4 681 701	473 122	2 515 333	4 193 579	2019	6 302 030 000	970 371 000	5 584 930 000	4 527 161 000
1943	5 196 124	480 505	2 608 177	4 700 617	2020	7 161 180 000	1 087 610 000	6 033 050 000	5 200 611 000
1944	6 509 617	486 984	3 049 408	6 007 632	2021	8 057 200 000	1 182 224 000	6 607 679 000	6 048 761 000
1945	7 488 641	493 506	3 591 573	6 991 920					
1946	7 388 822	500 000	4 096 950	6 866 506					
1947	7 579 307	500 000	2 319 276	7 030 926					
1948	8 281 000	545 000	3 131 000	7 746 000					
1949	8 596 000	549 000	3 770 000	8 048 000					
1950	8 510 000	528 000	5 087 000	7 982 000					

Tal for 1875, 1876 og 1877 er i Specidaler.

Tal fra 1878 er i kroner.

Fjellbanken

LOM:
Sognefjellsvegen 4
2686 Lom

SKJÅK:
Skjåkvegen 1208
2690 Skjåk

VÅGÅ:
Moavegen 20 B
2680 Vågå

DOMBÅS:
Sentralplassen 5 A
Coop Senter
2660 Dombås

OSLO:
Dronning Eufemias Gate 6 A
0191 Oslo

Telefon: 61 21 90 00
www.fjellbanken.no
bankpost@fjellbanken.no
Org. nr.: 937 888 015

Utforming og oppsett: Visus, Lom.
Trykk: Østfold Trykkeri.

Miljømerka 2041-0796 trykksak.